Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 57. szám. Kedd, február 27.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Cronje.

Budapest, február 26.

(L.) Beékelve egy folyó keskeny völgyébe, száznyolcvan ágyu állandó tüze alatt, harmincötezer fönyi ellenségtől minden oldalról fenyegetve áll Cronje az ő kis seregével. Öregek, suhancok, meglett férfiak, sziklás hegyi utakon összetépett ruhában, — de asszonyok és gyermekek is vannak a bombaesőben álló táborban. Európa katonai kritikusai azt mondták az első napon, hogy nem tarthatja magát a boer vezér. Roberts generálisszimus is ugyanezt táviratoztatja haza Angliába. Vakmerő istenkisértés ez, párbaj tüzokádókkal, sőt talán esztelenség. Föképp az angolok mondják esztelenségnek. Annyira emberi erőt felülmuló dac és szilaj makacsság ez, hogy el sem hiszik az emberek. Sőt már szerte táviratozták a világba, hogy Cronje megadta magát. Táviratozták ezt Durbanból, egy a harctértől messzi eső kikötővárosból, de épp ugy táviratozhatták volna ezt akár Amerikából vagy Szibériából. A hirnek nem kellett Afrikából jönnie, jön az a nyugodtan gondolkodó elméből, amely abszurdumnak vélelmezi Cronje önfenntartási kisérletét. Ugy néz a Paardeberg völgyes mellékére az egész világ, mint egy nagy temetőre, ahol már ásák a sirt nyolcezer holttetemnek s temetik a gránátoktól rongyokká tépett boer katonákat.

Pedig Cronje nem adta meg magát, nem is mészárolta még le hős seregét az ötször akkora angol ármádia. Rettenthetlenül megállja helyét s a mikor a szekérsáncok és a nyugvósátrak tüzet fognak a sürün robbanó lyddit-gránátoktól: a lángoló tábor közepéről küldi a választ az angol követelésnek: nem adja meg magát!

Az angol katonai szakirók kezdik belátni, hogy örülttel van dolguk. A nagy hadgyakorlatokon az ő tapasztalásuk szerint ugyanis sürün megesik, hogy egy-egy csapat elméletileg agyonlövetik, holott jó kedvvel föröstököl a füben. Minden exakt teória szerint Cronje és nyolcezer honfitársa nem létezik többé. Folytatni lehetne a pontos elmélet szerint a háborut, egyszerüen kihuzván az ellenség lajstromából a paardebergi hadosztályt. A haditudomány szabályai szerint az angol fösereg hat nap óta már benn van Oranje fővárosában, Bloemfonteinban, s legfeljebb Joubert előretolt csapataival folytat apróbb csatározásokat. Szabály szerint Anglia nem egészen egy hét óta gazdagabb egy szép darab földdel, amelyet hajdan Oranje köztársaságnak hivtak.

De a szabályokat mind pocsékká tette a boer vezér. Igaz, hogy jóformán körülkeritették és hogy csak az Isten mentheti meg. De azért még hatalom. Akkora hatalom, hogy a délafrikai generálisszimus egy hét óta nem mert táviratot küldeni a kormányának, mert az elméletileg agyonlött ellenségnek lelkei ime, fölszállanak sirjukból és lehetetlenné teszik, hogy egy tapodtat is előbbre masirozhasson az angol ármádia. Nem emberek ezek, nem lehetnek emberek. Apokaliptikus, zordon dacu alakok, akik semmi egyebet sem tesznek, csak jelenlétükkel, kisérteties halálcsufolásukkal tagadják az angol győzelem lehetőségét. Csodálattal olvas róluk a világ, izgalommal adják kézről-kézre az ujságlapot és szájról-szájra jár a stereotip mondat: Még nem adta meg magát. A lehetetlenség még egyre tart és a szükségszerü, okvetlenül bekövetkező igazság még nem igazság. Még tart a legenda, még folynak a hősi álomnak jelenetei. Hátha nem is igaz, hátha csak novella!

Amióta a nagy francia pör lefolyt, ekkora egyetemes lázban nem égett a világ. Pedig olyan messze tölünk dörögnek az ágyuk és olyan ösmeretlen világban folyik a halálharc. Mi köze van hozzá a Budapest utcáin sétáló uraknak és hölgyeknek. Mért kapkodják hát a lapokat, miért várják óráról-órára fölcsigázott izgalomban a táviratokat? Mi nékünk a boer köztársaságok háboruja, mi Cronje és Roberts, Joubert és Kitchener?

Hiába kérdezi az ember ettől is, attól is. A szivet megragadja valami dinamikus elem: óh hallottunk, olvastunk mi már erről! Akkor is vágtató ezredek rontottak neki az ágyuk torkának, riadó kürtszó zugott át a puskaropogáson és a fényes alföldi nap megvillant a félelmesen előre rohanó szuronyokon. Voltak nekünk is boer időink, lengett nálunk is szabad zászló szemben a szabadságrontó ellenséggel. Volt nekünk is gárdánk, amely meg nem adta magát és megszámlálhatatlan holttesteket fogadtak magukba a magyar csatamezők is. Volt nekünk is epikai korszakunk, voltak apokaliptikus hőseink, Leonidásaink, az örültek ama szent rendjébe való magyarjaink, akik szintén végrehajtották a lehetetlent és a legendát plántálták a valóság helyére. A boeroknak szabályrontó eszelősségét végigjátszotta a mi nemzetünk is és halhatatlanná lett benne. Akkor megcsodálták ezt a népet is az észszel mérlegelő szakemberek és felfoghatatlannak minősitették. Mert nem értek el a nagy tragédia legutolsó forrásáig, amely mindent megmagyaráz s egyetlen lobbanó fényével világosságot vet mindenre. Kihagyták az óriás küzdelem vegyelemzéséből a *szabadság* elementumot.

Ez nem közönséges elem, mint a többi. Ha egyszer föl van fedezve, még nem elég. Mindenkinek ujra meg ujra fel kell fedeznie, mint ahogy mindenki az abécén kezdve jut

TÁRCA.

Nadjezsda.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Pekár Gyula.*

Párisi emlékeim, — a diákévek lelkes bohém-emlékei közt lapozok. S most látom csak, hogy mindössze háromszor beszéltem életemben Nadjezsdával...

*

Tisztán áll előttem az első kép: egy homályos tanterem, amelynek padjai közé lassan ülepedik le a párisi november délutáni szomorusága. De hol ez a tanterem? A Sorbonne egyik elfeledett sarkában, — a Collègeben, vagy az orvosi egyetemen? Nem tudom már... Az Athénbe kerülő barbár rajongásával hallgattam én akkor minden ördögöt s most igazán nem tudom többé, hogy az a szürke professzor, aki olyan altató egyhanguságggal beszél a kathedrában, voltaképp mit ad elő. Tán szanszkrit gyököket, — tán a Védák magyarázatát, — tán törvényszéki orvostant, vagy a lélek-élettan valami elvont fejezetét?... Olyan különös tárgyról beszél, amiért kapkodó kiváncsiságukban csak a nagyon fiatal és nagyon buzgó diákok lelkesednek vagy azok a kivénült pedánsok, kik már nem is e világból valók, hanem valami ártalmatlan rögeszme önkénytes számüzetésében örlik le napjaikat. Különös egy hallgatóság: sápadt, éhes diákok, kiknek koravén alakjára mintha egy egész könyvtár szürke pora ülepedett volna rá, — aztán őszhaju idealisták, kiknek szemében sajátságos csöndes őrület ég... Ott a „szorgalmasok" legelső padjában nehány árnyékszerü angol aggszüz jegyez, ezeknek már nincs is nemük, se nem nők, se nem férfiak, nem is *emberek* többé, csak afféle testet vett szemrehányásai az unatkozó természetnek... Nem emlékszem az arcára különösebben egyiknek sem.

De őt egészen tisztán látom magam előtt. Ott könyököl a padon és finom kis kezét rövid haja hullámos fürteibe mélyeszti. Arcéle határozottan rajzolódik ki az ablak ködös vakfehérségében. Egy rendetlen vonásu kis szláv arc ez, melynek a férfiaskodó öltözék s a komolyság meglepő bájt kölcsönöznek. Mindenki ránéz... Nyilt, hogy ne mondjam: zseniális homlok, dacos rövid orr és sajátságosan csinos, makacs áll, mely haragosan mélyed a férfi gallér fehér csücskei közé. Fiatal ez az arc egészen: a virulás előtti hervadás amaz érdekes sápadtsága van rajta, melyet szivesen látunk, mert tudjuk, hogy csak a visszatartott szenvedélyesség árnyéka az, melyet nemsokára követni kell a nyiló, szerelmes derünek... Ott ül és jegyez tudákos komolysággal. Látom rajta, csak egy gondolat zavarja szüntelen, a félelem, hogy a leselkedő fiatal kollegák közül valaki meg ne szólitsa. Olykor nyugtalanul pillant szét. Pedig nincs közvetlen körülötte senki sem. Vitte ő a tekintélyét annyira, hogy még a legvállalkozóbb kollegák is bizonyos tisztelteljes távolra huzódtak tőle. Nem akart ő senkit sem ösmerni, — főleg férfit nem...

Óh hányszor láttam, mennyit megfigyeltem hosszu heteken át! Nem volt komolyabb diák ő nála. Olthatatlan szomjas kiváncsisággal csüggött a vén tanár ajkain. Hogy forrtak a gondolatok ott bent, az összehuzott szemöldökök mögött. Mikor törvényszéki orvostannál az öngyilkosok agyvelejébe pillantott, vagy az élettan illuzió-rabló titkait hallá, — mohó, szinte szerelmes mosoly volt az ajkai körül. Ah, *tudni* akart ő, tudni mindent, — mindenekfelett pedig többet, mint mi mindnyájan férfiak!...

Ki volt ez a különös teremtés? A diákok, kik hol nevették, hol élvetegen pislantgattak rá, csak ugy hivták, hogy „*l'étudiante*" vagy „*la princesse russe*". Szomszédom, egy szép fiatal provánszi diák poéta, már többet is tudott róla. Megsugta nekem, hogy a Quartier-beli kis szállóban *Mlle Nadiejdá*nak hivják... „megszökött a szüleitől Moszkvából... lázad a férfiak ellen... reformálni akarja a világot... Sok pénze van és — nem akar senkivel se megismerkedni! *Hein? épatante, mon cher!*..." Sejtettem, hogy a szép fiu, kinek olyan lengő fürtei voltak, mint a merovingi királyoknak, nem a törvényszéki orvostan kedveért járt az egyetemre.

Mikor óra végén kiment, a tüntető ifjak valami komikus udvariassággal sorfalat képeztek s ugy hagyták kivonulni.

Egy ködös novemberi délutánon szórakozottan lépdeltem utána a Collège előtti aszfalton, midőn véletlen leejtette a kezében levő könyvet. Ösztönszerüleg utána ugrottam s felvettem. Emlékszem, a Büchner „Kraft und Stoff"-ja volt. Megemeltem a kalapomat s mélyen meghajolva, udvariasan átadtam neki.

Megfordult és dacosan nézett rám.

— Miért vette fel?

— Kérem, csak puszta, köteles udvariasságból...

Milyen kicsi volt férfias fekete öltönyében! De annál nagyobb volt a benne duló indulat. Alig birt vele.

— Épp ugy felvehettem volna magam is, Monsieur! Nincs szükségem az önök udvariasságára.

— De kérem...

— Ne beszéljen! Ez az, amivel önök lekenyerezik a buta asszonyvilágot. Itt a nyugaton a civilizáció mázával vonják be az asszonyi rabszolgaságot, — de — de ösmerem én ezt a szolgaságot, — ösmerem Oroszországból.

Mosolyogva hajoltam meg.

— Ön nyilván férfigyülölő, Mademoiselle!

Lapunk mai száma tizennyolc oldal.

a maga alkotta szép mondatokig. És vannak, akik ezt az egy, legritkább elemet sohasem fedezik fel életükben, Vannak, akik a szabadság ideálja nélkül tudnak élni, mint az Ibsen lapszerkesztője. Csakugyan, vannak ilyen emberek. Ők azok, akik semmiképpen sem tudják megérteni azt a drámát, amely hat nap óta mennydörgés és villámlás közepette viharzik a Paardeberg mellékén. De hiszen az ő számukra ugy sincs világtörténelem, csak statisztika.

Valamikor dalolni fognak boer lányok aratás közben azokon a mezőkön, ahol most pattog a gránát és felhőkbe verődik a lyddit zöld füstje. Olyanfajta dalok lesznek azok, mint a mieink, amelyek a rákosi szántóról, Zrinyiről, Petőfiről, az aradi tizenháromról, az egri nőkről, Szondy két apródjáról, Kinizsiről, Dugovich Tituszról szólnak. Ez a hősök nagy családja, a felsőbbrendü embereké, a halál legyőzőié. Ontsanak rájuk millió bérelt katonát, söpörjék el őket sortüzekkel és döfjék keresztül lándzsaerdőkkel: megölni nem lehet őket. Holtukkal kelnek életre, hogy mindörökre jelen legyenek a többi emberek közt. Gránát nem robbantja szét emléküket, nevükön nem fog acélszurony, kardot nem fentek ellenük. A dicsőséges hadseregnek legujabb regrutái a paardebergi hősök, történjék velük bármi is. Már most ott vannak ők, ahova semmi stratégia el nem vezet. Már a a szabadság halhatatlanjai, ha halomra lövik, vagy rabszijra füzik is őket. És ez is valami. Legalább annyi, mint a Durbánból feladott diadalhirek.

BELFÖLD.

Délvidéki küldöttség a miniszternél. Ma délelőtt három délvidéki vármegye küldöttsége tisztelgett *Széll* Kálmán miniszterelnöknél, *Hegedüs* Sándor, *Darányi* Ignác és *Lukács* László miniszternél. A népes küldöttséghez, mely a főrendiház kisebb termében gyülekezett, Temes-, Torontál- és Krassó-Szörényvármegyék főrendiházi tagjai és országgyülési képviselői, főispánjai csatlakoztak, továbbá résztvettek benne az emlitett megyék törvényhatóságainak, ipari és gazdasági testületeinek képviselői és a temesvári kereskedelmi és iparkamara küldöttsége.

A küldöttség vezetője és szónoka *Dessewffy* Sándor csanádi püspök volt. A küldöttség első sorban *Széll* Kálmán miniszterelnököt kereste fel, akinek *Dessewffy* Sándor püspök átnyujtotta *a Béga-csatorna hajózhatóvá tétele* érdekében megszerkesztett memorandumot és az e tárgyban megindított mozgalom számára a kormány hathatós támogatását kérte. A püspök egyszersmind Temesvár város kérelmét is előterjesztette, melyyel *Temesvárott* a magyar államvasutak egy *üzletvezetőségének* felállitását kéri.

A püspök beszéde után Széll Kálmán miniszterelnök hosszabb beszédet intézett a küldöttséghez, melyben meleg hangon emelte ki a vidéki centrumok létesitésének szükségességét.

A főváros rohamos fejlődésére — igy szólt egyebek közt a miniszterelnök — és felvirágzására nagy szükség volt állami és nemzeti szempontból. Most, amikor Budapest a maga nagyszerüségével már biztos vára a nemzet erősségének, elérkezett az ideje annak, hogy az ország hatalmas központja mellett nagy virágzó vidéki centrumok is létesittessenek, melyek vezérszerepre vannak hivatva azon a vidéken, melyet dominálnak. E vidéki centrumoknak legyen az a szerepük, hogy erős kapcsokkal füzzék a vidéket a fővároshoz és igy mintegy abroncsokul szolgáljanak az ország összes erejének összefoglalásánál. *Hatalmas, virágzó vidéki városok* képesek csupán a centrifugális törekvések parazilására. És éppen ezért a kormány készségesen fog minden oly mozgalmat támogatni, mely módot nyujt arra, hogy a vidéki városok fejlődése most már helyes mederbe tereltessék. A vidéki városokban nagy erők vannak összegyüjtve, melyek helyesen felhasználva, nagy javára lehetnek az országnak. Ami Temesvárt illeti, ennek a városnak a délvidéken már eddig is nagy szerepe volt és még nagyobb szerep vár rá a jövőben.

Magyarország eddig közlekedési eszközeink fellendítésénél első sorban a vasutakra ügyelt. A vasuti hálózat kiépitésével elérkezett az idő arra, hogy vizi utakra is kiterjeszsze figyelmét és igy csak természetes, hogy a közel jövőben a csatornákra is rávetjük magunkat. Magától értetődik, hogy költség- és időkimélés szempontjából első sorban már a meglevő csatornák hajózhatóvá tétele lesz a jó forgalmi politika feladata.

A miniszterelnök végül megigérte, hogy a temesvári üzletigazgatóság dolgát is figyelmébe fogja ajánlani a kereskedelmi miniszternek.

A küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta a miniszterelnök beszédét. Tőle elmentek *Hegedüs* Sándorhoz, *Darányi* Ignáchoz és *Lukács* Lászlóhoz, hol mindenütt igen szivélyes fogadtatásra találtak.

—

Goluchowski a királynál. Gróf *Goluchowski* Agenor külügyminisztert ma a király hosszabb magánkihallgatáson fogadta. A délután folyamán *Goluchowski* Széll Kálmánnal értekezett.

—

Kautz és Bilinski. *Kautz* Gyula, a volt bankkormányzó szombaton buesuzott el az Osztrák-Magyar Bank ügletvezetőségétől. Tegnap délben pedig mint Bécsből jelentik, a többi tisztviselők gyültek össze e végből a bank tanácskozó termében. A tisztviselők szószólója, *Kuhn* Ernő főfelügyelő a hü ragaszkodás hangján mondott köszönetet a kormányzónak a hivatalnokok iránt tanusitott jó indulatáért s beszéde végén remek kivitelü föliratot adott át a kormányzónak, amelyet a bank összes hivatalnokai az egyes osztályok és intézetek szerint csoportositva irtak alá. A távozó kormányzó meleg hangon köszönte meg az ovációt s elismeréssel emlékezett meg az Osztrák-Magyar Bank hivatalnoki karának minden szakkörben ismert és nagyrabecsült derekségéről és odaadásáról, idézve egy osztrák államférfiunak azt a mondását, hogy az Osztrák-Magyar Bank hivatalnoki kara egyenértékü a bank aranykészletével. Végül kérte a jelenlevőket, hogy az uj kormányzó alatt is, aki előbbi állásaiban is mindig jóakarója volt hivatalnokainak, ugyanolyan odaadással szolgálják a bankot, mint eddig, mert a bankra nagyon fontos közérdekek előmozditása van bizva.

Bilinski lovag, az uj kormányzó, aki most Budapesten időzik, ma délelőtt tizenegy órakor megjelent az Osztrák Magyar Bank budapesti palotájában, ahol *Madarassy* alkormányzó és az összegyült igazgatósági tagok fogadták. A kormányzó megtekintette a bank osztályait, utközben dr. *Flittner* Frigyes titkár, a budapesti főintézet főnöke bemutatta neki a tisztviselői kart. A bankkormányzó tegnap meglátogatta *Széll* Kálmán miniszterelnököt és *Lukács* László pénzügyminisztert. A kormányzó ma utazik vissza Bécsbe.

A *bécsi* félhivatalos *Poll. Corr.*-nek a következőket irják Budapestről:

> *Bilinskinek* az Osztrák-Magyar Bank kormányzójává való kinevezését kormánykörökben osztatlan megelégedéssel fogadták, mert a volt osztrák pénzügyminiszter, akinek nagy része volt az uj bankstatutum megalkotásában, bizonyára leginkább van hivatva arra, hogy élén áll on ennek az intézetnek, mikor az uj statutum gyakorlati végrehajtására kerül a dolog. Bilinskit kiválóan széles politikai látókör és higgadt tárgyilagosság jellemzi. Ezeket a tulajdonságokat az elfogult partiszenvedély nem akarja megérteni és hibául rója fel neki. Ez okból az uj bankstatutum megalkotásában való közreműködése miatt is kemény támadásoknak volt kitéve. Különösen a bankpartiát vették nagyon zokon az intranzigens, elfogult elemek, amelyek ezt a dualizmus szellemében való alaki fejlesztését a bank szervezetének ugy tüntették fel, mintha Ausztria anyagilag károsodnék általa, ami állitólag a bank szoliditására is ki fog hatni. Ilyen körülmények között csak annál elismerésreméltóbb az az erkölcsi bátorság, amelyivel *Bilinski* mind e támadásokkal szemben sikra szállt meggyőződéséért. Szerencsére még nem tekintik min-

---

Egy lépést tett előre s tehetetlen dühvel mért végig.

— Utálom önöket. S önöknél csak azt az ostoba asszonyvilágot vetem meg jobban, mely hagyja, hogy ily galádul elnyomják.

— Jobb szeretne férfi lenni, ugy-e? kérdém, végignézve a kedvesen lázadó leányon. Pillantásom sajátságos zavarba hozta: valami nyilván szokásos mozdulattal idegesen simitott egyet csipőin. Mintha szégyenlette volna e nőies csipőket s keskenyebbre szerette volna idomitani őket... Aztán egy még kiméletlenebb mozdulattal kapott kebléhez s egyengette angolos ingét...

— Ahhoz önnek semmi köze. Ha meg is vetem, sajnálom a nőket s épp azért akarok a megmentőjük lenni.

— A természettel akar vitára kelni?

— Ha ön ezt az állapotot természetesnek nevezi, jó: a természetet akarom legyőzni. És le is fogom! Hisz épp akkor a legnemesebb az emberi ész, mikor a természetet legyőzi — —

Még közelebb lépett hozzám. Hangja reszketett az indulattól:

— Hát igazság az, hogy önök a nőt az anyaság puszta gépjévé alacsonyitják? Igazság az, hogy a nő egész életén át csak szenvedjen és sohse gondolkozhassék?...

— De, mademoiselle, én nem tehetek róla! Nem én csináltam a világot!...

— Hát nincs nekünk épp oly gondolkodó agyunk, mint önöknek?! Hát ne legyen szabad nekünk azt érvényesiteni?

— De hát mi lesz a világból, ha a nők nem akarják többet az anyaságot elvállalni?...

— Egyenlő jogokat követelek!

— Hogyan? Hogy ez után a férfiak —

— Egyenlő jogokat követelek a női elmének! Világosságot akarok! Akik továbbra is rabszolgák akarnak maradni, maradjanak, de nekünk gondolkodó lényeknek szabad utat akarok! Reformálni fogom a világot! Azért jöttem ide... Tanulok, — leteszek minden vizsgát, minden doktorátust.

— Az istenért, Mademoiselle!

— Igen, minden doktorátust... meg fogom verni önöket minden téren. Megmutatom, hogy mire képes a női elme, érti?!

— Értem...

— S akkor apostolokat keresek... és keresztes hadjáratot inditok a férfi zsarnokság ellen. Bosszut állok!... Ah, szabadok leszünk végre! Hallani fog még a világ én rólam — —

Komolyra fordítottam a dolgot.

— Mademoiselle — én magam is sokat foglalkozom a nőemancipáció kérdésével. Igen örülök... Nézze, keressük azokat a pályákat, melyek a nő lényének is megfelelnek. A nő p. o. igen jó ügyvéd tudna lenni, ellenben a birói pályára, azt hiszem, nem alkalmas...

— Semmi alku! Egyenlő jogokat!

— De hát ön az egész természeti rendet fel akarja forgatni?

— Fel!

— Hová lesznek költészet és... és szerelem?

Ez a szó ugy érte, mint a vipera-csipés. Egész testében reszketni kezdett. Megvetően mért végig s aztán e szavakkal hagyott ott:

— Ön valóban igazi férfi... *Canaille*! — —

*

A második kép meglehetősen kusza: emlékeimben teljesen belevész az a következő farsang párisi mámorába. Nem emlékszem már, én nem jártam-e többet az előadásokra, vagy ő maradt-e el az egyetemről?... Annyi bizonyos, hogy soká nem láttam. Egy februári estén belekerültem a Boul'Miche diákjainak a tomboló áradatába. Épp a d'Harcourt kávéház előtt állam, midőn egyszerre hirtelen abba maradt a farsangos lárma, az emberek megálltak és kiváncsian tértek ki. A biciklista-ruhás kis cocotteok felmásztak diákjaik vállára s onnan nézték. Egynémelyikőjük üresen kacagott fel:

— Ah, — „a női jogok keresztes vitézei!“...

Mire a menet a kávéház elé ért, akkor már az egész utca kacagott. Kacagott azzal a veszedelmes párisi jókedvvel, melyből olyan könnyen lesz forradalom... Kiváncsian hajoltam előre. A boulevard közepén vagy tizenkét diák haladt egy sorban; szalagos diszben voltak mindannyian s egy orosz és francia szinektől tarka zászlót vittek, amire valami fel volt irva. Mögöttük az utcagyerekek türelmetlen csőcseléke tolongott. Olyas valami volt ez, mint az üdv hadseregének felvonulása, de vigabb, farsangosabb. Azok a diákok szinte humorosan szavalták el a közönséghez intézett mondókájukat... Egyszerre meglepetve tértem át a tömegen. Ki volt az a sápadt leány ott a sor közepén, kit a szomszédjai olyan komikus hódolattal vezették a kezénél fogva, mint valami kis prófétát? Arca komoly és ünnepélyes, csak szemeiben ég a rajongás tüze... Baloldali szomszédjára már rá ismertem, az a szép provánszi diákpoéta volt az, kinek olyan lengő fürtei valának, mint a merovingi királyoknak. Nem hittem a szememnek: Nadjezsda volna ez igazán?... Mi történik itt?

A egyik diák rám ösmert a sorból. Komoly kérdésemre fojtott kacajjal ragadta meg karomat s vonszolt tova magával. „Jer velünk“ sugá a fülembe, „nagyszerü hecc lesz!...“

Ma sem tudom, hogy jutottunk át a röhögő tömegen a Rue Monsieur Le Prince-be. Csak a szobára emlékszem jól, a Nadjezsda szobájára, ott annak a diák-szállónak a harmadik emeletén. Tele van ez a szoba könyvekkel s az ágy felett egy koponya lóg... Micsoda zsivaj! Alig látok át a sürü cigaretta füstön... A diákok a középső asztal körül helyezkednek el, ki széken, ki az ágyon, ki a földön, ki a szekrény tetején, — aztán már nem is férnek többet a szobában, kinyitják az ajtót s a folyosó is megtelik kiváncsi farsangos arcokkal. Hiába próbálok hozzáférkőzni.

— Mademoiselle!... Aztán én is csak ugy kiáltok rá, mint a többi: Nadjezsda! Hát nem ösmer rám?...

denütt az osztrák hazafiság követelményének a jogosult magyar követelések merev visszautasitását. Meg vagyunk róla győződve, hogy az uj kormányzó működése legfényesebb cáfolata lesz az uj bankstatutum ellen tett kifogásoknak. A közös jegybank sikeres vezetésének egyik főfeltétele megvan Bilinskiben; egyaránt birja mind a két állam kormányának bizalmát. Eddigi érdemekben gazdag működése megszerezte neki az uralkodó kegyét is s igy minden illetékes tényező bizalmára támaszkodva bizonyára üdvös működést fog kifejteni az igazi dualizmus szellemében, amelynek mindenkor lelkes hivének bizonyult.

— —

Püspöki konferencia. Szombaton, március 3-án püspöki értekezlet lesz, amelyre *Vaszary* Kolos hercegprimás ma küldte szét a meghivókat.

Széll Kálmán üdvözlése. A megyei törvényhatóságok sorra üdvözlik *Széll* Kálmán miniszterelnököt kormányzási évfordulója alkalmából. Amint *Békés-Csabáról* jelentik, *Békés vármegye* mai közgyülésén gróf *Almássy* Dénes inditványára általános lelkesedéssel elhatározták, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnököt miniszterelnökségének évfordulója alkalmából feliratilag üdvözlik. Hasonló határozatot hozott, mint *Nyiregyházáról* telegrafálják, *Szabolcs vármegye* törvényhatósága is ma tartott közgyülésén, amelyen báró *Feilitzsch* elnökölt.

Üdvözlés. Versec város szabadelvü polgárai meleg hangu táviratban üdvözölték *Herczeg* Ferencet nagy feltünést keltett beszéde alkalmából. A verseciek továbbra is biztositották őt ragaszkodásukról.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, február 26.

A képviselőház a multkori ülés tumultuózus befejezése után csak ma délután 1/4 4 órakor ült ismét össze.

Fuchs elnök megemlékezik a legutóbbi ülésen történt dolgokról és melegen kéri a Ház összes pártjait, hogy ilyen sajnálatra méltó jelenetek ne ismétlődjenek. Az ilyen események veszélyeztetik az ausztriai parlamentárizmust. Az elnök azután rendre utasitja *Steiner* Lipót képviselőt, mert a legutóbbi ülésen a ház egyik pártját népámitással vádolta.

A be elentések után *Zeller* (szociáldemokrata) a kőszénbányászok sztrájkjára vonatkozó inditványok sürgős tárgyalását inditványozza.

Az inditványt 124 szavazattal 73 ellenében elvetik és azután a Ház áttért a napirendre, vagyis az ujoncjavaslat folytatólagos tárgyalására.

Elsőnek *Horica* (ifju-cseh) szólalt fel. Behatóan polemizál a honvédelmi miniszter legutóbbi fejtegetéseivel és kijelenti, hogy pártja korántsem ellensége a hadseregnek. Ez az általános védkötelezettség idején lehetetlenség is volna. Panaszkodik, hogy az uralkodót a cseh nép felől helytelenül informálták. A kormány politikai affért csinált a *zde*-kérdésből, hogy lehetetlenné tegye a mostani cseh képviselőket. Az előljárók sok tekintetben szabálytalanul bánnak az alárendeltekkel. *Türk*kel polemizálva azt modja, hogy nevetséges dolog a német nyelvet a hadsereg legfőbb követelményének feltüntetni. Türknek arra a megjegyzésére, hogy igazságtalanság, ha a boerokat nem támogatják a nagy rabló-nép ellenében, az 1864-iki dán háborura hivatkozik. A hármasszövetséget egyszer majd fegyveres hatalommal fogják felbontani. Azzal a kijelentéssel végzi beszédét, hogy pártja nem szavazza meg az ujoncjavaslatot, de nem a hadsereg iránt való ellenséges indulatból, hanem azért, hogy tiltakozzék bizonyos események és bizonyos intenciók ellen.

Jaworskinak a vita berekesztésére vonatkozó inditványa elfogadtatván.

Bianchini vezérszónok elveti a javaslatot és több panaszt sorol föl. Egyebek között felhozza, hogy a haditengerésznél a horvát elemet elnyomják az olasz és a magyar elem javára. A haditengerészek szolgálati idejének négy évről háromra való leszállitását követeli és Dalmáciával való közvetlen vasuti összeköttetés létesitését sürgeti.

Gniewosz Vladimir vezérszónok ugy gondolja, hogy az egész nép nevében beszél, amidőn a hadsereg iránt, amely a monarkia nagyhatalmi állásának, a hazaszeretetnek, a biztonságnak és a rendnek pajzsa, elismerését és rokonszenvét fejezi ki. Elitéli azokat, akik a vitába belevonták az uralkodó személyét. Nemzetközi választott biróságok létesitését követeli és kéri a kormányt, hasson oda, hogy a hágai békekonferencia határozatai minél előbb életbelépjenek. Pártolja azt az inditványt, hogy az iparos tanulóknak adják meg az egyéves önkéntességi jogot és azzal a kivánsággal fejezi be beszédét, hogy a hadsereg mindinkább fejlődjék és erősbödjék, hogy az ellenségeknek imponáljon és a monarkiának örök békét biztositson.

Dolezal ténybeli helyreigazitása után a Ház az ujoncjutalékról szóló javaslatot a véderő bizottsághoz utasitja s azután folytatja a bányász-sztrájkra vonatkozó sürgős inditványok tárgyalását.

Elsőnek *Slama* szólalt föl, utána pedig *Koerber* miniszterelnök. A ház legutóbbi ülésén — ugymond — a földmivelésügyi miniszter kijelentése téves felfogásra talált, amelyre nézve a kormánynak az az óhaja, hogy szándékai felől teljes világosságot teremtsen. A kormány álláspontját ebben a kérdésben, amely teljes joggal keltette fel a Ház feszült érdeklődését, a tescheni egyeztető hivatal elnöke által félreérthetetlen módon juttatta kifejezésre. Ettől az álláspontól semmiesetre sem tér el a kormány és szilárdan el van határozva, hogy tett igéreteit teljesen beváltja. Ami a szóban forgó inditványokat illeti, megjegyezhetem, hogy a kormány az illető bizottság munkáiban teljes készséggel vesz részt és oda törekedik, hogy e munkálatokat teljes erejéből támogatni fogja. (Élénk tetszés.)

Amon keresztény-szocialista szól azután.

Miután a szénbányamunkás-sztrájkról az összes inditványozók beszéltek, a vitát félbeszakitották.

Az ülés végén *Wolff* (Schönerer-párti) utal a miniszterelnökhöz intézett interpellációkban felhozott adatokra, melyek szerint az osztrák kormány az angol kalmárnépet támogatta a hős boer nép elleni rablóhadjáratában. 2000 magyar lovat a háboru céljaira kivittek Anglia részére, brünni ruházati cikkeket szállitottak és még az osztrák hadsereg részére készült ágyukat is átengedték. Követeli, hogy a miniszterelnök vagy a honvédelmi miniszter a legközelebbi ülésen válaszoljanak és becsületszavukra jelentsék ki, hogy a semlegességnek ez a flagrans megsértése megtörtént-e vagy sem.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

A háboru.

***Budapest*, február 26.**

(c.) Majdnem kiesik a toll a lelkiismeretes hadi tudósító fáradt kezéből, ha áttekinti a zürzavaros ellentmondó hirek hosszu sorát. — Cronje megadta magát. — Cronje szerencsésen áttört az ellenség vasgyürüjén. — Cronje reménytelenül veszve van. — Cronje megerősitést kapott. — Cronje felesége a megadás mellett van. — A Cronje táborában levő asszonyok nem fogadják el az angol tábornagy humánus javaslatát, hogy gyerekeikkel együtt a táborból távozván, biztos helyre meneküljenek. Ugy látszik, a hazudozás a modern háborunak egy nélkülözhetlen eszköze, de az már mégis sok, ha a hadakozó felek jobban tudnak *hazudni*, mint — *csatázni!*

Próbáljuk meg mindamellett a különböző értesitések révén a szituációnak egy meglehetősen tiszta képét festeni. Mindenek előtt pedig még konstatálnunk kell, hogy február hó 21-ike óta *hivatalos* jelentés nem érkezett és az összes tudomásunkra jutott táviratok, magán eredetüek.

Február 18-án *Roberts* tábornagy három hadosztályával — a 6., 7. és 9. hadosztályokkal — megérkezett az oranjeiaknak *Paardeberg* melletti levő állásai elé és azonnal meg is kezdte a támadást. Még a nap folyamán megérkezett *French* tábornok lovassági hadosztálya is, mely az ellenséges tábor háta mögött, a Bloomfontein felé vezető uton, jobb- és baloldalt foglalt állást s igy állitólag befejezte volna Cronje hadseregének körülzárását. E nap óta ötven ágyu, közte több nehéz kaliberü hajó-ágyu lydit-gránátokkal szüntelenül bombázta a tábort, a négy hadosztály pedig — körülbelül 50.000 ember — ismételve és ismételve támadást intézett az ellenség állásai ellen. A rettenetes tülerővel szemben Cronjének 8000 főnyi kis hadserege vitézül tartja poziciójét és nem is gondol komolyan a megadásra. Tisztelettel hódolunk meg ily példátlan kitartás előtt, de őszintén szólva, néhány mellékgondolatunk van. Majdnem meg vagyunk róla győződve, hogy Cronjenek talán 18—19-ikén tényleg csak 8000 embere volt ugyan, de hogy hadserege azóta tetemes megerősitést kapott, sejtjük továbbá, hogy Roberts négy hadosztálya már napok óta nemcsak Cronje ellen, hanem ugy *Dewet* tábornok, mint az éjszakról jövő boer csapatok ellen is harcol és hogy ezek a harcoklegalább eddig döntő, az angolokra nézve sikeres eredményhez nem vezettek. Egy szóval, szabad feltételeznünk, hogy Cronje hadserege, minden hirestelés ellenére is *még nincs teljesen körülzárva*, hanem még összeköttetésben áll a közeledő erősitésekkel, továbbá, hogy helyzete talán felette veszélyesnek, de reménytelennek még sem mondható, sőt hogy a bravuros kitartás által megnyert minden egyes órával javul. Lehetséges mégis, hogy már a legközelebbi hirek a bekövetkezett katasztrófáról szólnak, de mi még mindig inkább Cronje megmentését, mint megadását tartjuk valószinübbnek.

Mai hireink, lehetőleg időrendbe sorozva, a következők:

Cronje halálharca.

A *Kabelkorrespondenz* egy londoni távirata elmondja *Cronje* harcait jakobsdali értesités alapján, amelyet kiegészitünk a *Cronje* csatáiról ma érkezett, más forrásokból eredő táviratokkal:

Vasárnap, február 18.

E hónap 18-ikán a hatodik és később a hetedik hadosztály előcsapatával, mely az előbbi segitségére sietett, *Keily-Kenny* tábornok megkisértette, hogy *Cronje* szárnyait megdöntse, de tüzerősége nem tudta

---

Vajjon rám ösmer-e? Nem hiszem. Ott áll az asztal mellett egy alacsony széken és csak beszél, szónokol, lázit. Sápadt arcát valami hirtelen pir boritja el és zavarosra váló szemeiben különös szent őrület ég.

— Ti vagytok apostolaim! Bennetek bizom, a női jogok keresztes vitézeiben! Nosza, itt az idő, eljött a cselekvés perce — —

— Hurrah! kiáltanak a fiuk valami humoros lelkesedéssel. Fojtott kacajjal lökdösik egymást s közben jelentősen hunyorgatnak Nadjezsdára. Az uj liga „titkára", a szép, fiatal provánszi poéta ül mellette. Merovingi fürtei alól ravaszan pillantott a többire s keze olykor, mintegy tévedésből a leány derekához ér. A többi tiltakozik, pisszeg . . . És Nadjezsda mindebből semmit se vesz észre. Csak fejteget, bizonyit és szónokol tovább.

— Ütött a szabadság órája! Egyenlő jogokat a nőnek! Halál a zsarnokságra!

— Hurráh!

— Halál a férfiakra!

— Hurráh!

— Halál a szolgaságra... a szerelemre!

— Hurráh, hurráh!... Hogy kacagtak, hogy tomboltak! A zsivaj kellő közepette ravasz gondolat villant át a provánszi diák poéta arcán. Felkelt és szót kért.

— Messieurs, igen, itt az idő, eljött a cselekvés perce... És én azt ajánlom, hogy e szent pillanatban hálánk jeléül háromszoros hurrával emeljük fel Nadjezsda prófétánkat a levegőbe! A liga engem biz meg e határozata végrehajtásával...

— Nem, nem! Én... én! hangzék vadul s egyszerre husz kar nyult az asztal felé. De a provánszi poéta megelőzte őket. Arca vörösre vált a mohó indulattól: átölelte Nadjezsda derekát s mint a pelyhet kapta fel karjaiba.

— Köszönöm... várjatok...

Valahogy elakadt a szó a torkán. Sürü volt a cigarettafüst a szobában s én tán rosszul láttam. De mintha a férfikarok érintésére valami reszkető gyöngeség vett volna erőt Nadjezsdán. Arca felengedett, valósággal átalakult... Nekem ugy tetszett, mintha aléltan hunyta volna be a szemét. Annyi bizonyos, hogy az egyszer elvesztette beszédje fonalát.

*

S a harmadik kép? Ah istenem... Felséges májusi nap volt az, de nem annak az évnek, hanem a következő esztendőnek a tavaszán, mosolygott a kék ég, — csupa illat, csupa remény, csupa láz volt a szerelmes levegő. Lelkesen jöttünk ki a Collège de Franceból, a Deschanel irodalmi órájáról és siettünk át a gyermekek játszóhelyén, az egyetem előtti kis kerten. Élénk beszélgetésünk közepette egyszerre hirtelen megálltam, épp a kimenőnél. Egy hervadt, szomoru női alak állott ott. Már-már tovább mentem, midőn az utolsó pillanatban mégis megfordultam. Olyan ismerősnek tetszett... Otthoni, asszonyos ruhát viselt, de olyan igénytelenül, szinte árván állott az rajta! Kissé félre a gyermekek zsivajgó csoportjától, ott állt magában s valami kimondhatatlan megadó bánattal nézte a tudomány csarnokából kitóduló sokaságot. Feje félre billent s válla összecsuklott, mintha csak görcsös zokogás fogta volna el. Mikor már ráismertem, akkor kezdtem csak nem hinni a szememnek...

— Nadjezsda, maga az!... Ösmer-e még?

Rám nézett, de nem felelt. És nem volt könny a szemében.

— Nadjezsda, beszéljen hát!... Hogy van a tanulmányaival, — megvan már a doktorátusa?

Most se felelt. Szinte szégyenkezve sütötte le a szemét s elfordult. Fáradt, asszonyos lépésekkel ment vissza a kertbe s egy gyermekkocsi tolófogantyujára tette a kezét. Pillanatig még habozott s aztán — mialatt fájdalmas gyöngédséggel megcsókolta gyermekét — önkénytelen hátat fordított a Collège de Francenak.

kellő időben elhelyezni és később pillanatnyilag elfogyott a municiója, minthogy a municiós oszlop nem tudott idején utána vonulni. Itt *Kelly-Kenny* kénytelen volt 18-ikán este, *sulyos veszteséggel*, minek utána legjobb highlandereit, angol és kanadai csapatait ismételten tüzbe vitte, a harcot megszakitani. *Elesett 9 és megsebesült 31 tisztje és 600 halott és sebesült emberét kellett a harctéren hagynia*, amelyek *egy része az ellenség kezébe került.* A highlandereken kivül, akik legtöbbet vesztettek, az oxfordi, yorkshirei, shropshirei, cornvalli, ridingi és kenti ezredek összesen tizenegy zászlóalja volt tüzben.

Hétfőn, február 19.

Másnap ujabb erősités érkezett és *Kitchener* lord maga vette át a négy hadosztály, illetőleg három teljes hadosztály és a higlander-dandár fölött a főparancsnokságot. Erős bombázás után összes csapataival megtámadta az ellenség táborát, melyet ezenközben teljesen megerősitettek. Az ellenségnek a két előző napon való heves harcok ellenére elég alkalma volt tüzérségét oly előnyös helyeken elhelyezni, hogy ágyuink kevés kárt tehettek benne, sőt este, illetőleg az éjszaka védelme alatt a Modder menten több oly alacsonyabb halmot ki kellett üritenünk, melyek a támadás támasztékai voltak. *Kitchener* maga kétszer odasietett törzskarával, hogy a csapatokat a tüzben tartsa; de a legjobb ezredek annyira kimerültek a harctól, a kétnapos parforce-marsolástól, a hőségtől és a terület nehézségeitől, hogy a tisztek sokat nem követelhettek tőlük. *Devet* boer parancsnok, aki már előző napon eredményesen *visszaverte a highlanderek két rohamát*, *elfoglalt két kopjét rohammal* és *megakadályozta* azt, hogy a boerok táborát a mi jobb oldalunkon, azaz a jakobsdal-emanszi ut felé megkerülhessék. E közben *Macdonald* tábornok átkelt a Koodasrandgázlón és az ellenséget hátban megtámadta. Az eredeti terv az volt, hogy az ellenséget homlokban és szárnyain támadjuk, mig a *Macdonald* dandára a bekeritést hátban teljessé teszi. Azonban *ez sem sikerült*, mert *Macdonaldot kétségbeesett harc után visszavetették.* A boer szövetségesek nemcsak paardebergi poziciójukat, hanem a Boschkopig az egész halomláncot tartják, mig messzebb hátra a Kael-spruit mellett levő Aasvogelkopot megerősitették.

Kedden, február 20.

A *Kabelkorrespodenz* jakobsdali tudósitása szerint tehát *Cronje* Pardebergnél és Ko-dosrandnál e hónap 19-én és 20-án már *Devet* seregével párhuzamosan, sőt kiegészitőleg operált. Ha valóban igaz, a mi e tudósitásból nem tünik ki, hogy az angolok bekeritették, az csak *20-ika után* történhetett meg.

Szerdán, február 21.

A *Times* a következő paardebergi táviratot közli 21-ről:

Az angolok *fölgyujtották a boerok táborát*, ugy, hogy a boeroknak lehetetlen volt napközben ott maradniok. Igy a boerok most a Modder folyó medrére, helyesebben szólva egy két mértföld hosszu, 150 méter széles és 150 méter mély csatornára vannak utalva. A folyó medre azonban *jó védelmet nyujt a boeroknak. Cronje bőven el van látva élelmiszerrel.* A több napos szakadatlan ágyuzás ellenére kitart, noha megmenekülnie lehetetlen.

Csütörtökön, február 22.

A csütörtöki harcokról Paardebergből a következőket jelentik: Az itt folyó harcok szinhelye Dél-Afrika legszebb vidékei közül való. A folyó, ahol *Cronje* tábornok be van keritve, hasonlit a Themse egyes részeihez. Köröskörül a terület emelkedik. Az emelkedéseket köröskörül az angolok tartják megszállva s szorongatják *Cronje* táborát, mig *French* lovassága, amely mértföldnyi távolban operál, minden közeledő boer-segitőcsapatot visszaszorit.

Pénteken, február 23.

A pénteki hirek azokról a csatákról szólanak, amelyeket az angol katonák a boer segitő csapatok ellen vivtak. Igy péntek délutánról jelentik: *French* tábornok Kolesbergből érkezett kétezer boerral ütközött össze. *Visszaszoritotta őket* s ötvenet elfogott.

Párisban az a hir volt elterjedve, hogy *Cronje megadta magát.* Bár Londonból nem erősitették meg ezt a hiresztelést, mégis általában azt hiszik, hogy előbb-utóbb bekövetkezik a megadás s a háborunak nemsokára vége lesz.

Egy Paardebergben pénteken föladott távirat jelenti: *Az északi parton nagy boer tömegek gyülekeznek Dorrien* dandárnok mögött, a szerdán elfoglalt kopjétől délkeletre. Ugyanaznap délután *French tábornok 2000 boerral küzdött*, akik Kolesbergből érkeztek. A küzdelem Koodoosrand átkelőtől keletre folyt le. Ez alkalommal többen megölettek és 50 boert elfogtak.

Szombaton, február 24.

A Shropshire-ezredet, amely vasárnap óta a leghevesebb csatatüzben állott, a Gordon-ezred váltotta föl s ebben a fölváltásban a helyzet veszedelmes volta mellett is volt komikum. A Gordon-ezred skót ruhájában mászott a sáncokhoz és a Shropshire-ezredbeliek a katonák teste fölött másztak vissza.

Vasárnap, február 25.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Paardebergből: Az angolok egy léghajóról az ellenségnek különféle uj sáncait födözték föl, amelyre *ma gránátokkal lövöldöztek.*

Cronje hősies harcának negyedik napja *izgalmas módon kezdődött.* Azonnal hajnal hasadása után borzasztó tüzelés kezdődött, amely a boerokat álmukból fölriasztotta. Ez volt ebben a háboruban *a legborzasztóbb tüzelés.* Nemsokára hire jött, hogy a Shropshire és az Essex-ezred eltévedt s közvetlenül a boer tábortól északra táborozott. A mikor a boerok észrevették az angol csapatokat, erős tüzelést kezdtek ellenük, de csodálatos módon angol részről a veszteség szinte semmi sem volt. A tüzelés mindkét részről majdnem eredmény nélkül tovább folyt. Végre a boerok *French* poziciója irányában heves támadást intéztek. Sok boer elmenekült, de sokakat megöltek. Mintegy ötven boer fogságba került. Az angolok egy hadállást foglaltak el, amely mint utólag kiderült, *valóságos kulcsa a harctérnek.* Sok takarmány, élelmiszer került az angolok kezébe. Az angolok sok helyen vérnyomokat találtak, ahol az elszállitott boer sebesültek és halottak feküdtek. A boerok ugy szállitják el a halottakat, hogy a holttest körül két kantárt kötnek, aztán két lovas gyors galoppban elviszi.

A déli fegyverszünet alatt tárgyalás folyt az angolok és boerok között. Ugy látszik, hogy *Cronje megadná magát*, de a fiatalabb boerok *tudni sem akarnak róla*, az öregebbek ellenben *Cronje* véleményén vannak.

A boerok poziciója csakugyan *reménytelen.* Az angolok *csodálják a boerok ellenállását*, de emberi szempontból sajnálatos. Minden srapnel megtalálja áldozatát s igy nem lehet csodálni, ha a harc *Cronje* seregének teljes megsemmisitésével végződik, vagy pedig kénytelen lesz magát megadni.

A Reuter-ügynökségnek egy modderriveri távirata jelenti 25-én estéről: Két angol ezred visszaverte a boerok támadását, a boerok jelentékeny veszteségeket szenvedtek.

Brüsszel, február 26.

Egy pretóriai távirat konstatálja, hogy *Cronje* sikeresen ellenáll és *fenntartja az összeköttetést Joubert főhadiszállásával.*

(Buller visszaverése.)

London, február 26.

Egy boer távirat a natali főtáborból jelenti péntekről:

Tegnap az angolok 60 szekérrel át akartak kelni a Tugelán és megtámadtak bennünket azonban sürü puskatüzünk elől *kénytelenek voltak megfutamodni.*

Ma reggel az angolok ismét megkisérelték *Ermelő* pozicióját megrohanni, de *ujból sulyos veszteséggel vissza kellett vonulniok.* E pillanatban *8 kocsi gyüjti össze a halottakat és sebesülteket.* Nekünk halottunk *nem volt*, csak sebesültünk.

London, február 26.

Buller tábornok jelenti, hogy a 20-ától 24-éig tartó harcokban 7 tiszt, ezek között 3 ezredes elesett, 34 tiszt megsebesült, 1 eltünt.

(Ladysmith felé.)

London, február 26.

A *Times*nak jelentik Colensoból 24-iki kelettel: Csak két mérföld van még előttünk, hogy *Ladysmithtel érintkezhessünk.* De utunknak ez a hátralevő része *a legrosszabb s nagyon kemény ütközetre kell készen lennünk.*

London, február 26.

A Ladysmithbe rekesztett angolok a boer előőrsök ellen megkezdték a tüzelést, de a *Hosszu Tom elhallgattatta őket.*

(Leyds nyilatkozatai.)

Berlin, február 26.

A *Berliner Tagblatt* brüsszeli levelezője jelenti, hogy dr, *Leyds* a boeroknak Ladysmithtől történt *visszavonulását igazolja.* A boerok Ladysmithtől elvonulnak, hogy a szorongatott *Cronje* segitségére menjenek. *A visszavonulást Joubert személyesen vezeti.* Ladysmith előtt csupán egy hadtest maradt, mely éppen elég arra, hogy *Bullert* föltartóztassa.

Bréma, február 26.

Dr. *Leyds* egy brémai boer-barátnak, aki a háboru kilátásaira vonatkozólag kért felvilágositást, azt válaszolta, hogy *a helyzetet lehetetlen megitélni.*

(Kimberley.)

London, február 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Kimberleyből: Egy ideérkezett bennszülött azt jelenti, hogy a boerok nagy számban tábort ütöttek Fourteen-Streams mellett. Két ágyujok, köztük egy nehéz kaliberü, továbbá sok szekerük van s elpusztitottak egy hidat.

London, február 26.

A Reuter-ügynökségnek jelentik *Kimberley*ből 24-iki kelettel: *Rhodes* tegnap a De Beers-bányatársaság gyülésén elnökölt és bejelentette, hogy a társaság nyeresége körülbelül 2 millió fontra emelkedett. A társaság helyzete sokkal kedvezőbb és határozottan kielégitő.

(Előlegezett diadal.)

London, február 26.

A *Times* Laurenço-Marquezen át táviratot kapott amely szerint a pretóriai hivatalos körökben nagy rémület uralkodik. Kedden *Botha* Louis tábornok *állitólag* azt táviratozza Colensóból, hogy a boer sereg kimerült és nem képes tovább védekezni, kérjen tehát az elnök békét. *Cronje* helyzetét állitólag reménytelennek tartják. *A jelentés szerint Steyn* azt táviratozta *Krüger*nek, hogy Oránje szabadállam polgárai a köztársaság minden hasznavehető emberét, a nemzetiségre való tekintet nélkül a harctérre rendelték. Nézete szerint a köztársaságok hadereje a megsemmisülésnek néz eléje, tehát kéri *Krüger* elnököt, hogy azonnal inditsa meg a békealkudozásokat. A Mafekinget ostromló csapatok között *állitólag* elégedetlenség kezd lábrakapni. *Azt mondják*, a *Times* jelentése szerint, hogy jobb volna, ha farmjaikat védelmeznék. Le akarják tenni a fegyvert és visszatérni otthonukba.

(Vegyes hirek.)

Fokváros, február 26.

Ötven tisztet és katonát a Bálna-öbölhez küldtek, ahol hir szerint lövőszereket szállitanak partra a boerok számára.

Sterkspruit, február 26.

Ladygreyből érkezett hirek szerint az angolok Barklyeast birtokában vannak. A boerok visszavonultak Ladygrey felé.

A tartományi főnök táviratot intézett Steyn elnökhöz és erősitéseket kért, mivel máskülönben kénytelen volna a fegyvert lerakni.

HIREK.

Budapest, február 26.

— BUDAPESTI NAPLÓ. **Február 15-én** uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámitás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési dijat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztassanak feltüntetni.

— **Személyi hirek.** Dr. *Koerber* osztrák miniszterelnök és *Böhm-Bawerk* osztrák pénzügyminiszter tegnap Budapestről Bécsbe érkeztek. — Hivatalosan jelentik, hogy most már elrendelték az előkészületeket *Viktória* királynő Bordigherába való utazásának eshetőségére. Végleges döntés azonban most még nem lehetséges.

— **Az udvar Budapesten.** A király még két napig marad Budapesten s szerdán, február 28-án visszatér Bécsbe, ahonnan május elején jön csak ismét Budapestre. *Mária Valéria* főhercegnő, aki ma reggel csendes misét hallgatott, holnap reggel utazik el a fővárosból. Ő felsége ma délelőtt adta az utolsó általános kihallgatást s ez alkalommal megjelentek előtte:

Bilinski lovag kormányzó, *Madarassy* Pál alkormányzó, *Hieronymi* Károly országgyülési képviselő, gróf *Csekonics* Endre, báró *Hornig* Károly püspök, báró *Bohus* Zsigmond, gróf *Szápáry* István titkos tanácsosok, továbbá *Szmrecsányi* Pál püspök, *Mihályi* Viktor és *Metianu* János metropoliták; gróf *Esterházy* Miklós Móric, *Beretvás* Endre, *Hunyady* József, gróf

Szápáry Péter, *Bánó* Zoltán és *Tabódy* József kamarások, *Kemény* Ilona bárónő, *Ráth* Péter udvari tanácsos, *Brandt* József és *Balogh* Jenő egyetemi tanárok, dr. *Schwartz* Ottó akadémiai tanár, dr. *Kvassy* Felix apát, *Stuckhel* Gusztáv igazgatótanácsos, továbbá *Spun-Strizsic* Napoleon, a zágrabi hétszemélyes tábla tanácsosa, végül *Thék* Endre és *Jungfer* iparosok együtt.

E hó 24-ikén szombaton délután 6 órakor a királyi várlakban 28 teritékü udvari ebéd volt. Ő felsége Csáky Albin grófné és Kemény Kálmán bárónő között, Mária Valéria főhercegnő pedig Lobkowitz herceg hadtestparancsnok és Liechtenstein herceg első főudvarmester között foglalt helyet. Az udvari ebéden résztvettek továbbá: gróf Csáky Albin, báró Kemény Kálmán, gróf Széchenyi Imre és neje, gróf Károlyi István és neje, báró Radvánszky Géza és neje, gróf Wenckheim Frigyes és neje, Vécsey-Dessewffy bárónő, Vécsey bárónő udvarhölgy, báró Bánffy Dezső, gróf Zichy Ferenc, Montenuovo herceg második főudvarmester, Paar és Bolfras főhadsegédek, gróf Apponyi udvari marsall, Schiessl kabinetigazgató, Pitlik szárnysegéd, Körig udvari tanácsos, báró Lederer százados.

Ma délután 6 órakor is volt udvari ebéd. Ő felségén kivül résztvettek: *Mária Valéria* főhercegnő, *Ferenc Salvator* főherceg, *Vécsey* bárónő udvarhölgy, *Khuen-Héderváry* gróf horvát bán és neje, gróf *Károlyi* Sándor és neje, gróf *Zichy* Nándor és neje, gróf *Hunyady* Imre és neje, báró *Piret* Béla és neje, báró *Révay* Gyula és neje, gróf *Esterházy* Miklós Móric és neje, gróf *Pejacsevics* Tivadar és neje, gróf *Festetich* Pál és neje, gróf *Bánffy* György, *Lichtenstein* herceg első főudvarmester, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfras* altábornagy, ő felsége főhadsegédei, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy és *Schiessl* lovag.

*

A király már március 1-én visszatér Bécsbe. Azt hiszik, hogy azért tér korábban vissza, mint tervezve volt, mert az osztrák politikai viszonyok itteni jelenlétét szükségessé teszik.

— **Az „osztrák-magyar" kormánybiztos.** A párisi világkiállítás osztrák osztályának Bécsből kiküldött kormánybiztosát *Exner*nek hivják. Aki a párisi lapokban olvassa a kiállításról szóló híreket, gyakran találkozik a nevével. Mi ma is olvastuk a *Figaro* ma érkezett számában, de igy:

M. Exner, commissaire général d'Autriche-Hongrie.

Azt jól tudják a párisi kiállítás emberei, hogy nekünk külön kiállításunk és külön kormánybiztosunk van Párisban. S mégis, amikor egy banketten, amelyet a külföldi sajtó emberei rendeztek, a jelenvoltak közt valaki mint közös kormánybiztos szerepel. Reméljük, hogy a holnap érkezendő *Figaro*ban már olvashatjuk Exner ur helyreigazitását, — vagy a mi kormánybiztosunkét. Tisztelet, becsület Exner urnak, de nekünk hála istennek van Lukács Bélánk. Ugyan mikor vigyázzunk féltékenyen az ilyen összetévesztésekre, ha a párisi kiállitáson nem? Mindenesetre kellemetlen az orosz, angol, belga, olasz stb. kormánybiztosok nevei közt egy *osztrák-magyart* is látni. Mellesleg megjegyezve elküldhettek volna egy magyart is arra a bankettre, ha már minden ország képviselve volt...

— **Jenő főherceg Trientben.** *Trientből* táviratozzák, hogy *Jenő* főherceg tegnap Nonsthalon át, Bozenből kocsin ideérkezett és a várparancsnokot, lovag *Catinelli* altábornagyot, valamint több más méltóságot, kihallgatáson fogadta. A főherceg ma megnézte a várost és délután visszatért Bozenbe.

— **Ebéd az özvegy trónörökösnénál.** Bécsből jelentik, hogy tegnap este 6 órakor *Stefánia* özvegy trónörökösnénál a Hofburgban udvari ebéd volt. Az ebéden a királyi család valamennyi Bécsben időző tagja jelen volt.

— **Ferdinánd fejedelem születésnapja.** *Szófiából* táviratozzák: *Ferdinánd* fejedelem születésnapjának megünneplésére ma a székesegyházban a fejedelem, a miniszterek, a diplomáciai kar és az állami méltóságok, valamint nagyszámu közönség jelenlétében ünnepi Tedeumot mondottak.

— **A trónörökös házassága.** A *Budapesti Tudósító* jelenti: A *Pressburger Presse* nyomán több hazai lap azt a hirt hozta, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg esküvője megtörtént. A legilletékesebb helyről kapott információnk szerint *ez a hir teljesen valótlan s egy szava sem igaz.*

— **A bolgár metropolita betegsége.** Szófiából táviratozzák, hogy *Clemens* metropolita sulyosan megbetegedett és tegnap ellátták a halotti szentségekkel.

— **Miniszteri ebédek.** *Széll* Kálmán miniszterelnök ma délután ebédet adott, amelyen részt vettek: *Császka* György kalocsai érsek, gróf *Szápáry* István, gróf *Széchenyi* Imre, *Szász* Károly püspök, *Ludvigh* Gyula a M. Kir. államvasutak igazgatósági elnöke, főrendiházi tagok; *Gromon* Dezső és *Jakabffy* Imre államtitkárok; továbbá *Barabás* Béla, *Barcsay* Kálmán, *Biró* Lajos, *Fluger* Károly, *Hieronymi* Károly, *Kardos* Kálmán, *Láng* Lajos, *Láncz y* Leó, *Makkfalvay* Géza, *Miklós* Ödön, *Örley* Kálmán, *Purgly* Sándor és *Tóth* János országgyülési képviselők.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ma délután 6 órakor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: *Wekerle* Sándor, *Berzeviczy* Albert, *Beniczky* Ferenc, *Pulszky* Ágost, *Ráth* György, *Chorin* Ferenc, *Szalay* Péter, *Barta* Miklós, *Münnich* Aurél és *Hegedüs* Loránt valamennyien nejükkel; továbbá *Fenyvessy* Ferenc, *Kossuth* Ferenc, báró *Feilitzsch* Arthur, *Kilényi* Hugó és *Riffault* A. Ch. Fréderic francia főkonzul.

— **A mellékelt fiu.** Csakugyan megesett valahol a vidéken, a diskrét hitforrás nem mondja meg hogy hol, hogy egy uri ember a kérelméhez, amit a városi hatósághoz intézett, */. alatt a fiát mellékelte mellékletnek. Csóti Antalnak hivják a kérelmezőt s a beadványnak az a pár sora, ami mindent megmagyaráz, igy szól:

„Tekintetes városi Hatóság. Alázatossággal megkérem a városi Hatóságot, hogy a tekintetes város kérje meg nagyon a minisztert, hogy ezen */. alatt mellekelt fiut, Csóti Mihályt tenné a javitóintézetbe, stb."

A fiu annyiban volt mellékelve, hogy ő vitte föl a városházára a kérelmet. A mellékletet azonban egyelőre visszaküldték a főlaphoz. Az apjához tudniillik.

— **Bismarck hereeg emlékiratai.** Néhány nappal ezelőtt a *Neueste Nachrichten*, mely szorosabb viszonyban van Bismarck Herbert herceggel, azt állitotta, hogy Bismarck herceg *Gondolatok és emlékek* cimü munkájának nincs harmadik kötete. Ezt az állitást, mint Berlinből táviratozzák, több oldalról megcáfolják. A *Vossische Zeitung*nak egy megbizható személy elmondta, hogy nyolc hónappal ezelőtt olvasta Cottának egy levelét, melyben az kijelenti, hogy a harmadik kötet meg fog jelenni. A *Vossische Zeitung* ehhez hozzáteszi, hogy egy másik, a Cottacéghez közel álló személyiségtől is tudja, hogy a harmadik kötet csakugyan és kétségtelenül megvan.

— **Öt milliós hagyaték.** *Párisból* jelentik, hogy Marie *Taniès* végrendeletében öt millió frankot hagyott Páris városára. Ez összeget Páris városa egy árvaház és egy mérnöki rajziskola alapitására tartozik forditani.

— **A hadfelszerelési csoport.** Ma délután 4 órára hivta meg *Lukács* Béla kormánybiztos *Hegedüs* Sándor kereskedelmi minisztert, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert és *Gromon* Dezső államtitkárt, hogy a hadfelszerelési csoportot, melyet *Bálint* és *Jámbor* müépitészek terveztek és *Gelb* és Fia kárpitos rendez, bemutassa a szakférfiak előtt. A próbakiállításra megjelentek: Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, Lukács Béla kormánybiztos, Gromon Dezső államtitkár, Kazy József kamarás, Földváry miniszteri titkár, Kovács Gyula igazgató és Jámbor Lajos müépitése a kormánybiztosság részéről. Melichár Kálmán osztálytanácsos magyarázta az egyes csoportokat. Az alcsoportok a következők: a len, a posztó, a bőr, a fegyverzet, az élelmezési felszerelés és a robbanószerek kiállitása. A félkört képező kiállitás közepén a magyar államvasutak gépgyárának nagy lövedékei és a fiumei torpedógyár torpedói lesznek elhelyezve. Dicséretreméltó az az ügybuzgóság, amelylyel ennek a csoportnak az iparosai viseltettek a párisi kiállitás iránt. Ezek a kiállitók az összes költségeket a sajátjukból fedezik és a kormánybiztosságot minden költségtől megkiméltek. Ezeknek az uraknak mondottak köszönetet Hegedüs miniszter meg Lukács Béla kormánybiztos, ma délután. A hadfelszerelési csoport kiállitásában részt vesznek: Klinger Henrik, zápori Regenhard, Philipp, a Nobel Dinamit vezérigazgatója és Szalay százados főtitkár, Weisz Manfréd, Epperlein, a magyar fegyvergyár igazgatója, Wolfner Nándor, Meringer Lipót, Székely Miksa és Freund Béla. A miniszter és a kormánybiztos elismerésüket nyilvánitották Gyömrőinek a csoport ügyes vezetéséért.

— **Hófuvások Bulgáriában.** *Szofiából* táviratozzák, hogy egyes vidékeken nagy hófuvások vannak. A hófuvás következtében Szófia távirati és telefonösszeköttetései a vidékkel és a külfölddel az utolsó három nap óta meg vannak zavarva.

— **Finnország feltámadása.** A nagy medve felfalta a kis Finnországot. A finnek politikai helyzete egyre türhetetlenebbé válik s akármennyire igyekszik is a mindenható cár elhitetni a világgal, hogy nem bántja a finneket, mégis nagy keserüségek okozója lehet, mert a kivándorlás egyre általánosabbá lesz. Tegnapelőtt is hatszáz finn hagyta el régi hazáját, ahol nincs szabadság s ahol ennélfogva nem lehet élni. A mult évben nyolcezer ember vándorolt ki Kanadába, ahol letelepedtek s ahol fel akarják támasztani a szabad Finnországot. Most nyolcszázzal szaporodik ez a kialakuló uj társadalom, amely magával vitte a finn népdalt, a finn mesét s azt a sok ezernyi apró szokást, amely együttvéve országot és nemzetet alkotott. A finn föld azonban otthon maradt, azt nem lehetett elvinni. Annak a talajából kisarjadt örömöket otthon kellett hagyni s otthon kellett hagyni a fájdalmakat is, az izt, a füszert, amely hazává teszi a hazát. Az intelligencia tudja ott is, hogy a nemzeteket nem lehet elválasztani a földtől, hogy más talajba vetett magvakból másféle gyümölcsök lesznek. Az uj Finnország csak addig lehet finn, amig egy-két generáció megőrzi a hazulról hozott életnézetét, a harmadik generáció már nem lesz finn, hanem kanadai. Olyanformán vannak evvel a népek, mint az uti pogácsával az idegenbe küldött gyerek. Addig gondol a hazai konyhára, amig a pogácsa tart...

Az a nemzet, amely nem tudja elviselni a gyötrelmeket, a maga földjeért, az halni indul. Elvész. Lehet belőle uj társadalom, uj gazdasági szervezet, de haza, uj haza nem lesz belőle soha többé. Suomit temetik... Nagy dolog pedig, mikor nemzetet temetnek. A halálharangja hallik ide hozzánk, akik tudjuk, valljuk s imádságba foglaltuk a hitünket: Itt élned, halnod kell!

Olyan nehéz, föld nélkül országot csinálni. Feltámasztani pedig csak otthon lehet. Idegenben nem. Más ország lesz belőle.

— **Herceg Lobkowitz esküvője.** Érdekes esküvő volt ma a budai helyőrségi templomban. Herceg *Lobkovitz* Rezső hadtestparancsnok esküdött örök hüséget elődje, báró *Edelsheim-Gyulay* Lipót özvegyének, *Kronau* Friderika asszonynak. A jegyesek tiz órakor megjelentek a budai I—III. kerületi anyakönyvi hivatalban, amelynek helyisége az uj Vigadóban van. *Márkus* Imre anyakönyves a házasságkötés után rövid beszéddel üdvözölte az uj párt, mire a herceg meghatottan mondott köszönetet. A szertartásnál *Koller* Viktor vezérkari ezredes és gróf *Szirmay* Sándor huszárkapitány, a hadtestparancsnok közvetlen környezetéből való segédtisztek tanuskodtak. Az anyakönyvi kivonat szerint a vőlegény 1840. augusztus 26-án, a menyasszony 1841. március 7-én született. Tiz és fél órakor a helyőrségi templomba hajtattak az esküvő szereplői. A templom körül sok ember várakozott abban a hitben, hogy tizenegy órakor végignézheti az esküvő pompáját. A nézőket azonban csalódás érte. Az esküvő félórával előbb folyt le teljes egyszerüséggel s a templomba senki sem juthatott be, mert az egyetlen belépést a herceg kérésére elzárta a rendőrség. Katonának nyoma sem volt a templom körül. Az esketés szertartását *Ványa* Ferenc tábori prépost, katonai plébános, *Várady* Géza és *Biza* Lajos tábori lelkészek asszisztenciája mellett végezte s az uj pár a templomból a hadtestparancsnok uri utcai palotájába hajtatott, ahol a közélet számos kitünőségének üdvözletét fogadta.

— **269,000.000 márkás megrendelés.** *Vilmos* császár gőzerővel gyarapitja a német haditengerészetet, bármennyire zugolódnak is ellene alattvalói. Most haditengerészeti célokra a cimbe irt nem csekély összegre rugó megrendelés jutott ki a legnagyobb két német ipartelepnek. Az uj hadihajók páncéllemezeinek szállitása ugyanis kétszázhatvankilenc millió márkába fog kerülni, a szállitást a *Krupp* és *Stumm* cégek kapták meg. A pénzügyi bizottságban egy képviselő ma azt állitotta, hogy a két cég ezen a szállitáson *százhetvenhat milliót fog nyerni. Tirpitz* hadi tengerészeti államtitkár erre azt felelte, hogy a cégek nyereségéről nem adhat fölvilágositást, csak azt jegyzi meg, hogy a szállitás tizenhat évre oszlik meg.

— **Magyar orvos Transvaalban.** Dr. *Popovics* Sándor herkulesfürdői fürdő-orvos felajánlotta szolgálatait a transvaali kormánynak. Ajánlatát elfogadták s Popovics elutazott Pretoriába, ahol már több mint egy hónapja müködik és sok érdekes dolgot ir családjának az ottani életről.

— **Alapitvány.** Özvegy *maróthi Fürst* Jakabné született megyeri *Krausz* Ida, elhunyt férje emlékére az izraelita ifuarvaház céljaira 6000 koronás alapitványt tett.

Mint legmegbizhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrását
ajánljuk
Mauthner Odön
cs. és kir. udvari szállitó magkereskedését
Budapesten, VI., Andrássy-ut 23.
230 oldalra terjedő árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

— **Magyar fiu, magyar dolmány.** Nagyon szépen összeillik ez a két magyar, de sohase lett igazán egy belőle. Hirtelen föllángolt néha az egyetemeken, akadémiákon a lelkesedés, hogy meg kell csinálni ujra a magyar viseletet s aztán éppen olyan hirtelen abba is maradt az egész ügy. Most ujra halluuk róla. A nagyváradi jogakadémia növendékei elhatározták, hogy visszahelyezik a maga törvényes jogaiba a magyar öltözetet és már a március tizenötödiki ünnepségre magyar ruhában jelennek meg. Bravó, hanem ne legyen a mozgalomnak olyan egyszerre vége, mint ahogy elmult eddig minden akció, amit a magyar fiuk inditottak meg a magyar öltözet mellett.

— **Zarándoklások Rómába.** A görög szertartásu katolikus magyarok zarándoklata dr. *Váyi* János eperjesi, *Firczák* Gyula munkácsi püspök és *Szabó* Jenő főrendiházi tag vezérlete mellett március 4-én indul Rómába.

Rómából azt irják, hogy most már tömegesen érkeznek oda a zarándokok. *Piemontból* immár a második zarándoklat érkezett az örök városba, melyet most a turini biboros, *Richelmy* vezetett több püspökkel együtt. Példás rendben és buzgó áhitattal járta be e 3000 ember Róma szent helyeit. Monsignore *Valfré*, a comoi püspök magával vitte szemináriumának összes növendékeit is. Néhány nappal később *Ferrari* biboros milanói érsek érkezett 500 lombárdi hivével. Egy időben e zarándokokkal franciák is érkeztek oda, bár az első rendes zarándoklat, mely Marseillesből hajón indult az olasz partokra, a nélkül, hogy kiszállt volna, ujra visszatért. Marseillesban ugyanis a fekete himlő ütötte föl fejét, az olasz kormány tehát a biztonság kedvéért be akarta a zarándokokat először oltatni, a franciák azonban nem akarták magukat ennek alávetni és inkább visszamentek. E hó 21-én együttesen fogadta a pápa a zarándokokat, akik közt voltak a *Propper* János vezetése alatt érkezett magyar zarándokok is, akik a Szent-Péter-templomban szintén elvonultak a pápa előtt. A magyar katolikusság kilenczász éves jubileuma alkalmával a magyar tanitók is zarándokmenetben járulnak a pápa elé. A zarándoklatot a magyarországi turista-egyesület tanitói osztálya rendezi és részvételre már eddig is sokan jelentkeztek. A zarándokok április 7-én indulnak Rómába. *Dessewffy* Sándor csanádmegyei püspök, aki csak nemrég járt a pápánál, husvét után szintén nagy zarándoklatot vezet Rómába.

— **Jelenet a villamoson.** Egy hölgy a Népszinháznál elábrándozott a villamoson és nem vette észre, hogy a vonalszakaszon tulment. A Kerepesiuton tul azonban észrevette ezt, hirtelen fölugrott s odakiáltotta a konduktornak:

— Állitsa meg! Állitsa meg! Le akarok szállni!

Erre sértődötten fölemelkedett a szomszédja, egy kopott ur s igy szólt, szivére téve kezét:

— Ha énmiattam akar leszállni, nagysád. *inkább leszállok én* . . .

— **Egy fillér, tiz fillér.** Egy bécsi hir azt mondja, hogy odaát Ausztriában a pénzügyminisztériumban azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy kivonják a forgalomból a két filléreseket. Valami ilyes manőver készül a husz filléres nikkel pénz ellen is. A minisztérium elégületlen a kettővel meg — huszszal. Valószinüleg azért, mert a publikum nem akar elég hirtelen hozzászokni ahhoz, hogy fillérre váltsa a krajcárt, a régi becsületes krajcárt, amivel megvoltunk szép békességben mindezideig. A két filléres pénz helyett csupa egy fillérest adnak majd, a husz filléres nikkel helyett pedig tiz fillérest. Szóval: — a tiz az egység, nem a husz. Van is valami igaz benne.

— **Elhunyt különc.** *Belgrád*ból jelentik, hogy ott a napokban halt meg egy *Nikolics* Milije nevü, nyolcvan éves nyugalmazott főhadnagy, aki 150.000 franknyi vagyonát végrendeletileg a belgrádi árvaháznak hagyta. Nikolics élethossziglan tartó nélkülözésekkel kuporgatta össze vagyonát. Legnagyobb napi kiadása fél frankot (24 krajcár) tett ki. Öltönyét és fehérneműjét maga foltozgatta. Teljes husz esztendeig viselt egy kabátot és egy katonasipkát. A kabát a sok foltozás folytán csupán foltból állott. Az öreg különc végrendeletében azt a kivánságát fejezte ki, hogy régi káplár-egyenruhájában, egyszerü fakoporsóban temessék el, ravataltakaró gyanánt pedig régi, csupa foltból álló lepedőjét tegyék a koporsóba. A különc emberbarát utolsó kivánságait mind teljesitették, — kivévén a temetésére vonatkozókat. Holttestét érckoporsóba zárták, amelyre aranynyal kivarrt diszes bársonytakarót boritottak.

— **Mükedvelői előadás.** A női munkát értékesitő Lujza egylet március 2-án alaptőkéjének gyarapitására az Uránia szinházban hangversenynyel és élőképpel egybekötött mükedvelői előadást rendez.

— **Csomagolnak a huszárteremben.** A huszárterem, amely sok áldz ostromot látott rövid néhány nap alatt, utra készül: ma csomagolják a többi Párisba szánt iparmüvészeti tárgygyal együtt. Az *Iparmüvészeti Muzeum* e miatt a jövő hét elejéig zárva marad. A könyvtár azonban március elején ujból megnyilik a nagyközönség számára.

— **Luccheni ujabb merénylete.** Genfből táviratozzák mai kelettel: Luccheni ma délután kihallgatta a vizsgálóbiró. Vallomása során a merénylő ezeket mondta:

— Nem volt szándékom Perrin igazgatót megölni, csak mutatni akartam, hogy mélyen érzem azt az igazságtalanságot, melyet rajtam elkövettek. A fegyverül használt kulcs egy szardinia-dobozból való, melyet karácsonykor ajándékozott egy barátom. Ezt a kulcsot magamnál akartam tartani addig, mig életemet meg nem unom, hogy azzal öljem meg magamat.

Luccheni nem tett jó benyomást a vizsgálóbiróra. Arca sápadt, puffadt és konok kifejezésü. Feleleteit különben nyugodtan adta. Azt hiszik, hogy Luccheni szeretné, ha a gyilkossági merénylete miatt esküdtek elé állitanák. Most is csak olyan hányaveti módon viseli magát, mint azelőtt, és ugy látszik, hogy szeretne magáról beszéltetni.

Kivánsága azonban aligha fog teljesülni, mert az államügyész nem akarja az esküdtek elé állittatni.

— **Villette rajzai és az orleansi herceg.** Mivelhogy a hercegség még nem ment meg senkit se attól, hogy bolondot csináljon, hát bolondot csinált az orleansi herceg is. Levelet irt a *Le Rire* rajzolójának, *Villette*nek, amiben gratulált azokhoz a rajzokhoz, amelyekben alaposan csuffá tette a rajzoló ur az angol királynőt. Olyan alaposan, hogy már nem is izléses dolog egy asszonyt, egy mindenképpen tiszteletreméltó asszonyt igy megrajzolni. Az orleansi hercegnek azonban tetszettek a rajzok s ezt feketével fehérre megirta a rajzolónak. Most azonban le akarja tagadni a levelét. Az angol sajtóban nyilatkozatokat kolportálnak, amelyekben azt mondja a herceg, hogy ő sohse irt levelet Villettenek. Fura ügy ez, mert minden jel arra vall, hogy akitéved az állitása igazságában, az a herceg. Mert a nyilatkozatra a *Le Rire* rajzolója azzal felel, hogy a herceg hazudik. Irt neki levelet és a kezei között van ma is ez a levél. Citál is egy passzust belőle. Egy helyen azt irja tudniillik Fülöp:

— Az ön rajzai fölérnek a kardvágással. Bélyeget nyomott Franciaország esküdt ellenségének a homlokára.

A rajzoló ki is akarta adni a levelet rögtön, amint kapta. Azonban mégse tette meg. Előbb megkérdezte a herceget, aki azt felelte neki, hogy ne szellőztesse nyilvánosan a dolgot. Most azonban valószinüleg az lesz a dolog vége, mert a herceg kedvéért a müvész nem türheti el, hogy hazug embernek tartsa a hazája.

— **Életunt uriasszony.** Ma délelőtt 11 órakor a Margit-hidról egy körülbelül 30 évesnek látszó, uriasan öltözött asszony a Dunába vetette magát. Az ár messzire elsodorta a fuldoklót, aki az utolsó pillanatban meggondolta magát és kétségbeesetten kiáltozott segitségért. A parton horgonyzó hajók matrózai gyorsan utána eveztek és az uj országház előtt kimentették. A szerencsétlen teremtés ekkor már elveszitette eszméletét és a mentők is ugy vitték a Rókus-kórházba, ahol még minig eszméletlenül fekszik. Semmit sem találtak nála, amiből személyazonosságát meg tudták volna állapitani. A fehérneműjébe *A. R.* monogramm van himezve.

— **Házasság.** *Cseörgő* Zoltán belügyminiszteri fogalmazó, *Cseörgő* Gyula kereskedelmi államtitkár fia, ma esküdött a Mátyás-templomban örök hüséget *Meliorisz* Miklós leányának, *Milettának*. Tanuk voltak: *Wekerle* Sándor és *Lónyay* Sándor országgyülési képviselő. A fiatal pár nászutra Bécsbe utazott.

Schramek Károly, a kassa-oderbergi vasut tisztviselője e hó 24-én eljegyezte székelyföldvári *Szilágyi* Mihály állami tisztviselő és neje született *Simon* Erzsébet leányát, *Margitot*.

Klein József március 4-én délután 5 órakor esküszik örök hüséget a dohány-utcai izraelita templomban *Klein* Ilona kisasszonynak, özvegy Klein Arminné leányának.

— **Megszökött sikkasztó.** *Krakkóból* táviratozzák, hogy az az összeg, melyet *Szeczkielevszki* megszökött igazgató a hitelegyesülettől sikkasztott, *170.000 forintra rug*. A csendőrparancsnok most Krakkóban időzik, de még nem sikerült Szeczkielevszki hollétét kipuhatolni.

— **A mulatság vége.** Nagyot mulatott az éjjel *Gevola* Lajos napszámos a Rózsa-utca 80. sz. a. levő vendéglőben. Amikor már teljesen elázott, mindenkibe belekötött. Végre is az ablaküvegeken akarta haragját kitölteni. Neki esett tehát az ablakoknak s azok közül néhányat beütött öklével, de oly szerencsétlenül, hogy karjain elvágta izmeit, ütőereit. Sok vért veszitve, sulyos sebekkel került a Rókus-kórházba.

— **Magyar nő öngyilkossága Bécsben.** *Bécs*ből táviratozzák, hogy egy ottani fürdőben ma reggel egy 50 éves nő öngyilkosságot követett el. Délután megállapitották személyazonosságát. Neve *Tevett* Eleonóra. Budapesten született és Bécsben a Margarethenstrasse 48. szám alatt volt illatszer- és szappan üzlete. Hogy mi volt az oka öngyilkosságának, azt nem tudják.

— **Halálozás.** A vidéki hirlapirodalom egy nagyon tehetséges fiatal tagját ragadta el a halál. Amint *Kolozsvárról* telegrafálják, ifjabb *Téglás* Gábor hirlapiró huszonkétéves korában hosszas szenvedés után meghalt. Temetése holnap lesz.

Tóth Dániel pápai református főiskolai hittanár, volt 48-as honvéd e hó 24-én, 68 éves korában Pápán meghalt.

— **Lessing Frigyes,** a hires ortopéd szombaton március harmadikán Budapestre érkezik. Két napig időzik itt s a *Hungária*-szállóban fog lakni.

— **Ha a vége jó!** *Bőjt végén.* A hirlapkiadó tisztviselők igyekeznek beváltani azt a régi közmondást, hogy — ha a vége jó, minden jó. Ugy jár az ő mulatságukkal a bálozó közönség, mint az a vendég, aki rossz ebéd végén mégis jó fogáshoz jutott s ennek izét őrzi abban a hitben, hogy az ebéd jó volt. A mi sanyaru viszonyaink mellett a mostani fansangon nem egy mulatságnak volt savanyu az utóize s ugyancsak el kel a végére ez a bál, hogy aki részt vesz benne, ne ócsárolja a farsangot, hanem ezzel az utóizzel béküljön meg. A hirlapkiadó tisztviselők gondját tudták viselni annak, hogy minden elitbáljuk, amely beillett hangversenynek, vagy müvészestnek, valami olyan zsenialitast találjon nagy számu közönségük elé, ami végigjárta aztán az országot s ma is kellemesen bizsergeti meg emléke azt, akinek része volt benne. Ez idén is készül ilyen, de még titok, nehogy elcsinálja más. Annyi bizonyos, hogy a budapesti müvészvilág előkelői nagy részt vállaltak belőle s igy a siker már előre látja a rendezőség. Meg is van az érdeklődés az elitközönség körében, amely száz számra váltja jegyét, két célt szolgálva: a saját mulatságát és a hirlapkiadó tisztviselők segitőalapjának gyarapitását. A bál március 18-án lesz a Royal-szálló termeiben. Családjegy 10 koronáért, egyes jegy 4 koronáért minden napilap kiadóhivatalában kapható.

FŐVÁROS.

(*) **A községi választói jog kiterjesztése.** Dr. *Vázsonyi* Vilmosnak a községi választói jog kiterjesztésére vonatkozó módositott inditványát a következő városi képviselők irták alá: dr. Löw Tivadar, dr. Gerő Lajos, Sándor Pál, Jellinek Henrik, dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Kovács Pál, dr. Fektor Ferenc, dr. Springer Ferenc, dr. Darvai Fülöp, dr. Ballagi Aladár, dr. Fränkl Sándor, Kassics Péter, dr. Schreyer Jakab, Fleischl Sándor, Ruszt József, dr. Hecht Ernő, dr. Hirschfeld Antal, Mauthner Adolf, dr. Stipanics Elek, dr. Hegedüs János.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Elektra.** A *Nemzeti Szinház* padsorai ma szinültig megteltek áhitatos, lelkes közönséggel, mert a szinlap estére Elektrát hirdette, *Jászai* Mari asszonynak azt az alakitását, amelynek már egymagában is meg kellett volna óvnia a kiváló müvésznőt minden olyan frivol kisérlettől, amely arra kényszeritette, hogy a fórumon nyilvános vitákon kizonyitgassa a müvészi munkához való jogát. Ilyesmi is csak nálunk eshetik meg. De hagyjuk ezt. Ezen már tul vagyunk. A közönség nyilván abban a feltevésben, hogy a Nemzeti Szinházban már talán nem is láthatja a fényes nevü müvésznőnek ezt a remek alakitását, a nézőtér minden zugát megtöltötte és határtalan, fanatikus lelkesedéssel ünnepelte Jászai Marit. Mély megindulás kisérte már a gyász sötét szineibe öltözött Elektra fájdalmának első felzokogását is. A második felvonás mesteri megjátszása valóságos orkánját váltotta ki a tapsnak, amely csak uj erőre kapott, amikor sok, sok kihivás után a vasfüggöny leeresztése le akarta szerelni a közönség mélységes szeretetének tüntető nyilvánulásait. Jó negyedóráig tartott a taps, az éljenzés, amelybe az intendánst illető türelmetlen és haragos kiáltások is vegyültek legkivált a földszint támlásszékein. Végül a vasfüggöny eltünt, a bordóbársony függöny is kettényilott és a bünös nászt rejtegető ház lépcsőjén ott ült a zokogó Elektra. A közönség ujabb viharos tapsban tör ki és percekbe tellett, amig a játékot folytatni lehetett. A negyedik felvonás csodás bravurral megjátszott jelenései alatt szem nem maradt szárazon és a taps, amely utánuk megeredt, szélesebb és lelkesebb volt minden ovációnál, amely ezek közt a falak közt müvésznőnek részeül jutott. Jászai Mari sohasem volt igazabb, mélyebb, megrázóbb, mint ma. Érezte, éreznie kellett a legnagyobb szenzációt, a legnagyobb boldogságot, amelyet a szinpad adhat: egy elragadtatástól lázas, meghatott és hálás közönségnek müvészi gyönyörüségtől való megittasodását.

** **Kleeberg.** A Vigadó kistermében nem nagy, de distingvált közönség előtt zongorázott ma este *Kleeberg* Klotild asszony, az a finom izlésü müvésznő, aki multkor a filharmonikusok hangversenyén hódította meg Budapest müértőit. *Kleeberg* asszony tehetsége és virtuózitása nem tüneményes, nem szenzációs, de játéka tele van lélekkel, izléssel és a tudás komolyságával. Mai müsorán a klasszikus zene érdekesen vegyült a modern költők szenvedélyesebb

alkotásaival és *Kleeberg* asszony minden münek meg tudta adni a maga hangulatát, a maga találó kifejezését. Játéka igazán magas szinvonalon állott.

** **Az Operaház uj igazgatója.** Az államilag szubvencionált müintézetek szomoru állapotába csak nem akar belenyugodni a közvélemény, amely személyi változásokkal kapcsolatban egyre ujabb meg ujabb neveket jelöl a vezető helyekre. Igy többek között szárnyra kelt annak a hire is, hogy *Káldy* Gyulát a jelen szezon végén nyugdijazzák és örökségén ketten fognak megosztozkodni: *Mottl* Felix, a jelenleg *Karlsruhe*-ban müködő nagynevü dirigens, aki az *Operaház* müvészeti vezetését venné át és *Mészáros* Imre, az *Operaház* zenekari igazgatója, akit az *Operaház* adminisztrativ teendőivel biznának meg. *Amint a belügyminisztériumból a legilletékesebb helyről értesülünk, ebből a hirből egy szó sem igaz.* Amit különösen *Mottl* Felixra való tekintetből sajnálunk.

** **A bucsuzó Hilgermann Laura.** Az Operában holnap, kedden *Mignon* kerül szinre. A cimpszerepben bucsuzik el az Operaház kötelékéből megváló R. *Hilgermann* Laura; a többi szerepet *Szilágyiné* B. Ilona, *Payer* Margit, *Arányi*, *Takács*, *Dalnoki*, *Kornai*, *Ney* Bernát éneklik. — Holnapután, szerdán Meyerbeer-nek *Az afrikai nő* cimü operáját adják, amely mü az utolsó öt év alatt hiányzott a müsorról.

** **Csillag Teréz a Vigszinházban.** Megirtuk mai számunkban, hogy *Csillag* Teréz, a *Nemzeti Szinház* oszlopos tagja alighanem már legközelebb a *Vigszinház*hoz fog elszerződni. A kitünő müvésznő ma ebben az ügyben egy ujságiró előtt nyilatkozott és többek között ezeket mondta:

> Egyelőre nem tudok önnek többet mondani, mint azt, amit már napok óta hangoztatok barátaim körében. Hogy ha ténynyé lesz az, hogy fizetésemből ha csak öt forintot is levon a Nemzeti Szinház vezetősége, *akkor feltétlenül elmegyek a szinháztól*, még ha az *Urániába* kellene is mennem felolvasni. Egyelőre azonban nem vagyok erre rászorulva, mivel a *Vigszinház* igazgatója a napokban felkeresett és a jelenlegi fizetésem mellett *szerződést ajánlott a Vigszinházhoz.* Sőt minthogy szerződésem december 1-ig köt a Nemzeti Szinházhoz, *késznek nyilatkozott a bánatpénzt is megfizetni.* Tiz napi gondolkodási időt kértem és azalatt meg fogom tudni, hogy mi a szándéka az intendánsnak. Ha csakugyan redukálni akarja a fizetésemet, akkor *feltétlenül megyek.*

Csillag Teréz asszony tehát még bevárja gróf *Keglevich* István intendáns uj formális szerződési ajánlatát, amely — beavatottak hirescsztelése szerint — a müvésznő eddigi fizetésének körülbelül a felét határozza meg gázsinak. Ezek szerint tehát csaknem biztos, hogy *Csillag* Teréz, az illusztris müvésznő, a *Nemzeti Szinház* vigjátéki müsorának legelső rangu ereje is eltávozik oda, a hová a klasszikus repertoárunk világnagysága már elmenekült. A *Nemzeti Szinház* épülete azonban még a helyén van, — pedig az intendáns azt is le szeretné rombolni és más helyen fölépittetni. Mindenkit és mindent el kell tolni a helyéről, ugy érzi, — csak valakinek kell okvetlenül megmaradnia, hogy majd tüzet kiálthasson, mire összedől a ház.

** **A Vigszinház ujdonsága.** A *Vigszinház* legközelebbi ujdonsága a *Le Dindon* cimü francia bohózat lesz, amely *Pajkos férjek* cim alatt fog szinre kerülni. A darabnak, értesülésünk szerint, március közepén lesz a bemutatója.

** **Népszinház.** A *Szép Heléna* holnapi és szerdai előadása iránt épp oly nagy érdeklődés mutatkozik a közönség köreiben, mint a három első előadás iránt, amelyeket zsufolt ház nézett végig. A klaszikus operettenek e két előadása után csütörtökön, március 1-jén jubiláris előadás lesz a Népszinházban. Ifjabb *Bokor* József Rákóczi-korbeli népszinmüve, a *Kuruczfurfang* huszonötödször kerül szinre. Ez lesz egyuttal a Népszinház *200-adik Bokor-estéje*, amennyiben Bokor Józsefnek a fővárosban szinrekerült darabjainak ez a 200-ik előadása.

** **Hangverseny.** Az országos izraelita tanitóképző intézet zeneköre e hó 25-én *Csillag* Lipót zeneköri elnök vezetése alatt nagy sikerrel hangversenyt tartott. Különösen *Csillag* Lipót, *Róna* Ármin és *Békefi* Pál tünt ki pompás produkciójával

** **Z. Bárdi Gabi, mint Páris.** A *Népszinház* pénteki *Szép Heléna* előadásának egy ujabb érdekessége lesz. Ezen az előadáson játszsza először Páris szerepét *Z. Bárdi* Gabi asszony, akiről annak idején megirtuk, hogy szintén betanulta a szerepet.

** **A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye.** A budapesti Lipótvárosi Kaszinó csütörtökön, március 1-én este hangversenyt rendez Francesco *d'Andrade* kamaraénekes, *Kurz* Selma, a bécsi udvari opera tagja, *Böhm* Ferenc, *Beck* Péter, (Bendiner Nándor) *Mooshammer* Ottó zeneakadémiai tanárok közreműködésével. A hangverseny egynegyed tizkor kezdődik.

** **Kleopátra.** Ennek a hétnek a szenzációja kétségkivül a *Verő* György *Kleopátrája* lesz, amely március 3-án, szombaton kerül szinre először a *Magyar Szinház*ban. Az operette irója, *Verő* és a cimszerep kreálója, *Ábrányiné* asszony egyaránt megérdemlik azt a rendkivüli érdeklődést, amelyet a közönség e premiére iránt tanusit. Mindenki szerfölött érdekesnek, sőt pikánsnak találja, hogy amig az Opera igazgatósága lázas hévvel keres énekesnőt a szubrett-szerepkör betöltésére, azalatt a bájos primadonna az Operától ugyszólván egy puskalövésnyire a *Magyar Szinház* szinpadán lép föl és előreláthatólag szenzációs sikerrel fog kreálni egy neki való szerepet, amely teljesen megfelel pompás temperamentumának és kiváló énekmüvészetének. A Magyar Szinház igazgatósága teljes értékében méltányolja *Ábrányiné* föllépéseinek a becses voltát, s mind a közremüködők, mind a kiállitás dolgában fényes keretet ád az Operától eltávozott primadonna debutjéhez. Ő maga, aki egy olasz grófnét és volt szinésznőt játszik, hétszer öltözik át és egyik toalettje szebb lesz, mint a másik, különösen a nizzai karneválon viselendő Kleopátra jelmeze, élénk szineivel és fantasztikus szabásával. Mellette a Magyar Szinház gárdájának legjelesebb tagjai szerepelnek: *Sziklay*, *Boross*, *Ráthonyi*, *Mátray* és a nők közül *Margó* Zelma és *Rózsa* Lili, akik a perzsgő énekszámokkal, élénk táncokkal, mulatságos helyzetekkel telt operette mozgalmas ensemblejét alkotják. A Nizzábau játszó, minden izében modern darab kiállitása fényes lesz és a bemutató előadás az előkészületekből itélve magas szinvonalon fog állani. A próbák egy hét óta szakadatlanul folynak a legnagyobb animóval. A darabot *Sziklai* Kornél rendezi, ki egyuttal egy pompás amerikai figurát mutat be, a milliomos konzerv-gyáros fiát. Az énekkarokat és a zenekart *Fekete* karnagy tanitja be teljes odaadással a szerző intenciója szerint, akinek a partiturája tele van fülbemászó dallamossággal, ötletes kupléval és hatásos hangszereléssel. A *Magyar Szinház*ban pénteken délelőtt tizenegy órakor tartják meg *Kleopátra* főpróbáját. A főpróbára szóló számozott ülések és páholyjegyek naponta délután 3—6-ig kaphatók a Budapesti Ujságirók Egyesülete helyiségében Kerepesi-ut 17. szám alatt.

** **Tüzlárma a Theatre Francaisban.** A *Theatre Francais*ben szombat este *Andromache* előadása alatt veszedelmes tüzlárma keletkezett. A második felvonás közepén a földszinten egy ember felugrott üléséről és elkiáltotta magát:

— Itt ég valami!

A nézőtéren csakugyan valami égő posztódarabnak a szagát lehetett érezni.

A kiáltásra a közönség rémülten ugrott fel és a kijáratok felé rohant. *Claretie*, aki egy páholyban ült, maga is igyekezett a közönséget megnyugtatni, a játszó szinészek szintén, de semmi sem használt. Leirhatatlan zavar és rettegés keletkezett s az előadást félbe kellett szakitani. Rövid idő mulva azonan megjelent a szinpadon a rendező, és értesitette a közönségnek azt a kis részét, amely még bennmaradt a szinházban, hogy mindent összekutattak, de nem tudtak semmit felfedezni; a szagot valószinüleg egy zsebben meggyuladt gyufaskatulya okozta. A közönség erre a hirre aztán lassanként visszaszállingózott a szinházba és az előadás nyugodtan folyt tovább.

** **Vándorló népszinmü.** És panaszkodjék valaki még a fölött, hogy a népszinmü dekadenciában van, mikor ennek az annyiszor elsiratott szinpadi genrenak egyszerre egy egészen szokatlan, uj fajtája támad: *a vándorló népszinmü.* A könnyebb megérthetés okáért mindjárt meg is mondjuk, hogy *a vándorló népszinmü* alatt olyan népszinmüvet kell érteni, amely — egyik szinházból átvándorol a másikba. (Természetesen nem a saját maga, hanem a szerzője lábán.) Ez *a vándorló népszinmü* pedig, amelyről itt beszélünk, *Lukácsy* Sándornak *A zárda virága* cimü népszinmüve. Ennek a népszinmünek a *Magyar Szinház*ban kellett volna szinre kerülnie. Ott már bemutatták, sőt a bemutató napja is ki volt már tüzve, mikor a szinház is, meg szerző is gondolt egyet és a bemutató előadás végleg elmarad. *A vörhaju* hirneves szerzője erre gondolt egyet, fogta a darabját és elvitte a *Magyar Szinháztól*. És hova is vihette volna máshova, mint a *Népszinház*hoz, ahol már annyi zajos sikere volt. A *zárda virága* cimü, a legujabb vándorló népszinmü, mint értesülünk, a *Népszinház*tól nem fog — tovább vándorolni.

** **Uj eredeti operett.** Ifjabb Bokor József, a Népszinház karmestere, ujabb operettet fejezett be, amelyet *Porzsolt* Kálmán igazgató már el is fogadott előadásra. Bokor József az operettnek ugy zenéjét, mint szövegét maga irta. Az uj mü cime *Napfogyatkozás.*

** **Vidéki szinpadok.** *Komjáthy* János debreceni szinigazgató kitünő társulata a mult pénteken adta először *Sztojanovits* Jenő *Ninon* cimü operáját a szerző személyes vezetése mellett. A zsufolt ház óriási érdeklődéssel kisérte az összevágó előadást, s vagy huszonötször tapsolta ki a szerzőt és a szereplőket a lámpák elé. Igen szép alakitásokat nyujtottak: *Bódi* Ella (Ninon), *Káracs* (Filip), *Környei* (Márki) *Rubos* (Delhat).

** **Mignon a Telefon Hirmondóban.** Ma, kedden este a *Telefon Hirmondó* estéjét a magyar kir. Operaházban szinrekerülő *Mignon* opera előadása fogja betölteni, amennyiben azt a Hirmondó teljes egészében közvetiteni fogja. Az Operaház ez előadása után a legujabb hireket olvastatja fel a szerkesztőség, különös tekintettel a *délafrikai háborura*, majd 11 óráig katonai- és cigányzenekar játéka lesz hallható a kagylókon keresztül.

A bünbak.

— Festetich Andor távozása. —

***Budapest*, február 26.**

A szives olvasó alább gróf *Festetich* Andornak, a Nemzet Szinház igazgatójának egy hozzánk intézett nyilatkozatát találja, amely *Herczeg* Ferenc képviselő urnak adott válaszképpen jelenti, hogy őt a Nemzeti Szinház élén öt esztendőn át viselt diszes állásától felmentették.

Igen fontosnak tartjuk a hosszu nyilatkozatnak ezt a meglepő passzusát. Ezért ragadjuk ki külön a sorok erdejéből. Kommentárt magához a nyilatkozathoz csak egyetlen ponton füzünk. Nem is tehetnők, mert ez a szerény reflexió megelőzi gróf Festetich fejtegetéseit, hogy a távozására vonatkozó csattanó ilyenformán is megkapja a maga nyomatékát. De nem kommentáljuk már azért sem, mert a *Budapesti Napló* immár leszámolt a Nemzeti Szinház krizisével és jól esnék már neki nyájasabb lapra nyitnia e szerencsétlen intézet történetében, — másrészről pedig gróf Festetich Andor mondanivalóit ezeken a hasábokon közvetetlen *Herczeg* Ferenc képviselő urhoz intézi, aki argumentumokat teljességgel nem kér tőlünk kölcsön és bizonyára szivesen fog élni az alkalommal, hogy a távozó igazgató urnak feleljen ugyanezen a helyen, amely szerető készséggel volt mindig és marad is mindig a rendelkezésére.

Természetes, tőlünk másként senki se várja, hogy gróf Festetich Andor igazgató védőbeszéde, beszámolója, bucsuja csonkitatlanul jelenik itt meg, ugy, ahogy nekünk megirta. Felmentették. Megy. Tulságos udvariaskodásra immár semmi szüksége. Leszólás, kicsinylés, rátermettsége mértékének a részletekben való latolgatása, meg éppen elkésett dolog. Csöngettek hármat. Beszáll. Utazik. Ilyenkor jóizlésü emberek igyekszenek a bucsut könnyüvé tenni és távozókat, ittmaradókat egyaránt megóvni minden feltolakodó hatásától a csomagoláskor támadó pornak.

Gróf Festetich Andor, ugy tudjuk, megkapván felmentését, már április 1-jén távozni akart a Nemzeti Szinház falai közül. Miféle járása a véletlenség iróniájának, hogy ugyanaz nap akart kiköltözni, amikor *Jászai* Mari mond bucsut ennek a szinpadnak. De gróf Festetich a nyári szünetig még viszi a dolgokat. Már amennyire viszi mindaz idő óta, hogy gróf *Keglevich* István intendáns a küszöböt átlépte.

Hát zeng feléd a bucsuszó, isten véled távozó! Gróf Festetich Andor, azt tartjuk, könnyebb szivvel megy, mint ahogy jött. Kell, hogy megijedt legyen, amikor először leült ahhoz az iróasztalhoz, amelyről a magyar kultura egy dominánó telepét kellett igazgatnia. Ez az ijedtsége megtanithatta arra, hogy igyekezete nem járt egy uton az erejével, tudása mögötte maradt jó szándékának, ereje kelleténél kisebb, engedékenysége kelleténél nagyobb volt, merész kezdeményezésekre nem vala bátorsága, az erők felhasználásában nem volt szerencséje, a Nemzeti Szinház csodás talentumainak külső érvényesitésével nem tudott vezetésének tartalmat, igazgatásának tekintélyt, szavának sulyt, egész munkájának szint, jellemet adni. Nem volt se melog eső, se tisztitó vihar, se nem termékenyitett, se fel nem frissitett, csak vegetált. Derék, becsületes ember, akinek jók és uriak a formái, kerek és kedves a kezeirása, elég jók és fegyelmezettek a mondatai. Nem tud annyit, hogy az eszének megártson, de többet tanult annál, hogysem önmagát egy pozicióban egészen megtagadhatta volna. Hát igen, ő pontosan bejárt a hivatalába, az asztalán, a szekrényeiben semmi bohemien rendetlenség, hanem roppant szimmetrikus rend. Azt hiszszük, mindezeknek a pompás polgári tulajdonságainak kitünő használ fogja venni az uj ponton, ahova állitják. Abban, hogy a Nemzeti Szinház

igazgatójá lett, merőben ártatlan. Igazgatóvá tette őt azoknak a könnyelműsége, akik az ország első müintézetét bátortalan próbálgatások kisérletező műhelyévé tudták tenni. Megirtuk mindezt gyülölködés, személyeskedő él nélkül, nagy szeretettel az ügy iránt és tisztelettel gróf Festetich Andor személye irányában. Meg kell birnia az igazságot. És most az isten megáldja.

(E—n.)

A Nemzeti Szinházról.

— *Válasz Herczeg Ferencznek.* —

Irta: ***Festetics Andor.***

Herczeg Ferencnek a képviselőházban lefolyt szinházi vita alkalmával elmondott nagyhatásu beszéde megadja nekem is az alkalmat, a jogot, de talán kötelességemmé is teszi, hogy megnyilatkozzam a Nemzeti Szinház kérdésében és megkiséreljem a védekezést, különösen Herczeg Ferenc szigoru, csaknem kérlelhetetlen támadásai ellenében.

Talán, — mert elkerülni óhajtanám a polemizálást, — nem szólalnék meg ma sem, ha Herczeg támadása oly lesujtó nem lenne első sorban én rám, aki közel öt éve állok a Nemzeti Szinház müvészeti igazgatásának élén s igy nem lehet, nem szabad elháritanom magamról a felelősség sulyát, amely terhelne azért, hogy a Nemzeti Szinház — Herczeg kijelentése szerint — leromlott, lesülyedt s vele együtt az egész magyar szinészet.

Olyan sulyos vád ez, amely, ha igaz, ha igaz felényiben, ha igaz csak tizedrészében is, nem lenne szabad, hogy csak 24 óráig is megtürjenek az intézet müvészeti igazgatásának élén.

E leromlásnak, ez elsülyedésnek fokozatosan kell vala történnie és példás megrovást, büntetést érdemelne azok indolenciája, vaksága, akik ezt nem tudták, vagy nem akarták meglátni és megbüntetni.

Am hogyha Herczeg Ferencz a törvényhozó Házban ilyen kegyetlenül lesujtó vádakkal illetett, a napnál világosabban kellett volna bizonyitania s azt tevén, a leggyorsabb és leggyökeresebb orvoslást követelnie.

Herczeg Ferencz nem ezt tette, felületesen birált, igazságtalanul vagdalkozott, majd élcesen, majd pathoszszal szónokolt, de nem bizonyitott megdönthetetlen érvekkel. Beleesett abba a hibába, amelylyel ő az intendánst vádolta. Dilettáns munkát végzett s mint ilyen szerezte meg magának a tapsot.

Herczeg Ferencz vagdalkozása legfőképpen az intendáns felé irányult — s én jajdulok föl?

Igenis! Engem értek, engem sebeztek meg!

Kötelességem tehát a védekezés, *nem a magam testi épségéért, mert hiszen talán Herczeg is tudta, amit nem lehet, nem is akarok eltitkolni, hogy müvészet-igazgatói állásomtól jólmenttettem már és rövid idő mulva más kezére fogják bizni a Nemzeti Szinház igazgatását.* Őszintén kivánom s remélem, hogy hivatottabb és szerencsésebb kezekre bizzák.

Távozásom előtt nem is akarok magamnak elismerést kikönyörögni, de ilyen utlevéllel mégsem hagyhatom el állásomat, ilyen sulyos vádakkal a lelkemen nem akarok eltemetkezni.

Azon vádak körül, amelyeket mostanában Herczeg Ferencen kivül a sajtóban is olyan hangosan hirdetnek, a legsulyosabb az, hogy a Nemzeti Szinház müvészi szinvonala lesülyedt, hivatását eltéveszti, mert müsorát a jó izlést sértő, erkölcsrontó, selejtes, a külföldről, különösen Párisból importált müvek dominálják és igazán szivós makacssággal tesznek szemrehányást, emelnek vádat, hogy a Bisson, Feydeau és társai által szállitott sikamlós és trágár bohózatok leszoritják a magyar irók müveit és a klasszikusokat.

Ez a kegyetlen vád igazságtalan, illetve koholt, vagy képzelt. A „Válás után"-t, „Pont-Biquet család"-ot, „A kis szórakozott"-at, „Ideges nők"-et, „Megboldogult"-at nem én hoztam s jóllehet akkoriban a közönség egy tekintélyes része szivesen fogadta őket, jóllehet a sajtó nem verte ki őket lángostorral s jóllehet csaknem valamennyi ugynevezett kassza-sikereket is eredményezett: egymásután teljesen számüztem őket a müsorról s valamennyit por lepi a könyvtárban.

Bizonyitsa rám Herczeg, vagy bár akárki más, hogy hoztam-e én ezekhez hasonló sikamlós bohóságokat azon 5 év óta, hogy igazgatója vagyok a Nemzeti Szinháznak? Pedig bizony nem könnyü volt ellenni nélkülök; először azért, mert — amig az e fajtákban ma is bő az aratás, a finomabb és nemesebb francia vigjátéknak szinte magva veszett; másodszor azért, mert érzékenyen megapasztotta ezek számüzetése a bevételeket, s végül azért, mert a müvészi személyzet egyik szintén kedvelt részét hirtelen kellett megfosztani szinpadi sikereiktől. E könnyebb s talán nem is tulságosan dicsőséges sikereket ma már ők sem sajnálhatják, a közönség is elfeledte.

Ismétlem, hogy nem volt könnyü ellenni nélkülök, nem könnyü ma sem; Dumas, Pailleron elcsendesedtek, majd egészen elhallgattak, Sardou pedig szenzációs szerepeket ir Sarahnak.

Pedig a vig muzsa nélkül a Nemzeti Szinház sem lehet meg, amint nem lehet meg a Français sem, a Burg sem.

Kétségbeejtően szegény lett a termelés, szegény ma is.

Azon külföldi középfaju termékek és vigjátékok között, amelyek az én igazgatásom idejében kerültek szinre, alig van olyan, amely ne lenne szalonképes. A nők barátja (Dumas), A komédiások (Pailleron), Létért való küzdelem (Daudet), A nagybácsi (J. Lemaitre), Gabi villa (Gaudillon), Rejtett arc (Blumenthal), sőt a legutóbbi időben szinre került „Házi béke" és „A menyem", — ha egyik-másik nincs is egészen valamicske pajkosság nélkül, — egyik sem olyan, hogy akár a jó izlést, akár a jó erkölcsöket banthatná. De nemcsak, hanem jogosan foglalnak helyet magasabb igényeket támasztó szinház müsorában is.

Ezekhez csatlakoznak a társadalmi szinmüvek modern és legmodernebb irói, mint Ibsen, Suderman, Gerhart Hauptmann, Echegaray, Paul Hervieu, Brieux, Giacosa stb., de sohasem oly tolakodóan, hogy ne jutna elegendő hely a magyar iróknak és a klaszszikusoknak.

De nem akarok eltitkolni semmit; igen is volt egy darab, Prévost Marcel „Századvégi leányok" cim alatt szinre került szinmüve. Ez az én bünöm. Már hirére is megkondultak a vészharangok. A közönség és sajtó, mely jól elszenvedte a Francillont, a Clémenceaut — nem is emlitve Pont-Biquet urat, — soha nem látott botrányra volt elkészülve. És a vajudó hegyek — egeret szültek. Közönség és sajtó is csaknem egybehangzóan konstatálta, hogy a rettegett darab nem triviális, nem is pikáns, sőt annyira erkölcsös, hogy szinte unalmas. Veszett hire csinált vagy 15 telt házat s aztán a békesség kedvéért — letették a müsorról.

Áttérek most már az eredeti drámairodalom elhanyagolásának kérdésére.

Hát az e tekintetben felhangzó vádak többfélék.

Nem adunk elég magyar darabot. A rosszakat adjuk, számüzzük a jókat. Adni kell a gyengéket is, nem szabad leszoritani senkit. A Nemzeti Szinház szinpada nem lehet kisértetező hely. Jobban meg kell válogatni a darabokat. A vidéki szinpadokon előadottak elől sem szabad elzárni a Nemzeti Szinház szinpadát. És ezeket halljuk variálva véges-végtelenül közönségtől, sajtótól. Nem tulozok egy szikrányit sem.

Ezzel szemben ez az igazság: adjuk azt, ami a legjobb, őszinte meggyőződésünk szerint, itélő képességünk sugallatára hallgatva; szeretettel fogadunk minden olyat, ami csak egy parányi kilátást nyujt a sikerre. 80—100 beérkező darab közül kiválogatjuk azt a 8—10-et, amely igazságos és részrehajlatlan itéletünk szerint előadható. Felhasználunk minden rendelkezésünkre álló eszközt, hogy megállják a helyöket.

Hogy nem tudjuk meglátni, nem tudjuk felismerni a jobbat? Bocsánatot kérek, ez alig lehet igaz. Hol vannak hát a hivatottabbak? És, hogy a már felnőttek is elhagyják a Nemzeti Szinházat?

Ha igy volna, mi okuk volna rá?

A Nemzeti Szinházon kivül a fővárosban még másik két olyan szinház van, amely céljául kitüzte a komolyabb, tartalmasabb dráma müvelését. Jól vezetett szinházak, jeles erőkkel, közönség és sajtó kegyében állók.

Ott nem találnának menedéket a számüzöttek, uj otthont az elpártoltak?

Mi hát az igazság? Irnak sok rossz darabot, irnak meglehetős számban gyengét, türhetőt, a jó darab meg, fájdalom, ritka madár.

És itt lehetetlen meg nem jegyeznem, hogy sok olyan madárnak, amely tán fel tudna magasabbra is emelkedni: első szárnypróbájánál lemetszik a szárnyát, — s lebukik, néha agyon is zuzza magát. De nem mi metszszük le a szárnyát... Erre a térre azonban nem akarok lépni.

Csak még egy kis statisztikát kell segitségemül hivni, amely, ha nem is fog előnyömre szolgálni, hát agyonsujtani sem fog.

1890—94 között, 5 év alatt, — az egyfelvonásos darabokat nem számitva, összesen 32 uj, eredeti darab került szinre; az én igazgatásom idejében, közel öt év alatt 28.

1890—94 közt még élt Csiky Gergely, aki 4 uj darabbal szerepel a müsoron; e négy darab: „A nagyratermett". „A nagymama". „Örök törvény" és „Atyafiak", amelyek közül csak „A nagymama" tudott állandóan megmaradni a müsoron.

Berczikneк 3 darabja került szinre ez időben: „A peterdi csata", „A papa" és a „Mai divat". Az első tisztességes sikert ért és jó ideig fenn is tartotta magát, a két utóbbi 3—4 előadás után letünt müsorról.

Murai két darabbal szerepel. A „Huszár szerelem" tetszett és még ma is repertoireon van; „A pezsgő" néhány előadás után letünt.

E három irón kivül még Gabányi, Kabos, Gerő Károly, Dóczi, Jókai, Szécsi Ferenc, Festetics, Bartók Lajos, Almási Tihamér, Váradi Antal, Rákosi Jenő, Szemere Attila, Karczag és legifjabb Szász Károly neveivel találkozunk, akik 1—2 uj darabbal léptek föl — változó szerencsével. Kiváló siker alig volt, közepes se sok; két harmadrésze pedig megbukott s 3—4 előadás után végleg eltemettetett.

Mert bizony abban az időben is buktak el magyar darabok. Jó és legjobb nevü irók darabjai. Dóczi Lajos „Vera grófné"-ja sem volt hosszabb életü, mint az én igazgatásom idejében szinre hozott „Ellinor királyleány", Almási T. „Elintézetlen ügy", „Miniszteri tárca" cimü darabja csak ugy letört, mint a „Fürdőn" és Jókai „Aradi hősnők" cimü drámája sem ért több előadást, mint a „Fekete vér."

Az „Éva" bukásához hasonlót pedig csak egyet tudok, Szigligeti igazgatóságának idejében „A kis hóbortos"-ét, amely két darabot az első előadás után le kellett venni a müsorról.

Legszerencsésebb Herczeg Ferencz volt. A dolovai nábob lánya sikere fényesnek mondható, a „Három testőr" is kedvelt müsordarab ma is.

Hogy ujabb két darabja, melyeket én hoztam szinre, a „Honthy háza" és „Az első vihar", nem tudott nagyobb sikert elérni, azt csak sajnálni lehet s bizonyára én magam sajnálhatom leginkább, de vád ezért nem érhet. Nem gondolnám, hogy vádolhatna maga a szerző is.

S nem vádolhatnak, ha igazságosak akarnak lenni, más magyar szerzők sem. Szeretettel fogadtuk müveiket és minden rendelkezésünkre álló eszközökkel igyekeztünk azokat sikerre vezetni.

Mindezekből világos, hogy a nagy siker az utóbbi tiz év óta igen kivételes, a bukások meg, fájdalom, elijesztően sürüek.

Az 1890—94. közti öt év alatt szinrekerült 28 idegen darabnak is elbukott háromnegyed része s ezek közt is vannak igen jónevü irók. Névleg is felsorolhatók: *Ne tréfálj a szerelemmel* (Musset), *Népgyülölő* (Ibsen), *Pepa* (Meilhac), *Rendjel* (Meilhac), *Sövény mellől* (Blumenthal), *Sappho* (Grillparzer), *Társadalom támaszai* (Ibsen), *Tudor Mária* (Hugo Viktor), *Akadály* (Daudet), *Hero és Leander* (Grillparzer), *Iphigenia Aulisban* (Racine), *Iphigenia Taurisban* (Göthe), *Keleti utazás*, *Lengyel zsidó* (Musset) stb.

Ibsen fentemlitett darabjai sem szerencsésebbek, mint a John Gabriel Borkman, az *Iphigenia Aulisban* sem tartósabb, mint Britannicus.

Elektra (Jászai) szenzációs sikerével szembe állitom a Folt, amely tisztit (P. Márkus E.) sikerét. A dolovai nábob leányával — Himfy dalait.

A számadás tiszta és becsületes.

Ezek után Herczeg Ferencznek a képviselőházban elmondott szónoklatában felhozott néhány kisebb kaliberü vádjára kivánok még röviden kitérni.

Azt mondja Herczeg, hogy mi leleményes tapintatlansággal állitjuk össze a müsort és keressük ki a világirodalomban *ama darabokat, amelyeknek bukása biztos, amelyek kompromittálhatják a müvészeket.* Én egy váddal léptem itt fel — szól Herczeg — és a véletlen abba a helyzetbe hozott, hogy ezt igazolhassam. Itt van a müsor, melyet két hetenkint szoktak kinyomatni. Szerdán február 28-án ifjusági előadásra ki van tüzve Sudermann „Otthon" cimü darabja.

Hát ez a vád — mindenekelőtt — konfuzusnak látszik.

Nem hiszem, hogy Herczeg az „Otthon"-t azon darabok közé akarta volna sorozni, amelyeknek bukása biztos, sem azok közé, amelyek kompromittálják a müvészeket. Hiszen Jászai Marinak az utolsó öt évben legfényesebb alkotása éppen ennek a darabnak Magda szerepe. Azért bocsátottam előre, hogy a vád konfuzus.

De hát — tudom — nem is erről van szó!

A darab nem való az ifjuságnak. A szabad szerelem német heroinájának példája nem szolgálhat az ifjuság nevelésére.

Ilyen egészen egyoldalu világitásba helyezvén oda a darabot, Herczeg Ferencnek kétségbevonhatatlanul igaza van. Hogy aztán — ennek dacára — egy kiváló modern drámairó egyik legkiválóbb társadalmi drámájának megismerése megengedhető, kivánatos-e az ifjuságnak: ennek vitatására nem bocsátkozhatom, nem is érzem magamat illetékesnek.

Az az egészen egyoldalu világitás azonban a lehető legveszedelmesebb.

Igy megvilágitva, nem volna szabad az ifjuságnak megismernie talán Bánk bánt sem. Olyan darabot, amelyben egy magyar főur feleségét az udvarnál erőszakkal meggyalázza egy királyi herceg, és amelyben a keritőnő szerepét maga a magyar királyné játsza.

De nem akarok a szőrszálhasogatás hibájába tévedni.

Egyébként ez a 28-iki szerdai előadás nem a középiskolai ifjuságnak rendezett előadás. A középiskolák főigazgatója és a tanfelügyelő e szerda délutáni előadások apasztását kérték és hónaponkint csak két ilyen előadást látogatnak. (A hónap első és második szerdáját.)

Az ezeken kivül eső szerda délutáni előadásokat, (mint a milyen a 28-iki is) a nagy közönség is látogatja, mindenki, aki olcsóbb pénzen élvezni kivánja Suderman népszerü darabját és Jászai kiváló alakitását.

Igaz, a jegyek megváltásában kedvezményt és elsőbbséget biztositottunk az *egyetemek ifjuságának* és nem zárjuk ki a középiskolák ifjuságát sem, ha tanáraik és szüleik megengedik nekik ezt a darabot is megnézni.

Az egyetemi ifjuság pedig a mi gyámkodásunkra, azt hiszem, nem szorul, nem is hallgat. Nem gyerekek és sem hazafiui érzésüket nem fogja sérteni, sem erkölcseikre károsan hatni, ha a többek között megnézik egyszer egy kiváló idegen modern iró egyik jeles társadalmi szinmüvét is és tapsolnak Jászai Mari egyik legkiválóbb szerepének.

Talán hosszasabban is foglalkoztam e kérdéssel, mint megérdemli. De ismerve be Herczeg, hogy ezzel a váddal csak azért hozakodott elő, mert a frázis — képviselői szónoklatokban — mindig a legerősebb hatásu.

De legmesszebbre ott veti el Herczeg a sulykot, amikor a Nemzeti Szinház magyar stylusát kifogásolja.

„Akinek joga van hozzá — mondja Herczeg — az emeltesse ki a Nemzeti Szinház irattárából annak a tiz külföldi darabnak a sugópéldányát, amely darabok utoljára mentek a Nemzeti Szinházban. Ha ezt a tiz könyvet egy nyelvtudósokból álló jury elé terjesztik és ha ez a jury a középiskolai tanulók nyelvgyakorlataival szemben köteles igényeket fogja emelni, akkor a tiz közül 5 szekundát fog kapni".

Nos hát én kiemelem ezt a 10 darabot. Itt következnek sor szerint:

Coppée: A koronáért (Ábrányi Emil), Voss: A bünös (Abonyi Árpád), Lemaitre: Fehér nász (Ambrus Zoltán), De Curel: Cimzetes feleség (Kóbor Tamás), Sardou: Marcelle (Alexander Bernát), Echegaray: Folt, amely tisztit és Bernardo Montilla (Patthy Károly), G. Hauptmann: Crampton mester (Karczag Vilmos), Carré-Bilheaud: A menyem (Adorján Sándor), Voss R.: Szegény Mária (Timár Szaniszló), Pailleron: Komédiások (Fái J. Béla), Sudermann: Rejtett boldogság (Prém József), Giacosa: Borus szerelem (Radó Antal), Sudermann: Keresztelő János (Váradi Antal).

Itt a 10 darab, tán föle is van. Forditóik: költők, müforditók, regény- és drámairók, tanárok, szépirók, elsőrangu stilisták és kritikusok.

És ezek irnának kávéházi jargonban? Vigyázzon Herczeg Ferencz az iró, hogy a legközelebbi alkalommal rá ne olvasson igy Herczeg F. képviselő ur!

Nem szeretném Herczeg Ferenczet csak egyetlen vádját is cáfolatlanul hagyni.

Képviselőházi beszédjében még kijelenti azt is, hogy nem csodálja, hogy a közönség nem nézi meg a régi eredeti darabok előadását, mert rendesen másodrendü kiosztásban adjuk.

Mi sohasem klasszifikáljuk a kiosztásokat igy: I. vagy II. rendü kiosztás; különben nem lesz nehéz bebizonyitanom, hogy ezekben a darabokban is játszani szoktak az intézet elsőrendü müvésztagjai. Mindenki tudja, hogy a Bánk bán Gertrudis szerepét Jászai szokta játszani, Melindát felváltva P. Márkus Emilia és Cs. Alszegi Irma, Tiborcot Ujházi, vagy Gabányi, Petur Szacsvay, Biberachot Gyenes.

Vörösmarty Áldozatában is a két női főszerepet Jászai és P. Márkus Emilia játszszák.

Kisfaludynak legutóbb szinre került „Csalódások" cimü vigjátékában nem kisebb müvészek játszszák a főszerepeket, mint Vizvári, Ujházi, Náday, Mihályfi és Rákosi Szidi.

De, hogy egészen igazságos legyek: ha Szigligeti *Liliomfi* cimü énekes bohózatának előadásán csakugyan megtörtént, hogy három szereplő a harmincas évek jelmezében lépett föl, a negyedig férfiszereplő pedig az 1899-iki Deustch F. Károly-féle angol divatban, ez sainálatos hiba. Gondatlanság az igazgatónak, rendezőnek és szinésznek. Rajta leszek, hogy ezt a hibát reparálják.

És ezzel befejeztem mondanivalómat.

Itélkezzék az, akit érdekel az ügy, olyan elfogulatlanul, mint amilyen őszinteséggel én igyekeztem rámutatni az igazságra. Keresem az igazamat: ehhez nekem is van jogom.

Akár megtaláljam, akár nem, egy konzekvencián aligha fog változtatni: azon t. i. hogy a *Nemzeti Szinház uj müvészeti igazgatót kap.*

Bar Kochba ügye.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, február 26.

A *Népszinház* igazgatója, mint illetékes helyről értesülünk, ma megtette az első hivatalos lépést arra nézve, hogy a *Bar Kochba* (A csillag fia) cimü zsidó daljátékra nézve szerzett kizárólagos jogát megvédje. *Forzsolt* Kálmán népszinházi igazgató ma délelőtt megjelent dr. *Jeszenszky* Danó királyi közjegyzőnél és felmutatta előtte az eredeti, Párisban kelt szerződést, amelyet a *Népszinház* a *Bar Kochba* szerzőjével, *Goldfaden* Ábrahámmal a zsidó daljátékra nézve megkötött. A szerződés szerint a darab előadási joga Magyarország egész területére egyedül és kizárólag a *Népszinházat* illeti meg. A szerződés felmutatása után a *Népszinház* igazgatója *Jeszenszky* közjegyző utján a következő levelet küldte el a *Magyar Szinház* igazgatóságának:

> Van szerencsém tudomására hozni, hogy a *Bar Kochba* cimü opera kizárólagos előadási jogát Magyarország területére a darab egyedüli jogos tulajdonosától, annak szerzőjétől, *Goldfaden* Ábrahámtól megszereztem.
>
> Amennyiben a darab vagy szövegének, vagy zenéjének bármely átdolgozása engedelmem nélkül Magyarország területén előadatnék, ugy jogaim, illetve a Népszinház jogainak védelmére a törvényes lépéseket meg fogom tenni.
>
> Kiváló tisztelettel
>
> *Forzsolt Kálmán*,
> a *Népszinház* bérlője és igazgatója.

Most már az a kérdés, vajjon a *Magyar Szinház* e törvényes intelem következtében lemond-e a darab szándékolt előadásáról vagy sem. Amennyiben nem mondana le, a *Bar Kochba* ügyében egy érdekes momentum merül fel, az tudniillik, hogy minden darab, amelyet a *Népszinház* igazgatósága megszerez, szerződés értelmében a *népszinházi alapot* illeti, amelyet a népszinházi bizottság, élén a polgármester-elnökkel képvisel. Ha tehát a *Bar Kochba* előadási jogának kizárólagossága érdekéből csakugyan törvényes lépések válnának szükségessé, ezeket a népszinházi bizottság és a *Népszinház* igazgatója együttesen fogják megtenni.

A zsidó daljáték betanitását különben holnap kezdik meg a *Népszinház*nál s első előadását március tiz és tizenhatodika közt tervezik. A zsidó daljáték hősnőjét, Dinát, *Blaha* Lujza, Bar Kochbát, a zsidók nemzeti hősét, *Raskó* Géza fogja énekelni. A darabban még két kimagasló szerep van: Eleázár főpap, ezt *Kiss* Mihály, Paphost *Kovács* Mihály fogja játszani.

MÜVÉSZET.

☐ **Müvészet és fővárosi bölcseség.** Gyakran megemlékeztünk arról a szomoru szerepről, amelyet a székesfőváros képzőmüvészeti bizottsága és tanácsa a müvészeti ügyekben több kómikummal, mint lelkiismeretességgel játszik. Eddig már egész gyüjteményünk van azokból a hirekből, amelyek mind e két fórumnak müvészeti baklövéseiről szólnak. A tanács ma ismét meggyarapitotta ezt a gyüjteményt egy határozatával, amely miatt méltán elröstelheti magát. A szent István-templom sokszor hánytorgatott dombormüveiről van megint szó.

Ma döntött a székesfővárosi tanács a *Magyar Képzőmüvészeti Társulat* szobrászati szakosztályának felebbezése dolgában. A tanács a bazilika szentélyébe megrendelt dombormüvek elkészitésével *Mayer* Ede szobrászt bizta meg. Ez ellen a *határozat ellen emelt óvást a Képzőmüvészeti Társulat*, mert a tanács a megbizás kiadásakor a pályamüveket *nem birálta meg szakértő szürivel*, hanem a *laikus templomépitő bizottság véleménye* alapján hozta meg határozatát.

A templom épitésére felügyelő bizottság részletes jelentést tett a dologról a tanácsnak. A pályamüveket — ugymond — a pályázati feltételek értelmében szakértő bizottság birálta meg. Ennek inditványa alapján bizták meg pályamüveik átdolgozásával három müvészt: *Mayer* Edét, *Führer* Rikárdot és *Dankó* Józsefet, akik ujabb munkáikat be is mutatták. Közülök *a templomépitő bizottság választotta ki* és ajánlotta elfogadásra a *Mayer* Edéét, a másik két müvésznek pedig a tanács kárpótlásul bizonyos összeget utalványozott ki. A két müvész a tanács határozatában megnyugodott, az ellen kifogást nem emelt, sőt a kiutalványozott összeget már fel is vette.

A pályázat és megbizás kiadása ezek szerint — ugymond — teljesen rendben folyt le. A bizottság és az I. ügyosztály véleménye alapján a tanács ma *a felebbezést elutasitotta.* Az elutasitó határozat kifejti, hogy a tanács és a főváros minden munka, vagy mü megrendelésénél mindenkor *a saját legjobb belátása szerint jár el*, s ebbeli elhatározására *külső befolyás nem gyakorolható.* A szobormüvek megrendelése tárgyában a tanács már határozott s e határozata ellen az érdekelt többi pályázók felszólalással nem éltek, hanem ellenkezőleg, abban teljesen megnyugodtak. A jelen ügyben a képzőmüvészeti társulat egyáltalán nem érdekelt fél, s igy óvásának, vagy előterjesztésének a közgyülés elé terjesztése okadatolt nem lehet, már csak annyival is inkább, mert a határozat jogerőssé vált s a felebbezést a szabályszerü határidőn tul adták be.

A tanács tehát a saját legjobb belátása szerint járt el, azaz arra bizza a müvészeti ügyek lebonyolitását, aki neki tetszik. Nemsokára talán a fölösleges szolgaszemélyzetet fogják e célra kirendelni. Azt is mondja a tanács, hogy ebbeli elhatározására külső befolyás nem gyakorolható. Más szóval egy kebelbeli laikus klikk lefoglalhatja magának a jogot, hogy müvészeti ügyekben döntsön, a főváros adófizető polgárai pedig nézzék ezt a gazdálkodást, akár ama négylábuak nyája, amelyek engedelmesen baktatnak pásztoruk után. A sérelmes határozatnál ez az elvi kijelentés még sérelmesebb. Vele a fővárosi tanács lesülyedt a kupaktanácsok szinvonalára.

☐ **Mütárlat a müvészi nyugdijalap javára.** A mult év végén elhunyt özv. *Nemes* Nándorné grófnő végrendeletében müvészi célokra *huszezer koronás* alapitványt tett az *Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulatnál*, melynek illetékes faktorai legközelebb állapitják meg az alapitványi kamatok hovaforditásának módozatait. A nemeslelkü urnő ugyancsak végrendeletében annak az óhajtásának is kifejezést adott, hogy hátrahagyott müvei a városligeti mücsarnokban összegyüjtve *külön kiállitáson bemutattassanak* a közönségnek. A társulat kész örömmel sietett eleget tenni az elhunyt végső akaratának, aki a nélkül, hogy tehetsége határain tul terjeszkedve hervadhatatlan müvészi babérokra vágyott volna, egész életét a müvészeket és a szép kultuszának szentelte és tiszteletreméltó munkásságot fejtett ki. Özvegy *Nemes* Nándorné grófnő követésre méltó mintaképe volt a finomérzésü arisztokrata hölgynek, aki születésének és anyagi helyzetének előnyeit arra használta fel, hogy hódoljon a müvészetnek s tette ezt oly szeretettel, olyan lelkesedéssel és olyan kitartással, mely a legnagyobb elismerésre méltó. Az *Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat*, amikor nagylelkü pártfogójának emléke iránt való tiszteletből a kiállitás rendezésére magát elhatározta, egyuttal avval is hozzá akart járulni az elhunyt nemes törekvésének a honorálásához, hogy a kiállitás tiszta jövedelmét a müvészek nyugdij- és segélyalapja javára ajánlotta föl, s a jótékony célra való tekintetből a belépődijat *két koronában* állapitotta meg. Tekintve, hogy a *Társulat* ezuttal először szánta rá magát, hogy a közönség érdeklődését ebben az irányban igénybe vegye, reméljük, hogy a kiállitás sikere is méltó lesz ugy az elhunyt emlékezetéhez, mint a kitüzött nemes célhoz. A kiállitás — nem mint előre tervezve volt, március 3-ikán, hanem — 6-ikán nyilik meg. A sajtó képviselői 5-ikén tekinthetik meg a kiállitást, mely körülbelül 300 számot fog tartalmazni.

☐ **A Szegedi Képzőmüvészeti Egyesület** egyévi munkálkodásáról jelentést adott, amelyben örvendetes adatokat olvastunk. Az egyesület tagjainak száma meghaladja a *hétszázat.* A tavalyi esztendőben belépti dijakból 998 forintot vett be az egyesület, Szeged városa pedig 250 forintot adományozott neki. Az egyesület 2411 forintért vásárolt képeket, köztük *Csók* István *Magdolnáját* 800 forintért. A most folyó évben 4000 koronáért vásárolnak a tagok közt kisorsolandó festményeket, háromszáz koronát szánnak a müvészeti irodalomra. A legközelebbi mütárlat márciusban lesz, amelyet az egyesület *Vastagh* Györgygyel szövetkezve készit elő.

☐ **A kassai honvéd-emlék.** Kassáról irják, hogy *Mátray* Lajos szobrász, kit az ottani honvédszobor bizottság az emlékmü elkészitésével megbizott, ama értesülés után, hogy gróf *Andrássy* Dénes nagyobb összeggel járult a szoborhoz, most egész nagyságban akarja a honvéd-szobrot elkésziteni. Eredetileg is igy tervezte *Mátray*, de a pénzhiány miatt nem vihette ki a szobornak teljes nagyságban való elkészitését. A szobor tetején turul madár ül, amely a győzelem szimbolumaként szétterjesztett szárnyak-

kal karmai között kardot tart. Egy más értesülés szerint a szoborra a bizottság pályázatot fog hirdetni s a művészi versenyben résztvevő legszebb mukát fogadja el kivitelre.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Akadémia összülése.** *A Magyar Tudományos Akadémia* ma délután *Eötvös* Lóránt elnökésével összes ülést tartott, amelyen *Márki* Sándor levelező tag emlékbeszédet mondott *Nagy* Iványról, a tavaly elhunyt jeles történetiróról, aki 40 esztendeig volt az Akadémia tagja, s ötvennégy esztendeig magyar iró. Ezután *Szily* Kálmán főtitkár *Schwarcz* Gyuláról emlékezett meg, meleg szavakban méltatva az elhunyt nagy tudós csodálatraméltóan gazdag munkásságát, mely az ország határain tul messze külföldre is elvitte *Schwarcz* Gyula hirét és nevét. A Ferenc József jubileumdij bizottságába a teljes ülés *Heinrich* Gusztávot, *Pauler* Gyulát, *Simonyi* Zsigmondot és *Than* Károlyt küldte ki, mig a *Bródy*-bizottság tagjai: *Heinrich* Gusztáv, *Vadnay* Károly *Ballagi* Aladár és *Concha* Győző lettek, a könyvkiadó bizottság tagja a II. osztály részéről *Kautz* Gyula lett.

○ **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** ma tartotta *Szamosi* János elnöklésével rendes havi felolvasó ülését nagy és diszes közönség előtt. A felolvasások sorát *Szádeczky* Lajos nyitotta meg, aki „A mádéfalvi székely veszedelemről" (Siculicidium) tartott érdekes felolvasást. Ezután *Szász* Gerő olvasott fel költeményeket nagy tetszés mellett. Végül *Faragó* Jenő vendégnek *Lóri* cimü elbeszélését olvasta fel tetszést keltve *Csengery* János r. tag.

FARSANG.

)(**Magyar mulatság Szászsebesen.** A szászszebesi magyar kaszinó — melynek elnökévé a mult hóban *Hubay* Zsigmond erdőmestert, a szászsebesi erdőhivatal uj főnökét választották meg — e hó 22-ikén este szépen sikerült estélyt rendezett. A mulatság első része gondosan összeállitott müsor szerint magán- és kettős énekekből, zongoradarabok-, monolog-, szavalat- és vegyes énekkarból állott. Közreműködtek: *Somkereki* Gusztávné, *Basa* Lajosné, *Hablitschek* nővérek, *Laupp* Ilona, *Nagy* Géza, *Jánossy* Jozefin, *Solymossy* Katinka, *Csiky* Mariska, *Hidvéghy* Sárika, *Demsinszky* György, *Érsek* Árpád, *Becker* Róbert, *Leibli* Emil, *Kacsók* Lajos, *Fodor* Miklós, *Bozán* Péter, *Jakocs* Ferenc, *Weress* Sándor, *Weinhold* Károly. Az előadott darabok mind jól sikerültek s a megjelent nagyszámu, válogatott közönségnek sok élvezetet nyujtottak. A müsor végével az ifjuság táncra perdült s kitünő hangulatban járta a hajnali órákig. Az estély szép jövedelmet hajtott a kaszinó könyvtára részére s az általános jó siker érdemében a fáradságot nem ismert rendező bizottság osztozik, amelynek élén *Somkereki* Gusztáv és *Demsinszky* György urak állottak. Jelen voltak:

Asszonyok: Basa Lajosné, Bozán Péterné, Berecz Józsefné, Demsinszky Györgyné, Érsek Árpádné, Földes Tamásné, dr. Goldfinger Izidorné, Hablitschek Mihályné, Hentes Jánosné, Hesz Jánosné (Segesvár), Hubay Zsigmondné, özv. Jánossyné, Kendefi Emilné, Kischer Rezsőné, Konrad Henrikné, Lohr Antalné, Mina Sándorné (Segesvár), Müller Jánosné (Szász-Régen), Nagy Lászlóné, Somkereki Gusztávné, Spielhaupter Györgyné, Schneider Frigyesné, Schwarcz Rezsőné, Szepesi Jánosné, Temesváry Béláné, Tódor Miklósné, Weinhold Károlyné.

Leányok: Bedners nővérek, Breitenstein nővérek, Breitenstein Nina, Csiky Mariska, Hablitschek nővérek, Hidvéghy Sárika, Izrael nővérek, Jánossy Jolánka, Kabdebó Róza (Szerdahely), Laup nővérek, Leibli Hilda, Nagy Gizella, Solymossy Katinka, Schneider Hedvig, Welmann Adél.

)(**Orvos-bál.** Az orvos-bál jótékony céljaira a *király* 600, *Mária Valéria* és *Klotild* főhercegasszonyok és *József Ágost* főherceg 200—200 koronát adományozott. Az orvos-bál tiszta jövedelme eddig a 10.000 koronát meghaladta.

)(**Altisztek bálja.** A XVII. számu helyőrségi kórház altisztjei bált rendeztek tegnap este a Politikus Szatócs helyiségeiben. A táncot hangverseny előzte meg. A szereplők között volt: *Sonnenfeld* Sándor, aki hededült, *Gyurcsek* Mariska énekelt, *Pick* Béla pedig monológot adott elő. Mindannyian élénk tapsokat kaptak jutalmul a közönségtől. A négyeseket hatvan pár táncolta.

EGYESÜLETEK.

(**Az Otthon közgyülése.**) Az Otthon irók és birlapirók körének választmánya holnap, kedden délután 3 órakor ülést tart, melynek tárgya a közgyülés előkészitése lesz.

(**A Budapest Fővárosi Jótékonysági Egylet**) e hó 25-én vasárnap tartotta meg XXXI-ik rendes közgyülését dr. *Wirkmann* József elnöklete alatt. A mult évi jelentés és a zárszámadásokból kitünt, hogy az egyletnek összesen 512 tagja van, mult évi összes bevétele 14287 korona 62 fillért, a kiadás pedig 13817 korona 40 fillért tett ki. Jelentette továbbá az elnökség, hogy a mult évi bevételből a tagok segélyezésére a jövedelem 70%-át költötte. Az egylet vagyona 22.000 koronát tesz ki. A közgyülés az elnökség és vezetőségnek az elért szép sikerért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ezek után a megüresedett vezérelnöki álás betöltése következett. Dr. *Sós* Ernő ur inditványára a közgyülés a vezérelnöki állásra *Spitzer* Gyula, a jótékonyságáról ismert nagykereskedő urat egyhangu lelkesedéssel választotta meg, akit külön bizottság hivott meg a közgyülésre. Spitzer Gyula ur megjelenvén megköszönte a beléje helyezett bizalmat és igérte, hogy egész tehetségével a jótékonyság érdekében és az egylet felvirágoztatásán kiván fáradozni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Párviadal.** A tavalyi atléta bálon *Bolemann* Aladár mérnöknek lovagias ügye támadt *Krause* Jenő tartalékos honvédhuszárhadnagygyal. A sulyos föltételek mellett vivott párviadalban *Krause* hadnagy oly sulyosan megsebesitette ellenfelét, hogy az orvosi vélemény szerint csak a *véletlen komplikációnak* köszönhető, hogy Bolemannak nem kellett a karját amputálni. A párbajért ma állottak törvényt a volt ellenfelek s a törvényszék *Krausét tizenkét napi*, *Bolemannt* pedig *hat* napi államfogházra itélte.

§§ **A csesztregi maffia.** *Sally* János gyilkosainak bünügyében ma hozta meg az itéletet a zalaegerszegi törvényszék. A beidézett tanuk megannyian igazolták, hogy a megölt Sally János valóságos réme volt a községnek s Weinberger Mózest és családját csak azért üldözte, mert Weinberger nővére nem akarta meghallgatni szerelmi ajánlatait. Azt is igazolták a tanuk, hogy Sally János megvette a Weinberger-család váltóit, hogy ilymódon dobra üttesse a nagyszámu család vagyonkáját.

A bizonyitási eljárás befejeztével dr. *Hajós* Ignác emelt szót.

Másfél óráig tartó beszédében kifejtette, hogy nem védencét védi, hanem az egyéni forradalom jogát azon támadás ellenében, amelytől csak testi és lelki meggyaláztatás és sárbatiprás árán tud menekülni; az esküdtek a családi szentély önvédelmi jogát nem áldozhatják fel, ha csak azt nem akarják, hogy a családi tüzhely védtelenül maradjon. Felmentést kért.

Boschán Gyula és dr. *Grünwald* Mór ügyvédek is hatásos beszédben kérik védencük felmentését, mely után a törvényszék három kérdést terjesztett az esküdtek elé. Az esküdtek két órai tanácskozás után a következő verdiktet hozták:

Horváth Jánost gyilkosság, *Rosenzweig* Hermannt gyilkosságra való felbujtás büntettében mondták ki bünösnek. *Weinberger* Mózest a bünsegédi minőség vádja alól fölmentették, minek folytán őt a törvényszék nyomban szabadlábra is helyezte. *Horváth* Jánost *15 évi fegyházra* és 10 évi hivatalvesztésre, *Rosenzweig* Hermannt pedig szintén 15 évi fegyházra és 15 évi hivatalvesztésre itélte a törvényszék. A két elitélt védője semmiségi panaszt jelentett be, mig Weinberger Mózes védője a felmentő itéletben megnyugodott és a tárgyalás folyamán bejelentett semmiségi panaszait visszavonta.

Nyilttér.

Leghatásosabb **vasas arzénes víz** vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbetegségek stb. ellen.

Kapható az összes ásványvizes üzletekben, gyógyszertárakban és drogeriákban.

MATTONI és WILLE BUDAPEST.

kaphatók Budapesten, Károly-körut 9. szám és vidéken minden jobb üzletben, mely magvakat tart.

Párbaj-Codex.

Irta: **Clair Vilmos.**

Első rész: **Nevezetesebb párbajok.** Második rész: **Párbaj-Codex,** a kard, vitőr és pisztolypárbajok szabályai (nyolc képpel), a segédek és tanuk eljárása, a jegyzőkönyvek, a becsületbiróságok, párbajbiróságok és fegyverbiróságok. Harmadik rész: **Európai államainak törvényhozása a párbaj ellen.**

NEGYEDIK KIADÁS.

Ára: 1 forint 50 krajcár = 3 korona.

Megrendelhető a **BUDAPESTI NAPLÓ** kiadóhivatalában VIII., József-körut 18.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Prága, február 26. A kormány március 22-ikére össze fogja hivni a tartománygyülést, amelynek ülésszaka május közepéig fog tartani.

Trieszt, február 26. Báró *Spaun* tengernagy, a haditengerészet parancsnoka ma délelőtt Bécsből ideérkezett és azonnal a *Pelikán* hajóra ment.

Dán szigetek eladása.

Kopenhága, február 26. Különböző párti előkelő polgárok gyülésén Madvig törvényszéki elnök felvetette a nyugatindiai dán szigetek eladásának a kérdését. Moses Melchior Bing és Marstvaer nagykereskedők a szigetek eladása mellett szóltak fel, a legtöbben azonban, s ezek között *Seavcniks* volt kultuszminiszter, *Brandes* György és *Koldt* képviselő ellene nyilatkoztak. A közgyülés egy határozatot fogadott el, amelyben az országgyülést felkérik, hogy ebben a kérdésben érett megfontolás nélkül egy lépést se tegyen.

Megcáfolt mozgósitási hir.

Belgrád, február 26. Illetékes szerb körök teljesen alaptalanoknak mondják azokat a hireket, melyek a szerbiai mozgósitásról és a zágrábi egyetemen tanuló szerbeknek zászlóikhoz való behivásáról elterjedtek, kijelentik, hogy a mozgósitást nem rendelték el, és hogy a Bulgáriához való teljesen normális viszonyok semmiféle politikai feszültségre sem adnak okot, annál kevésbé ilynemü rendszabályokra.

A bányász-sztrájk.

Prága, február 26. A sztrájkterületen a helyzet változatlan. Ma farsang hétfője miatt kevesebb munkás állott munkába. Tegnap a sztrájkterületen több gyülés volt, amelyek közül néhányat feloszlattak, nagyobb részük azonban nyugodtan folyt le. Falkenauban, Rokitzanban, Schlanban és Karlsbadban a helyzet változatlan.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 26. A Nordbahn igazgatótanácsa elhatározta 260 fedett teherkocsinak, 640 szén- és kokszkocsinak, 24 tehervonat-mozdonynak és 3 gyorsvonat-mozdonynak 5½ millió korona költséggel belföldi gyáraknál való beszerzését.

Berlin, február 26. A Laura-kohó részvénytársaság igazgatósági jelentése szerint a társaság nyers jövedelme a lefolyt üzleti évben az összes költségek, köztük a kötvénykamatok fedezése után, 4,880.487 márka volt.

Berlin, február 26. (*Gabonapiac.*) A gyönge kinálat következtében rozs 1 márkával, buza ½ márkával emelkedett.

Bécs, február 26. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 237.20 Magyar hitelrészvény 187.50. Angol-Osztrák bank 124.50 Union bank 154.50, Länderbank 117.75, bankegyesület 138.20, osztrák-magyar államvasut részvény 137.70, északnyugati vasut részv. 138.20, elbavölgyi vasut 125.50, dunagőzhajós részv —.—, alpesi bányarészvény 279.25, májusi járadék 99.55 osztrák koronajáradék —.—, magyar aranyj. —.—, magyar koronajáradék 94.05, német birodalmi márka készpénz —.—, ultimóra —.—, török sorsjegyek 126.50, rimamurányi vasmü 319.50 déli vasut 27.40 dohányrészvény 126.50, Napoleon d'or 19.26 Lombard —.—.

New York, február 26. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.88½. Váltó Berlinre 94.25. Ezüst 59.75.

New York, február 26. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.3/16. (9.3/16). Márciusra 8.84. (8.83). Májusra 8.85. (8.86). New-Orleansban helyben 8.3/4. (8.11/16). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphiában 9.85. (9.85). Rafined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsir*: Western steam 6.10. (6.15). Rohe és Brothers 6.35. (6.45). — *Tengeri* irányzata szilárd. Márciusra —.— (—.—.) Májusra 40.1/4. (40.1/4). Juliusra 40.3/8. (40.3/8). — *Buza* irányzata állandó. Piros őszi helyben 76.1/8. (76.1/8). Februárra —.—. (—.—). Márciusra 75.3/4. (76.1/8). Májusra 72.—. (72.5/8). Juliusra 72.—. (72.1/2). Gabona szállitási dija Liverpoolba 3.1/2 (3.1/2). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.3/4. (8.12/16). Márciusra 6.95. (7.—). Májusra 7.—. (7.10.) — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor*: 3.14/16. (3.14/16). — *Ón*: 32.25. (32.25). — *Réz*: 16.25. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 26. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. Februárra 64.3/8. (64.3/8.) Májusra 65.5/8 (66.—). — *Tengeri* irányzata szilárd. Májusra 35.—. (35.—). — *Zsir*: Májusra 5.65 (5.70). Juliusra 5.77 (5.82). — *Szalonna* short clear 5.90. (6.—). — *Sertéshus*: Februárra —.—. (—.—.) Májusra 10.47 (10.50.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Ha úgy szeretnél . . .

Ha ugy szeretnél, mint a nap az erdőt,
Reám borulnál szőke angyalom.
Arany hajaddal lágyan elboritnál,
Mint fény az erdőt tiszta alkonyon.

Hallod a dalt az erdők sürüjéből,
Hogy csendül át az erdő ág-bogán?
Igy bucsuzgatna tőled hü szerelmem.
Az ábrándos, a boldog csalogány.

Fátyolt vetnék magamra, mint az erdő,
Ugy gyászolnálak egész éjszaka!
Harmatkönnyek közt lelné szeretődet
Találkozásunk minden hajnala.

Szentessy Gyula.

† **Diszitő nők.** Berlinben megint akadt egy foglalkozás, amelyben a nők vetélytársai a férfiaknak. Szó van tudniillik a női diszitőkről, akiket már nagyon sok üzletben alkalmaznak, különösen pedig kedvelik őket a butorkereskedők. A nőt ügyes keze és kifejlett izlése különösen alkalmassá teszik erre a foglalkozásra. Azok az asszonyok és leányok, akik igy beállanak diszitőknek, négy-hat hetes kurzust töltenek valami kárpitosnál, akinek megfelő tandijat adnak. Ők aztán nemcsak ajtókra és ablakokra aggatnak fel függönyöket, hanem mindenféle olyan munkát végeznek, amit a diszitő. Az asztalteritės minden csinjával-binjával is munkájuk nekik. Még a kirakatok diszitésében is konkurrálnak a férfiakkal. Több fehérnemü-kereskedésben is a drága férfierők helyett tisztán nőket alkalmaznak. Egy-egy ablak- vagy ajtófüggönynek a felaggatásáért harminc-hatvan pfenniget kapnak ezek a diszitő nők. Más munkájukat drágábban fizetik.

*

† **A legyező föllendülése.** Az idei báli szezonban Párisban a legyező ismét nagyobb jelentőségre tett szert. Ez alkalmat ad arra, hogy visszatekintsenek a legyező történetére. A nagy legyezőkorszak összeesik XIV. Lajos korával. Akkor Lancret, Fragonard, Boucher és mások ezen a téren halhatatlan mestermüveket alkottak. A legyező pontosan jellemzi azt a nőt, aki kezeli. A legyezővel való „flirt" müvészetét nem lehet eltanulni. A kacérkodás minden egyvere között a legyező a legkecsesebb a nő kezében. Az a praktikus, de minden szellem nélkül való szokás, hogy a legyező baloldalt lelógjon a táncosnőről és polka s keringő közben ugy uszszék utána a levegőben, már mulófélben van. Most tánc közben is a kezükben tartják a táncosnők a legyezőt. De a szinházban egy idő óta nem igen használatos a legyező. Ezt alighanem a villamos világitás okozza, amitől nem melegszik ugy át a szinház levegője. De most arra nézve is megindult a mozgalom, hogy a legyezőt megint divatba hozzák a szinházban, mivel hogy nem csupán praktikus a hivatása. Most az apró, diszes kis legyezők uralkodnak. Többnyire szines gazeból készitik, amely arany-szilánkokkal van behintve, a váza pedig gyöngyházból, vagy békateknőből való. Szép fehér gipür-applikációk is láthatók fekete gaze-on, aminek a kissé ünnepies stilusát a pompás foglalat enyhiti. A kis legyezőknek tokjuk is van puha bőrből, vagy atlaszból, s a tok szine megfelel a legyező szinének.

*

† **Az ellenség.** Mac-Mahonról kering a következő jellemző anekdota: Egy ur, aki valamikor erősen intrikált ellene, sokat járt a nyakára egy állásért. Mac-Mahon sokáig célozgatott arra, hogy nincs kedve tárgyalni vele, de a jó ur nem akarta megérteni a célzásokat, s tovább fecsegett. Mac-Mahon erre szó nélkül hátat forditott neki, ott hagyta. Egy barátja megkérdezte a generálist:

— Miért forditott hátat ennek az urnak?

— Mert ellenségem — felelt a vitéz tábornok. S hozzátette:

— Ez az első ellenség, akinek életemben hátat forditottam.

*

† **Egyetemi hallgatónők egyesülete.** A párisi egyetemek női hallgatói elhatározták, hogy egyesületet alapitanak. Az egyesületnek célja: benső kapcsot létesiteni a különböző fakultások női hallgatói között és erkölcsi és anyagi támogatással segiteni egymást tanulmányaikban. Március elsejére már helyiséget is béreltek a rue de Savoieban. A párisi egyetemnek háromszáz női hallgatója kevés kivétellel mind tagja az egyesületnek.

*

† **Sztrájk a five o'clock tea ellen.** Párisban sztrájk ütött ki. Asszonyok vesznek részt benne s a mozgalom az ugynevezett five o'clock tea (öt órai tea) ellen indult meg, még pedig meglehetősen hevesen. Pedig eleinte nagyon meg voltak elégedve a hölgyek ezzel a beosztással. Nagyon is pótolta azt a szokást, hogy a hölgyek megjelentek a fogadó napon ismerőseiknél, csak ugy kalapostul időztek ott tiz percet elszopogattak egy-egy cukorkát, melyet keztyüs kézzel vettek ki az elébük nyujtott sevresi bonbonnière-ből. Ennél aztán mégis bizalmasabb volt egy csésze teának az elszürcsölgetése, s hozzá egy kis süteménynek az elropogtatása, ami mégis csak hosszabb ideig tartott. Csakhogy ugy látszik a hiuság közbelépett itt is és éreztette romboló hatását. Ugyanis a háziasszonyok nem elégedtek meg az egyszerü teával és süteménynyel, hanem idővel minél diszesebben teritették meg asztalaikat, nyilván angol minta szerint s ezekre az asztalokra mindenféle hideg sültek, osztrigák, sandwichek, gyümölcsgeléek és cukrászati remekléssek. No erre be kellett ütnie a five o'clock csődjének, amelyből ime valóságos banketteket csináltak, ugy hogy az ebédhez torkig jóllakottan ültek le az emberek. Ennek véget kellett vetni, de előbb még másképp próbálkoztak, az ebédet tolták el egy órával. Ennek pedig az lett a következménye, hogy elkésték a szinházat. A five o'clock-teának végre is meg kellett buknia.

*

† **A perlekedő.** Néhány nappal ezelőtt meghalt Nápolyban Camillo és Giannino Antona-Traversinak, a két vigjátékirónak az apja. Ez az ember, aki mellékesen milliomosnak is érezhette magát, egyike volt Olaszorszország legkülönösebb embereinek. Nemcsak hogy a legszerényebb temetést kivánta, hanem megtiltá azt is, hogy a halála hirét közzé tegyék. Egyik nagy különössége az volt, hogy rendkivül szeretett pörösködni. Milanot, a szülővárosát, odahagyta, mert adók miatt pört vesztett a várossal szemben. Attól kezdve senkinek sem volt szabad emlegetni előtte városának a nevét. Még Nápolyból is fölebbezett, ugy hogy pörösködéseinek a száma végtelenné növekedett. Hogy a milanóiakat bosszantsa, páholyát a Scalaban bezáratta. Amikor I. Vilmos császár 1873-ban Milanóban volt, s a városi hatóság a diszelőadásra felnyittatta a páholyt és beültetett néhány tisztet, ez ellen tiltakozott. Amikor pedig egy kétségbeesett pörösködésből mint győztes került ki, akkor az itéletet márványba vésette és Desioban lévő mezei lakának a falába helyeztette a márványtáblát. Nagy feltünést keltett pörei között az ugynevezett „rostélyos pör". Egy izben egy vendéglőben elolvasván az étlapot, rostélyost kért. Szerencsétlenségére, vagyis inkább a vendéglős szerencsétlenségére rostélyos már nem volt. Traversi protestált, mert — ugymond — ami az étlapon van, annak a konyhában is kell lennie. Rögtön ment egy jegyzőhöz, az hozott magával két tanut, s Traversi aztán ott a vendéglőben jegyzőkönyvet vétetett föl az esetről. Aztán panaszt emelt és a harmadik fórumon megnyerte a pört. A vendéglőst elitélték 1.20 lirára, amibe az étlap szerint egy rostélyos kerül. Hogy következetes legyen mindvégig, valószinüleg a végrendeletéből is pör támad, amennyiben fiaira az örökségnek csak a köteles részét hanyományozta.

*

† **A legnagyobb lokomotiv.** Néhány hét mulva kerül ki a belforti gépgyárból két óriási lokomotiv, amelyhez hasonlót még nem készitettek. A lokomotivokat a francia északi vasuti társaság rendelte meg. Egyiket közülök ki fogja állitani a kiállitás gépcsarnokában, a másikat pedig besorozza a többi lokomotiv közé. Ez az óriási gép a páris-calais-i vonalon fog közlekedni, még pedig olyan gyorsasággal, aminőt Európában vonatok még nem értek el. A lokomotiv husz méter hosszu és hatszáz kilogramm kőszenet és husz köbméter vizet vihet magával.

*

REGENY.

UJ FÖLD

Irta: **KNUT HAMSUN.**

(20)

— Nem a nagy tömegnek ir, nem — felelt az ügyvéd — csak a kiválasztottaknak, de aki ismeri, az tudja, hogy pompás költeményei vannak. Az ördögbe is, nagy költő az! Egy pár hely ellen lehetne ugyan kifogást tenni, azt lehetne mondani, hogy a részletekben nagy hibák vannak itt-ott . . . Ott ül a sarokban, bemutassam? Ezt megtehetjük, jó ismerősöm.

Koldevin bocsánatot kért s azt mondta, hogy a bemutatást halaszsza el máskorra. Akkor majd megismerkedik Paulsberggel is, meg a másikkal is . . .

— Tehát ez Paulsberg, — mondta ujból. Észrevettem, hogy mindenki ránézett, mikor végig ment a korcsmán. Mindjárt gondoltam, hogy előkelő ember. A nagykereskedőre ugyanis senki sem nézett . . . A propos! Ugy-e Henriksen ur most meg akar nősülni?

— Igen, valószinüleg. Mondja csak, ugy-e érdekes hivatal az, ha az ember házitanitó? De ugy-e, olykor mégis keserü foglalkozás?

— Oh nem, felelt Koldevin mosolyogva. Attól függ, hogy milyen családba kerül az ember. Nagyon jó dolga van az embernek, ha jó emberek közé kerül. Igaz ugyan, hogy egyszerü és szerény állás, de mégis . . . — En nem cserélnék, ha más állást ajánlanának is.

— Ön tanuló?

— Theologus. Ván theologus. Koldevin ujból mosolygott.

Egy darabig beszélgettek még egymással. Egy egyetemi tanár történetét mondták el egymásnak, aztán ujból a helyzetről beszéltek. A rozs árakkal végezték a beszélgetést s végre átértek arra a nyomorra, amely a cári udvarban mutatkozik . . .

Koldevin nagyon egyszerü ember volt; nyilván sokat tanult és sokat tudott, minden szó megfontolt s óvatosan beszélt. Végre felállt s menni akart. Véletlenül még megkérdezte:

— Most jut eszembe — ön nem tudja, hogy hova ment innen Henriksen ur?

— A sürgönyhivatalba. Maga mondta, hogy oda megy.

— Köszönöm. Hálásan köszönöm . . . Nemde megbocsát, hogy igy, ismeretlen létemre . . . Nagyon szeretetreméltó . . .

— Ha huzamosabb ideig marad itt, ugy reméllem, fogunk még találkozni, — felelt udvariasan az ügyvéd.

Koldevin elment.

A sürgönyhivatalba ment. Egy darabig fel s alá járkált. Aztán bement, felment a lépcsőkön s benézett egy üvegajtón. Megfordult, visszament az utcára s a kikötő felé vette utját.

Henriksen üzlete előtt ujból fel s alá járt, miközben folytonosan a kis irodát kémlelte. A világért sem vette volna le a szemét az ablakról. mintha okvetlen beszélnie kellene Henriksennel, akiről nem tudja, hogy odabent van-e, avagy nincs.

II.

Irgens most a thranes-uti szobájában ül. Jó kedve van. Ez az ember, akiről senki a világon nem hiszi, hogy otthon dolgozni is szokott, most apró betüvel telenyomtatott ivet javitgat. Ki hitte volna? Azok közzé az emberek közé tartozott, akik sohasem beszélnek a saját munkáikról. Csendesen dolgozott, szinte titokban és senki sem tudta, hogy miből él. Innen-onnan két éve lesz, hogy első drámája megjelent. Azóta nem adott ki semmit. Titokban, mélységes titokan végezte a dolgait, talán irt is azóta sok mindent, de senki sem tudta, hogy mit. Sok adóssága volt, nagyon sok adóssága.

Irgens bezárta az ajtót. Nem akarta, hogy zavarják. Titokzatos volt mindenképpen. Mikor munkájával elkészült, felállt és kinézett az ablakon. Odakünn tiszta, világos volt a levegő. Három órakor Lynum kisasszonynyal a képcsarnokba kell mennie. Örült neki, igazi gyönyörüség volt ennek a leánynak naiv, gyerekes kedvessége. Olyan volt, mint a megváltás, a tavasz első madárdalára emlékeztetett.

Odakünn játszott a napsugár és kék volt az ég; a fák közül már kicsendült egy-egy magányos madár éneke. A tavasz első madárdala . . .

Most kopogtattak az ajtón. Eleinte az asztal alá akarta dobni a kijavitott ivet, de nem tette. Felnyitotta az ajtót, ismerte már ezt a kopogtatást, Hanka asszony kopogtatott. Hátat forditott az ajtónak s megállt.

Hanka belépett, betette maga után az ajtót s Irgenshez lépett. Mosolygott, előrehajolt s a szemébe nézett.

— Nem én vagyok — mondta lassu hangon s mosolygott. Csak azért mondom . . . Nagyon elpirult és zavart volt.

Szürke gyapotruhát viselt s a nyakáról lelógó csipkegallér egészen megfiatalitotta. A karján nyitva volt a ruha, mintha elfeledte volna begombolni.

Irgens igy szólt:

— Ugy? Tehát nem te vagy? De mindegy. Mindegy akárki, te mindig szép vagy . . . Pompás idő is van.

(Folytatása következik.)

+ **Viz-statisztika.** A legujabb kimutatások szerint Páris lakossága február 4-ikétől 10-ikéig, összesen 4,084,800 köbméter vizet fogyasztott. Ez hat nap vizszükséglete. Ha most ezt mértékül veszszük, akkor számításunk eredménye az lesz, hogy Páris egy év alatt *249,172,800* köbméter vizet fogyaszt, nem számitva azt, hogy a nyári hónapokban sokkal több viz fogy, mint télen.

•

+ **Különbség.** A mentőkocsiban két elgázolt embert visznek. A nagy kocsiforgalom két áldozata beszélget:

— Magát milyen kocsi gázolta el?

— Egy konfortábli. És magát?

A másik büszkén licitálja tul:

— Engem egy grófi magánfogat!

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

G. K. Ennek a kérdésnek az elbirálásánál első sorban is arról van szó, hogy a tanitónak sok a dolga, vagy több a dolga a nehéz fejü gyerekkel. Mert nem a hülyékről beszélünk, hanem a buta fiukról, a nehéz fejüekről, akiket veszödséggel bár, de lehet még tanitani. Persze, nagy fáradsággal. És itt van a dolog fordulója, mert itt válik el, hogy az egész kérdés gazdálkodási kérdés, amelynek nem az a megoldása, hogy apró gyerekeket meg kell bélyegezni. Ezt nem diktálja semmiféle tudomány, legkevésbé pedig a pedagógia, amely lényegileg humánus disciplina. Azokkal a gyerekekkel veszödni kell, sokat és nagy szeretettel. Az elemi iskola nem is annyira tanitó, mint inkább nevelő iskola. A nevelés pedig — gond, fáradság és nagy szeretet. Aki ezt szem elől téveszti, az nem lehet igazi jó tanitó. Az ön véleménye közel áll a mienkhez s az emberséges felfogás dominál benne, de attól félünk, hogy az a diskréció, melyet ajánl, nagyon problematikus lenne. Inkább veszödni! . . .

Színész ifju. 1. Nem kell semmi előképzettség, csak tehetség. 2. Igen, szerződést kell kötnie. Ha kiskoru, csak szülői beleegyezéssel köthet. A születési bizonyitványt föl kell mutatnia. 3. Nem kötelező. 4. Ha már besorozták, nem kérhet szabadságot. Önkéntesi jogait is elvesztette.

Uri kaszinó. *Szabadszállás.* A probléma nem nehéz. Ime, a megoldás: *B.* nem tartozik ráadni a kijátszott kilencesre, kimondja a kvintjét, felirja azt és *megnyerte a játékot*. *A*-nak átout kilencese addig nem számit ütésnek, mig *B*, nem tett rá. Más az eset, ha *A.* is mond kvintet, *B.* is; akkor *B.* köteles ráadni a kijátszott kártyára, mert csak *aztán* válik el, hogy melyiküké a jobb. Az önök vitás esetében azonban *B.* kvintje feltétlenül jó, hisz *A.* nem mondott kvintet, *B.* tehát felirhatja a kvintjét s ezzel már elege van, ellenben *A*-nak csak akkor volna elege, ha az átout kilences már ütésnek számitana.

Nitouche. Kisebb mükedvelői társaságok számára ajánlhatók: Murai Károly: Virágfakadás, Theuriet André: A szamóca, Labiche Eugène: Vasárnap délután, D'Harvilly: Elkésett ötletek, Normand: A varázslat, Almási Tihamér: Két év multán, Rendelő óra, Aranylakodalom és A miniszterelnök bálja. Andreánszky Jenő: Katonásan, Hevesi-Hetényi: Tavasz, Ősz, Nyár és Tél cimü egy felvonásos idiiljei, Gabányi-Gondinet: Valami hibája van. (Egy-egy füzet ára 30 krajcár.) Egy-egy felvonásos operettek: Szép Galathea, Szenes legény, szenes leány, ezeknek a partituráját akármelyik nagyobb fővárosi zeneműkereskedőnél megszerezheti. Szubrett-szerepkörre különösen a Szép Galathea ajánlható, Offenbach bájos zenéjével.

27,000. számu előfizető. Olyan cimü egyesület nincs a fővárosban. Van egy Női munkát értékesitő Lujza-egylet (IV. Kossuth Lajos-utca 4.) de ennek nem Szápáry grófnő a védnöke. Ellenben Szápáry Gézáné grófné szül. Győry Mária grófnő védnöke a Pesti Jótékony Nőegyletnek (IV., Szép-utca 6.) ez azonban nem Kóburg Lujza hercegasszony nevét viseli.

Sárvár. A vallás szabad gyakorlásáról szóló 1895. évi XLIII. törvénycikk 57. §-a értelmében, az elhagyott egyház kultuszadóját még *öt évig* tartozik fizetni. Ha a kilépés 1897. évben történt, 1902. december 31-ig.

M, R. *Szepes-Ó-Falu* Ha kérdéseit megismétli — mert már nem emlékezünk reájuk — szivesen válaszolunk. Igy a leveléből nem értjük, mire vár feleletet.

S. L. *Lőcse.* Az anyakönyvvezető a helyi viszonyokhoz képest hetenkint legalább egy, esetleg több napot köteles kitüzni, amelyeken a házasság megkötésénél közreműködik, — arra azonban nem kötelezhető, hogy akkor kösse meg a felek házasságát, amikor ők akarják. Jogában állott tehát a vasárnapi házasságkötésnél való közreműködést minden indokolás nélkül is megtagadni.

B. J. *Nagy-Kapornak.* 1. A kiadóhivatal el fogja küldeni a közbeeső s hiányzó albumot. 1900-ra már nem küldhetjük, mert nem adtuk ki. 2. Hatvan koronáig az illetékes közigazgatási hatóság, azontul a büntetőbiróság illetékes itélkezni.

T. S. *Vác.* A szinházak heti müsorát vasárnapi számunkban közöljük. Méltóztassék ezt a kis hirt kivágni és egész héten tájékoztatja az előadásokról.

B. L. *Eperjes.* 1. A megnevezett francia orvosoknak mi sem ismerjük a közelebbi cimét. A francia főkonzulátusnál (VI., Délibáb-utca 24.) esetleg megmondják. 2. Párisi munkatársunk cime: Borosz Samu Páris, 23. Avenue Rapp.

R. S. *Mócs.* Ha szabályszerü postai felhatalmazása van, melyet a cimzett N. N. a levélhordó jelenlétében és két tanu előtt irt alá, akkor a posta tartozik az ajánlott levelet önnek kiadni, különben nem.

H. B. *Vasuti baleset.* Elnyütt hasonlatok, fogyatékos magyarság. Olvasson sokat, és irjon egy darabig a fiókjának; talán többre viszi.

Desiderius. Hazafias cikkét élvezettel olvastuk. De elvünk az, hogy *politikai* cikkeket csakis a magunk konyháján főzünk.

Vasuti előljáró. 1. Máskor *közvetlenül* a szerkesztőséghez tessék intézni a kérdést, akkor meg is kapja a választ. Az ajánlott könyv cime: Glück-Somozyi Praktisches Lehrbuch der ungarischen Sprache, 1 forint. Megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál. 2. A MÁV. kinevezések hivatalos titkát képezik az igazgatóságnak, erről tehát még most nem mondhatunk semmit. Annyi bizonyos, hogy ha jó sikerrel tette le a tiszti vizsgát, rövidesen várhatja a kinevezését.

Dr. *Budapest.* 1. K. A. lakása: VIII., Józsefutca 5. szám. 2. B. M. orsz. képviselő lakása: VIII., Szentkirályi-utca 22—24.

Léánykérő. 1. Nemcsak illő dolog, de kötelesség is. 2. Megengedhető.

Maturista. Gabányi Árpád: *A kakasülőn.* Bármely könyvkereskedésben megkaphatja 15 krért.

G. Zs. Gelse. Önkéntességi joga van, de államköltségen a lovasságnál nem szolgálhat.

H. M. *Hete.* Iparmüvészeti Muzeum, IX., Üllői-ut 33. szám.

B. K. *Diós-Győr.* A jövő tanévre már csak középiskolai érettségi vizsgával lehet az állatorvosi főiskolára beiratkozni.

Hivatalnok. Ilyen tanfolyam minden kerületi kereskedelmi iskolában van.

S. M. 24 A leány nevének kezdőbetüit szokás a kelengyéhez himezni. — **B. G.** *Csögle.* Utánvételes küldeményért szabad, hirlapért nem. — **110.374. sz. előfizető.** Az elősorolt képzettséggel egész biztan folyamodhatik mozdonyvezető-gyakornoki alkalmazásáért. — **Öreg vasutas.** Nem tudjuk, mert az az igazgatóság titka. — **Máv. altiszti kör.** Egyszerüen igy tessék a levelet cimezni. A tek. Fürdőigazgatóságnak. *Lipik*, Szlavónia. — **H. J.** *Lénár-Daróc.* 1. Olvassa el a *Budapesti Napló* február 21-iki számát. A hirek közt megtalálja kérdéseire a választ. 2. Tarthat. Az illető rokon is lehet. — **Soh. G.** Azokat a jeligéket csak a társaság titkárságánál tudhatja meg. — **P. F.** *Budapest.* Igen eladhatják, de csak az árvaszék hozzájárulásával. — **Komáromi előfizető.** Mind a két kifejezést jónak tartjuk, tehát egyik sem helytelen. — **R. L.** *Kassa.* 1. Délelőtt 9—2 óráig. 2. Kaphat. 3. A gyakornok csak napidijat kap, a tiszt fizetése az első fokozatban 700 forint és Budapesten 200 forint lakpénz. — **F. H.** *Nagy-Károly.* Sajnáljuk, de e tekintetben már el vagyunk látva más oldalról. — **K. L.** Pörölje be becsületsértés és rágalmazás miatt, ha tudniillik be tudja bizonyitani, hogy az illető irta a levelet. — **Soh. J.** *Gebe.* Cégeket elvből nem ajánlunk.

Napirend.

Naptár. Kedd, február 27. — Római katolikus: Leander. — Protestáns: Sándor. — Görög-orosz: (febr. 14.) Máró. — Zsidó: Ádár 27. — A nap kél 6 óra 29 perckor. — Nyugszik d. u. 5 óra 24 perckor. — A hold kél reggel 4 óra 54 perckor. — Nyugszik délután 3 óra 8 perckor.

A *földmivelésügyi miniszter fogad* délután 4 órakor.

Nagy jelmez-estély a tiszti kaszinóban.

A budapesti orvosok szövetségének ülése délután 6 órakor a kir. orvos-egyesület helyiségében VIII., Szentkirályi-utca 21. sz.)

A budapesti kereskedelmi és iparkamara teljes ülése délután 4 órakor saját helyiségében.

A szabad liceumban, az élettani intézet tantermében (Eszterházy-utca 5. szám) délután 6 órakor dr. *Pekár* Dezső: *Az emésztés* (vetitett képekkel).

Két huszár

Irta: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

(25)

— Nincs kedvem még aludni, oltsd el a gyertyát, ha akarod, majd csak ugy· ruhástól dülök le.

És tovább járt föl, s alá a szobában.

— Még nincs kedve aludni — ismételte Polosov, akinek ezen az estén inkább, mint valaha, terhére volt az a befolyás, amelyet a gróf rá gyakorolt és kedve lett volna ahhoz, hogy fellázadjon ellene.

— Nagyon el tudom képzelni — elmélkedett magában, miközben állandóan szemmel tartotta Turbint — hogy micsoda gondolatok kavarognak most a te simára fésült fejedben. Látttam, mennyire tetszett neked. De te nem tudod felfogni ezt az egyszerü, tiszteletreméltó lényt: neked egy Minna kell, s az ezredesi vállrojt. Mégis megkérdezem tőle, hogy tetszik neki.

És Polosov már feléje fordult, de mégis másra szánta el magát.

Érezte, hogy nemcsak, hogy nem tudna vele vitatkozni, ha a grófnak az lenne a véleménye Lizáról, amit már előre föltett róla, hanem hogy helyben sem hagyhatja azt, amit mondana.

Annyira hozzá szokott már ahoz, hogy simuljon a gróf befolyásához, amely nap nap után nyomasztóbbnak és igazságtalanabbnak tetszett neki.

— Hová mégy? — kérdezte, amikor a gróf fölvette a sapkáját és az ajtóhoz lépett.

— Az istállóba megyek, hogy megnézzem a lovakat, rendben van-e minden.

— Különös! — gondolta a tiszthelyettes, de eloltotta a gyertyát és azon buzgólkodva, hogy elzavarja azokat a féltékeny és ellenséges gondolatokat, amelyeket barátjára vonatkozólag a fejében zsibongtak, a másik oldalára fordult. —

— — — — — — — — — — — —

Fedorovna Anna ez időtájt, miután szokásához hiven bátyjára, leányára és fogadott lányára keresztet vetett és azután gyöngéden megcsókolta őket, visszavonult a szobájába.

Már régóta nem rohanta meg ezt az öreg asszonyt egy napon annyi mindenféle benyomás, ugy, hogy nem is tudott nyugodtan imádkozni.

A boldogult grófra való még mindig élénk, mélabus visszaemlékezés és a fiatal piperkőcre, aki olyan lelkiismeretlenül elnyerte a pénzét, nem hagyta nyugodni.

Miután végre szokás szerint levetkőzött, s fél pohár kvaszt, amit mindig oda készitettek az ágyához, megivott, lefeküdt.

Kedvenc macskája csöndesen lopózott a szobába.

Fedorovna Anna oda hivta magához és kezdte cirógatni, haligatta a dorombolását és még mindig nem tudott aludni.

— Bizonyosan ez a macska az oka — gondolta és rögtön ellökte.

A macska puhán esett a földre, lassan megmozgatta a farkát és felugrott a kályhára.

Most a leány, aki a szoba padlóján aludt, behozta az ágynemüjét, amelyet rögtön kiteritett, majd eloltotta a gyertyát és meggyujtotta az éjjeli lámpást.

Végre a leány is elkezdett hortyogni.

De Fedorovna Annára még sem szállt az álom, hogy lecsillapitsa izgatott képzeletét.

Mihelyt behunyta a szemét, maga előtt látta a huszár arcát, aki mindenféle különös alakban jelent meg a szobában, ha nyitott szemmel a lámpa gyönge világánál a szekrényre, az asztalkára, vagy pedig a széken heverő fehér ruháira pillantott.

Majd nyomasztó melege volt a takaró alatt, majd az asztalkán lévő óra ketyegése volt neki elviselhetetlen, a leány pedig borzalmasan hortyogott.

Fölkeltette és megparancsolta neki, hogy ne hortyogjon.

Ujra kavarogni kezdtek a fejében a legkülönösebb gondolatok a lányáról, az öreg és a fiatal grófról és a preferánszról.

Látta ismét magát, amint a gróffal keringőt táncol, látta telt fehér vállait, érezte rajtuk valakinek a csókjait és aztán látta a leányát a fiatal gróf karjaiban.

Usztjuska ujra hortyogni kezdett . . .

— Nem, most egészen más miden, az emberek másmilyenek. Ő kész volt arra, hogy akár a tüzbe is rohanjon értem. És volt is rá oka. Hanem ez az ostoba fickó alszik most mint a tej és boldog, hogy nyert és eszébe nem jut, hogy egy asszonynak udvaroljon. Hogy szólt akkor régen térden állva hozzám az az ember:

„Mit akarsz tőlem, hogy megcselekedjem? Hogy rögtön agyonlőjjem magamat? Vagy mit akarsz?“ És agyonlőtte volna magát, ha követeltem volna.

Hirtelen azt hallotta, hogy valaki mezitláb surran el a folyosón s a következő pillanatban Liza rontott be, csak egy kendőbe burkolva, egészen haloványan és remegve és csaknem odahullt az anyjához az ágyba . . .

Miután Liza az este elbucsuzott volt az anyjától, egyedül ment el a bácsi szobájába.

Fehér hálóköntöst vett magára, vastag, hosszu hajfonatait kendőbe burkolta, eloltotta a gyertyát, kinyitotta az ablakot és leült egy székre, majd elmélyedve nézte a tavat, amely akkor már teljes ezüstös fényében ragyogott.

(Folytatása következik.)

Nemzeti muzeum: Régiségtára, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Liezen-Mayer-kiállítás a Városligeti Műcsarnokban nyitva d. e. 9 órától délután 5 óráig. Belépődíj 60 fillér.

Az iparművészeti muzeum és iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9-től 1 óráig.

Technologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Kelet. mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körut 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Állatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma először uj szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem*.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnan berendezett fényes étermek.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Naponta kitünő cigányzene.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólisták hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

A biztositási ankét.

Budapest, február 26.

Ma délután kezdődött az igazságügyminisztériumban a biztositási törvény reformja tárgyában az ankét. A tanácskozás alapjául egy, a minisztérium kebelében készült tervezet szolgál. Az értekezleten, amelyen *Plósz* Sándor igazságügyminiszter elnökölt, résztvettek: Vörösmarty Béla államtitkár, dr. Beck Hugó kuriai biró, Ágoston József, Lévay, Neumann Ármin udvari tanácsos, Neményi Ambrus, Arányi Miksa országgyülési képviselők, dr. Popovich Sándor miniszteri tanácsos a pénzügyminisztérium részéről, Lányi Bertalan miniszteri tanácsos, dr. Márkus Dezső törvényszéki biró az igazságügyminisztérium részéről, dr. Ballay Lajos miniszteri osztálytanácsos a kereskedelmi és dr. Bartóky József s Ottlyk Iván miniszteri osztálytanácsosok a földmivelési minisztérium részéről, dr. Nagy Ödön, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elnöke, dr. Kun Béla, dr. Darvay Fülöp, dr. Farkas Gyula és dr. Schiller Henrik ügyvédek. Rubinek Gyula, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára, Frank Frigyes, Lichtenberger Ignác, Ormódy Vilmos, dr. Poór Jakab, Sarbó Vilmos és Soltész Vilmos biztositási társasági igazgatók és dr. Bein Károly tanár.

A jegyzőkönyvet dr. Szladits Károly albiró és dr. Bartha Rikárd miniszteri fogalmazó vezették.

A **szaktanácskozást** *Plósz* Sándor igazságügyminiszter a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt uraim! Mielőtt tanácskozásainkat megkezdenők, engedjék meg, hogy üdvözöljem önöket, és köszönetet mondjak, hogy meghivásomra szivesek voltak megjelenni. — Az a nagy érdeklődés, amely a kérdést kiséri, rendelnem engedi, hogy munkánknak sikere lesz. Tanácskozásaink tárgyát, amint méltóztatnak tudni, a biztositási magánvállalatokról szóló törvényterv fogja képezni. A kereskedelmi törvényben a biztositási vállalatok alapitására és ügykezelésére nézve felállitott normativ szabályok a gyakorlatban a nagy közönség érdekeit nem mindenben elégitették ki, és e mellett a szolid biztositási vállalatokat sem mentesitették az eszközeiben kevésbé válogatós némely vállalatoknak konkurrenciájától. Ehhez járul, hogy egyes sajnálatos visszaélések az intézményeink iránti hitet és bizalmat a külföldön is alkalmasak voltak megrendíteni. Az eszme, amely ezen törvénytervezetben kifejezésre jut, nem uj; nemcsak, amint az urak előtt ismeretes, számos külföldi törvényhozás ugyanezen nyomon halad, hanem nálunk is ezen eszme már régebben felvettetett; még 1894-ben *Szilágyi* Dezső, akkori igazságügyminiszter megbizásából készült egy törvénytervezet a magánbiztositási vállalatokról, amelynek szerzőjét dr. *Beck* Hugó ő méltósága személyében körünkben van szerencsénk tisztelni. Ezen tervezetet még hivatali elődöm az ügyvédi kamarákkal és az ipar- és kereskedelmi kamarákkal közölte és a beérkezett vélemények alapján az a minisztériumban azután átdolgoztatott. *Lévai* Lajos országgyülési képviselő urnak szakértő tanácsa mellett, akit hivatali elődöm kért fel erre. A munkálat legnagyobb része azután már az én időmben fejeztetett be. Időközben, amint méltóztatnak tudni, az országgyülésen is több izben felszólalás történt arra nézve, hogy a magánbiztositási vállalatokról szóló törvény készittessék. Sem én, sem pedig az ezen kérdésben leginkább érdekelt minisztertársaim nem foglaltunk még állást ezen tervezettel szemben. Éppen azért voltam bátor az urakat egy szakértekezletre összehivni, hogy bölcs s szakértő tanácsuk meghallgatásával állapitsuk meg azt, hogy mely intézkedések azok, amelyek a biztositási ügy valódi érdekeit előmozditják; melyek módositandók, vagy pótlandók lesznek, és melyek azok, amelyek a kormány intenciójának megvalósitására nem alkalmasak. Mert hiszen talán mondanom sem kell, hogy a kormány a biztositási ügygyel szemben legkevésbé sem foglal el ellenséges álláspontot, sőt ellenkezőleg annak érdekeit melegen szivén hordja. — Ez a tervezet, tisztelt uraim, csak vezérfonalul fog szolgálni az egyes kérdések feltevésénél, megvitatásánál, nem lévén kizárva, hogy a tervezetben lefektettek mellett más kérdések is felvétessenek, sőt ilyeket magam is leszek oly bátor, a tisztelt értekezlet elé bocsátani. Célszerűbbnek találom, hogy egy ily konkrét tervezet alakjában vitassuk meg a kérdést, semhogy egyes abstrakt kérdéseket állitottunk volna fel, mert igy legalább ezen eszméknek mikénti keresztülvihetősége is tárgyalva van.

Ezen megjegyzéseim előrebocsátása után van szerencsém a tanácskozást megnyitni.

Az 1. §., amely az általános rendelkezéseket tartalmazza, a következő: A biztositó magánvállalatok a jelen törvény értelmében állami felügyelet alatt állanak és a kereskedelmi törvényen megszabott feltételeken felül, e törvény rendelkezéseinek is kötelesek meglelelni. Az állami felügyelet gyakorlására Budapesten m. kir. állami biztositási hivatal állittatik fel.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Az első kérdés talán az volna, hogy minő magánvállalatok vettessenek alá ezen alkotandó törvénynek, nevezetesen, hogy a biztositási vállalatok csak részvénytársaságoknak és szövetkezeteknek engedtessenek-e meg, vagy pedig más vállalatoknak is.

Dr. *Neumann* Ármin: Nem gyakorlati kérdés az, hogy vajon csak részvénytársaságok és szövetkezetek legyenek jogositva biztositással foglalkozni, vagy pedig egyes cégek is foglalkozhatnak-e vele. Kimondandónak véli, hogy épp ugy mint Ausztriában, Magyarországon is csak részvénytársaságok és szövetkezeteknek legyen megengedve a biztositási ügyletekkel való foglalkozás.

Dr. *Kán* Béla az állami felügyeletet a liberális iránynyal való szakitásnak tartja. Nem tartja indokoltnak az állami felügyeletet azért, mert tudtával a kereskedelmi törvény életbe lépte óta a biztositások révén egyetlen egy ember sem szenvedett anyagi kárt. Azokban az államokban pedig, amelyekben az állami felügyelet behozatott, a visszaéléseket megszüntetni nem lehet. Nem tartja végül az állami felügyeletet célszerünek kellő szakerők hiányában sem.

Beck Hugó kuriai biró az állami felügyeletet a magáncégekre is feltétlenül ki akarja terjesztetni, habár ez az intézkedés jelenleg nálunk gyakorlati jelentőséggel nem is bir. Az állami felügyelet azon neme, amelyet a törvénytervezet konstitualni óhajt, az egész világon a legliberálisabb, mert a biztositási vállalatoknak minden képzelhető garanciát akar nyujtani az esetben, ha érdekeikben és jogaikban meg vannak sértve.

Ezután *Márkus* Dezső törvényszéki biró, előadó reflektált a felmerült észrevételekre. *Nagy* Ödön a részvénytársaságokra és a szövetkezetekre kivánja szoritatni a biztositást, mert különben az ellenőrzés rendkivül megnehezül. *Ormódy* Vilmos a kiházasitási egyleteket okvetlenül az állami felügyelet körébe vonandóknak tartja. *Ottlyk* Iván az állatbiztositás nagy jelentőségére utal, amelyek létesitésének könnyitését kivánja. *Lévay* Lajos helyesli a tervezet azon intézkedését, hogy jótékonysági egyesületeket nem sorol a biztositó társaságok közé. Az egyesületeknek időközönkénti megvizsgálását helyesli. *Ágoston* József, *Sarbó*, *Farkas* Gyula és *Nagy* Ödön felszólalása után *Beck* Hugó szólal föl. A jótékonysági egyesületeket szintén kivonná a törvény keretéből, de a felügyeletet szükségesnek tartja. *Vörösmarty* államtitkár szerint a kisebb vállalatok és egyesületek is bevonhatók a törvénybe, de nem esnének olyan megbirálás alá, mint a nagy biztositó társaságok.

Dr. *Bein* Károly és *Ballai* Lajos megjegyzései után *Neumann* Ármin jegyzi meg, hogy csak fióktelepek felállításával engedné meg a külföldi társaságoknak üzemük folytatását. *Ormódy* Vilmos a magánjogi szankció hiányát kifogásolja. *Beck* Hugó *biztositó* vállalat helyett a törvényben felvett *biztositási* vállalat kifejezést ajánlja.

A negyedik paragrafusnál dr. *Arányi* Miksa tulszigorunak tartja azt, hogy minden egyes biztositási üzletágra nézve 1 millió korona biztositási alap kivántatik meg. *Beck* Hugó szerint éppen a modern államok törvényhozása sokkal tovább megy, mint a tervezet, amely kauciót nem is kiván. *Ágoston* József véleménye szerint külön kellene felvenni a kárbiztositásnál a tüz-, a jégkár- és a szállitmány-biztositást külön-külön 500.000 koronával; ennyi elég az életbiztositásra. Dr. *Neumann* Ármin megjegyzi, hogy arra nézve, hogy biztositási alapra szükség van, véleménykülönbség nem lehet. Kérdi, nem volna-e helyesebb a biztositási alap nagyságának megállapitásától eltekinteni és csak minimumot megállapitani. Meg kellene mondani: A biztositási hivatalnak tetszésére van bizva meghatározni az összeget, de ennyi meg ennyi összegen alul nem mehet.

Elnök: Először az összeg volna meghatározandó. Az életbiztosttásnál elégnek mondták az 500.000 koronát: a kárbiztositás három neménél külön-külön 500.000 koronát kivántak.

Bein Károly: Az életbiztositó intézeteknél szükségesnek tartja az egy millió koronát.

Poór Jakab az életbiztositásnál elégnek véli az 500.000 koronát. A törvényben ki kellene teljes határozottsággal mondani, hogy a biztositó részvény társaságnak kölcsön utján tőkét szerezni nem szabad. Az élet- és a kárbiztositásnál a leszállitást nem engedné meg. *Popovics* Sándor min. tanácsos a szövetkezetekre nézve bizonyos enyhitő intézkedéseket kér felvenni, különösen a biztositási alap tekintetében. *Beck* Hugó és *Márkus* Dezső előadó az alaptőkének leszállithatása mellett foglalnak állást.

Ágoston József a nyeremény-tartalékot állandóan javadalmazandónak tartja.

Frank Frigyes a kárbiztositást szintén három részre kivánja osztani: jég-, tüz- és szállitmánybiztositásra és mindegyikre külön 500.000 korona alapot kivánna. *Lévay* Lajos szerint a specializálás igen messze vezetne; akkor baleset és betörés elleni biztositásra is külön alap kellene; a szakasz szerint különben is megvan a pouvoir a kisebb biztositási ágak alapjának külön meghatározására. *Ormódy* Vilmos a leszállitásnál a minimumot minden egyes biztositási ágra nézve 100.000 koronában szabatná meg. Dr. *Neumann* Ármin szövetkezetekre nézve a minimumot az ausztriai törvénynek megfelelőleg 40.000 koronában vélné megállapitandónak. *Beck* Hugó szerint a biztositási állami hivataloknak a főágakra abszolute ne legyen leszállitási joga. A garanciák tekintetében a részvénytársaság és a szövetkezet közt különbség ne legyen. A lokalis kisebb szövetkezeteket külön kell szabályozni; ott lehet kisebb minimum. A kisebb ágaknál (üveg-, betörés-, stb. biztositás) 40.000 korona nagyon is sok; ez lehet a maximum.

Ormódy Vilmosnak és dr. *Poór* Jakabnak ez utóbbi pontra vonatkozólag nyilvánitott aggályaival szemben dr. *Márkus* Dezső előadó a leghelyesebbnek a javaslat álláspontját tartja. *Bein* Károly, *Beck* Hugó és *Ágoston* József rövid felszólalásai után az elnök esti 8 órakor a tárgyalás folytatását holnap délután 5 órára tüzve ki, a tanácskozást berekesztette.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák Magyar Bank. A jegybank állása február 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom: 1,260.632.000 korona (—16,403.000 korona), érc-értékkészlet 1,183,230.000 korona (+2,283.000 korona), váltótárca: 276,033.000 korona (—10,544.000 kor.), lombard-üzlet: 50,339.000 korona (—1.028.000 korona), adómentes bankjegytartalék 245,470.000 korona (+18,328.000 korona).

A tisztességtelen verseny. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a kereskedelmi miniszter felszólitására megvitatta a tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslat tervezetét. E vita eredményeképp jelentést terjeszt a miniszter elé, amely első sorban azt konstatálja, hogy a tervezet két javaslattól eltekinte, nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek eddigi törvényeinkben nem volnának meg. A 4. és 5. §-t, amely a más hirnevének, müködésének vagy árujának jogtalan kisebbitéséről szól, a kamara elfogadhatónak mondja. A második javaslatot azonban, amely szerint tilos a jó erkölcsökbe vagy a kereskedelmi tisztességbe ütköző minden oly cselekedet, amely a versenytárs jogos üzleti érdekeit sértheti, a kereskedelmi forgalom biztonsága szempontjából leghatározottabban ellenzi. A kartellre vonatkozó intézkedésre megjegyzi, hogy az ily nagyfontontosságu, a hazai ipar létfeltételeivel összefüggő kérdés nem intézhető el incidentaliter, általános értelmü néhány scros rendelkezéssel. Épp ily kevéssé okolja meg az emlitett javaslatot a versenytárs alkalmazottainak, munkásainak elcsalásáról szóló eljárás. Az üzleti és üzemi titkok elárulását a kamara nem akarja olyan kihágások közé sorozni, amelyeknek elbirálása az iparkihágások ügyében illetékes közigazgatósági hatóság elbirálása alá esik. A kamara most is fenntartja a korábbi véleményében kifejtett és behatóan megokolt álláspontját, amely szerint a versenynek itt-ott mutatkozó elfajulásaival szemben nem valamely uj speciális törvény alkotására, hanem a már meglevő törvényes és rendeleti intézkedések végrehajtására van szükség, és ehhez hozzáteszik, hogy a több törvényben elszórt rendelkezéseknek egy külön törvényben való összefoglalása inkább fogja biztositani azoknak tényleges végrehajtását.

A nemzetközi hajózási kongresszus megbizottai. A kereskedelemügyi miniszter a Párisban tartandó nemzetközi kongresszuson a magyar kormány hivatalos képviseletével *Csörgeő* Gyula államtitkárt és *Gonda* Béla s *Hoszpotzky* Alajos miniszteri osztálytanácsost bizta meg.

A Bőripárosok Országos Egyesülete E napokban *Wolfner* Tivadar országgyülési képviselő elnöklete alatt választmányi ülést tartott, amelyen ifjabb *Leitersdorfer* Lipót egyesületi jegyző előterjesztette a kereskedelmi miniszternek egy leiratát, amelyben arról értesiti az egyesületet, hogy egy külföldi gyáros 16- és kecskebőrök gyártására 1,700.000 korona befektetéssel gyártelepet akar állitani Magyarországon, amelyben évenkint 30,000 darab lóbőrt és 200,000 darab kecskebőrt dolgoznának fel. Minthogy az illető cég állami kedvezményeket kér e létesi-

tendő gyár részére, a miniszter az egyesület véleményét kéri ebben az ügyben. A választmány elhatározta, hogy a kedvezmények megadását javasolja, de csakis a lóbőrök és az indiai kecskebőrök kikészítésére, mert ezzel a hazai bőrgyárak nem foglalkoznak. Az ülés végén *Wolfner* Tivadar elnök lelkes beszédben felhívta az egyesület tagjait a hazai ipar pártolására, nevezetesen a hazai cipészipar támogatására. Az *elnök* és *Eitner* Zsigmond sümegi bőrgyáros buzdító szavainak hatása alatt a választmány kimondta, hogy az egyesület tagjai ezentul ne vásároljanak külföldi cipőárukat, hanem személyes fogyasztásukkal is mozditsák elő a hazai cipészipart, másrészt összeköttetéseik révén is hassanak oda, hogy a hazai ipar támogatására irányuló mozgalom mennél szélesebb körökben elterjedjen.

Az Anker, élet- és járadékbiztositó-társasághoz (Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar") 1900. január havában benyujtottak 746 ajánlatot 3,981.776 korona biztositott összegre és kiállittottak 688 kötvény 3,376.965 korona összegre. — A befolyt dijak összege 2,230.100 korona, a kifizetett károké 173.151 korona. A haláleseti biztositásoknál *A* osztalékterv szerint a nyereményosztalék az elmult évben az évi dij 25 %-át tette. A vegyes- és takarékpénztári biztositásnál *B* osztalékterv szerint az összes befizetett dijak 3%-át fizették ki nyeremény-osztalékképp. — A társaság vagyona 1898. december 31-ikén 130 millió korona. Biztositási állomány 487 millió korona. Eddigi kifizetések összege 210 millió korona.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás — darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendü ürü (gyapjas) 48 f.-tól 50 f.-ig, kivételesen — f. ½ kgként, vagy 44 k.-tól 51 k.-ig páronként, középminőségü ürü (nyirott) 46 f.-tól 48 f.-ig, kivételesen — f., kg.-ként, vagy 36 k.-tól 42 k.-ig páronként, angol keresztezés (középminőségü gyapjas — f.-tól 46 f.-ig, kivételesen — f. kgként, vagy — k.-tól 37 k.-ig páronként, anyajuhok legjobb minőség ——— fillér, páronként —.— korona, kivételesen — korona, rackajuhok ——— fillér, páronként ——— korona, szerbiai juhok páronként —— korona, romániai juhok —— koronáig, kiverési juhok —— koronáig, páronként —— korona, kecskék —— korona páronként. A vásár kevésbé élénk volt, mert az idevaló mészárosok szükségletöket vidéken fedezték, miután a birkafelhajtás néhány hét óta gyenge volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A **ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése** 1900. évi febr. 26-án. Készlet 759 darab. Érkezett 385 darab. Összesen: 1144 darab. — Eladatott 346 darab. Maradt 798 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 94——98 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 94——98 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 94——98 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 88—92 koronáig. Malacok 78—82 korona kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3639 darab magyar, 482 darab galiciai, 14 darab bukovinai, 687 darab németországi, — összesen tehát 4822 darab szarvasmarhát. Nagyobb felhajtásra az árak gyengültek.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élő sulyban: magyar hizóökör I. minőségü —70—74 fillér, kivételesen —— fillér, II. minőségü 60—69 fillér, III. minőségü 52—61 fillér, galiciai hizóökör I. minőségü 70—72 fillér, kivételesen —— fillér, II. minőségü 64—69 f, III. minőségü 54—62 f, német hizó ökör I. minőségü 76—83— f, — kivételesen 84 korona, II. minőségü 66—74 fillér, III. minőségü 58—64 fillér, legelő ökör 44—56 fillér, bika és tehén 42—58 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, február 26.

Jó kinálat és mérsékelt kereslet mellett az irányzat lanyha volt. A forgalom 21.000 métermázsát tett' 5 fillérrel olcsóbb árakkal. Egyéb gabonanemüekben gyenge volt a forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 7 K. 97½ f., 300 mm. 80·5 k. 8 K. — f., 300 mm. 80·5 k. 8 K. — f. 1000 mm. 80·5 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 300 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 50 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 78·5 k. 7 K. 50 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 50 f. 300 mm. 78·5 k. 7 K. 50 f. 100 mm. 78·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77·2 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 75.2 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 74·5 k. 7 K. 35 f.

Bácsalmási: 3000 mm. 72 k. 7 K. 20 f.

Becskereki: 1400 mm. 75·3 k. 7 K. 22½ f.

Dunaföldvári: 200 mm. 73 k. 7 K. 27 és fél fillér.

Makói: 1500 mm. 76·8 k. 7 K. 80 f., 2500 mm. 77·5 k. 8 K. — f.

Hartai 500 mm. 75·3 k. 7 K. 40 f.

Kalocsai: 2850 mm. 75 k. 7 K. 55 f.

Fehérmegyei: 100 mm. 76·8 k. 7 K. 80 fillér, 200 mm. 74·5 k. 7 K. 25 f.

Pancsovai: 18750 mm. 75 k. 7 K. 07½ f.

Budai: 200 mm. 75 k. 7 K. 32½ f.

Erdélyi: 160 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 20 f.

Lucerna: 40 mm. 41 K. — f.

Rozs: 100 mm. 6 K. 20 f., 100 mm. 6 K. — f.

Árpa: 250 mm. 5 K. 70 fillér, 750 mm. 5 K. 67½ fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	50 kilogramm ára		kilós	50 kilogramm ára	
			K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
tiszavidéki	ó	75	7.45	7.60	79	7.70	8.10
»	»	76	7.50	7.70	80	7.90	8.15
»	»	77	7.55	7.85	81	8.—	8.20
»	»	78	7.65	8.—	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	75	7.40	7.4	79	7.70	7.95
»	»	76	7.45	7.60	80	7.90	8.05
»	»	77	7.50	7.65	81	8.—	8.15
»	»	78	7.65	7.80	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	75	7.26	7.40	79	7.65	7.85
»	»	76	7.30	7.50	80	7.90	8.05
»	»	77	7.40	7.60	81	7.95	8.05
»	»	78	7.60	7.82	—	—.—	—.—
bánsági	ó	75	7.25	7.40	79	7.60	7.85
»	»	76	7.35	7.50	80	7.85	8.—
»	»	77	7.45	7.60	81	—.—	—.—
»	»	78	7.55	7.70	—	—.—	—.—
bácskai	ó	75	7.30	7.45	77	—.—	—.—
»	»	74	7.30	7.60	—	—.—	—.—
»	»	75	7.55	7.80	—	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kilós	50 kilogramm ára	
				K-tól	K-ig
Rozs	uj	elsőrendü	—	6.26	6.34
»	»	másodrendü	—	6.10	6.20
Árpa	»	takarmány	—	5.65	5.70
»	»	égetni való	—	5.45	5.55
»	»	sörtörzsre való	—	—.—	—.—
Zab	»	—	—	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	4.75	5.10
»	»	msinemü	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	12.—	12.50
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.30	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.46—7.42—7.45—7.43
Buza (1900.) okt.-re	7.72—7.73—7.69
Rozs áprilisra . . .	6.32—6.29
Rozs októberre . . .	0.—
Zab áprilisra (1900) .	4.99—5.—
Tengeri 1900. májusra	5.09—5.06—5.10—5.08
Repce augusztusra .	12.20—12.25

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.44 pénz	7.45 áru
Buza októberre (1900) . .	7.70 »	7.71 »
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.32 »	6.33 »
Rozs októberre	0.— »	0.— »
Zab (1900) áprilisra . . .	5.90 »	5.91 »
Tengeri (1900.) máj.-ra . .	4.99 »	5.— »
Repce augusztusra . . .	12.35 »	12.36 »

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.39—	7.40
Buza októberre (1900.)	7.66—	7.67
Rozs áprilisra (1900)	6.30—	6.31
Rozs októberre (1900.) . . .	0.—	0.—
Zab áprilisra	5.08—	5.09
Tengeri májusra 1900.	5.—	5.02
Repce augusztusra	—.—	—.—

A budapesti értéktőzsde.

Az összes európai értéktőzsdék hangulata kedvezőnek mondható, aminek befolyása alól a monarchia értékpiacai sem zárkózhatnak el. Hogy ennek ellenére élénkebb forgalom s az azzal együttjáró áremelkedés nálunk tulsulyra vergődni nem bir, csak ama nagy érdeklődéshiánynak tudható be, melyet a nagy közönség már régóta táplál a tőzsdével szemben.

A mai üzlet kedvező irányzatban, de minimális forgalom s jelentéktelen árváltozások mellett folyt.

A vezetőértékek megszilárdultak s szilárdan zárultak.

A bánya- és vaspiac csendes. A helyiértékek tartott irányzatban mozogtak s a főérdeklődés Adria-részvények felé fordult, melyek kedvező hirek és vételek befolyása alatt emelkedtek.

A déli tőzsde, változatlan külföldre, eleinte várakozó, később gyengébb volt.

A helyi piac kedvező, de csekély forgalmu.

Valuták és érvváltók változatlanok.

Az előtőzsde: nyugodt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 752.50. Osztrák hitelrészvény 758.40—759.60. Osztrak-magyar államvasut 661.50—665.—. Rimamurányi 634.——635.50. Jelzalogbank 467.—. Leszámitoló bank 503.——504.— Adria 519.—522.— korona.

A *déli tőzsde*: gyengébb.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 752.——752.50. Osztrák hitelrészvény 758.40—759.40. Osztrák-magyar államvasut 664.20—665.40. Leszámitoló bank 504.—— 504.50. Rimamurányi vasmü részvény 634.—635.50. Közuti vasut 680.——680.50 korona.

Forgalomba került: Kereskedelmi bank 2750.— 2758.—. Salgó-tarjáni részvénytársaság 647.—649.— Cukoripar 2168.—2170. Adria 520.—521 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 778.20. Magyar hitelrészvény 771.50. Leszámitoló bank 504.—. Rimamurányi vasmü részvény 634.—. Osztrák-magyar államvasut 663.—. Közuti vasut részvény 680.—. Villamos vasut 340.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*

I. Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

	Pénz 100 kor.-kint	Áru		Pénz 100 kor.-kint	Áru
Aranyjáradék 4%	98.50	99.—	Magyar nyereménykölcsön (200 K)	162.25	163.75
Koronajáradék 4%	94.05	94.35			
Keleti vasuti kötvények 5%	99.80	100.80	Magyar regálekötvény 4½%	99.40	100.15
Államvasuti aranykölcsön 4½%	100.75	101.75	Horv.-szlav. regálekötvény 4½%	99.—	99.75
Államvasuti czüstkölcsön 4½%	99.75	100.75	Magyar földtehermentesitő 4%	93.—	94.—
Vaskanukölcsön 5%	81.50	82.50	Horv.-szlav. földtehermentesitő 4%	94.—	95.—
Magyar nyereménykölcsön (200 K)	162.75	163.75	Tiszai sorsjegy 4%	141.25	142.25

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4½%	99.45	99.95	Koronajáradék 4%	99.—	99.50
Egyes. ezüstjáradék 4½%	99.40	99.95	1854-es sorsjegy 4%	168.—	166.—
Aranyjáradék 4%	99.—	99.50	1860-as sorsj. (1000 K) 5%	137.—	138.—
			1864-es sorsjegy	200.50	201.50

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%	88.—	86.50	Szerb 100 frankos sorsjegy 2%	73.—	74.—

II. Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%	90.50	91.50	Budapest fővárosi kölcsön 4%	94.—	95.—
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	98.—	98.50	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%	93.75	94.50

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

elvárosi lakásker. zálogl. 4½%	100.—	100.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	120.—	121.—
Egyes. föv. takarékp. zálogl. 4½%	98.75	99.75	Jelzálogbank nyer. jegy	121.—	122.—
Egyes. föv. takarékp. zálogl. 4%	91.50	92.50	Jelzálogbank nyer. kötv. 3%	98.75	99.75
Kisbirtokosok záloglevele 5%	102.—	103.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%	98.75	99.75
Kisbirtokosok záloglevele 4½%	102.—	103.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%	93.50	94.50
Földhitelintézet zálogl. 4½%	98.25	99.—	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	99.—	99.—
Földhitelintézet (5 éves) 4%	93.75	94.75	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	93.—	93.50
Földhitelintézet (53 éves) 4½%	85.50	86.50	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	97.—	98.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%	96.25	97.25	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	94.75	95.75
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%	92.50	93.50	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	99.50	100.50
Helyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%	95.75	96.75	Hazai takp. közp. kötv. 4%	94.—	94.50
Jelzálogbank záloglevél 5%	101.—	102.—	Hazai takp. záloglevél 4%	95.—	96.—
Jelzálogbank záloglevél 4½%	99.50	100.50	Keresk. bank zálogl. 4½%	99.—	100.—
Jelzálogbank záloglevél 4%	96.50	97.50	Keresk. bank zálogl. 4%	96.—	96.—
Jelzálogb. közs. két. (vf. 200 K) 4%	130.—	131.—	Keresk. bank (vf. 220 K) közs. kötv. 4½%	102.50	103.50
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	97.25	98.25	Keresk. bank (vf. 210 K) közs. kötv. 4%	96.—	97.—
Jelzálogbank közs. kötvény 4½%	98.—	98.50			

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%	100.—	100.50	Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%	99.—	100.—
Közuti vasut 4%	95.—	96.—	Magyar-galiciai I. kibocs. 5%	106.—	107.—
Budapest-pécsi vasut 4%	93.75	94.75	Beruházási kölcsön ar. 4½%	100.25	101.25
Kassa-oderbergi 1889. ezüst 4%	98.—	99.—			
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%	97.—	98.—			

V. Bankok részvényei.

Bankegyesület	185.—	186.—	Kereskedelmi részvénytársaság	420.—	425.—
Első m. iparbank	334.—	338.—			
Fiumei hitelbank	189.—	195.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank	1005.—	1020.—
Fővárosi bank r. t.	—.—	—.—			
Hazai bank	228.—	230.—	Osztrák-magyar bank	1760.—	1770.—
Horvát-szlavon jelzálogbank	220.—	224.—	Kereskedelmi bank	2752.—	2758.—

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	204.—	206.—	Egyes. fővárosi	2220.—	2240.—
III. kerületi	224.—	228.—	Magyar általános	608.—	610.—
Erzsébetvárosi	160.—	162.—	Országos központi	1450.—	1470.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	420.—	422.—	Pesti hazai	15900.—	16000.—

VII. Biztositó társaságok részvényei.

Bécsi biztositó int.	410.—	430.—	Fonciere	195.—	195.—
Bécsi élet- és járadék-biztositási intézet	540.—	560.—	Lloyd viszontbiztositó	220.—	224.—
Első magy. által.	5500.—	5570.—	Nemzeti baleset	199.—	204.—
			Pannonia viszontb.	1325.—	1375.—

VIII. Gőzmalmok.

Concordia	480.—	480.—	Hengermalom	960.—	1000.—
Első budapesti	1050.—	1040.—	Molnárok és sütők	430.—	440.—
Erzsébet	430.—	434.—	Viktória	295.—	300.—
Lujza	260.—	275.—			

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbányai gőztégl.	1050.—	1060.—
Budapesti tőzeg és mészég.	200.—	202.—	Kőszénb. és tégla (Drasche)	450.—	460.—
Egyesült tégla és cement	—.—	40.—	Aszfaltgyár	392.—	397.—
Északmagy. kőszén.	230.50	231.—	Általános kőszénb.	180.—	184.—
Felsőmagy. bánya.	230.50	231.—	Keramiai gyár	220.—	228.—
István téglagyár	90.—	100.—	Salgótarjáni	646.—	648.—
Kassa-somodi	—.—	—.—	Ujlaki téglagyár	265.—	269.—

X. Vasmüvek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	220.—	240.—	Nicholson	216.—	222.—
Danubius	150.—	154.—	Schlick	318.—	320.—
Ganz	3725.—	3740.—	Weitzner waggon.	376.—	378.—

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	670.—	680.—	Pallas	355.—	360.—
Franklin	529.—	535.—	Pesti könyvnyomda	2690.—	2720.—
Kosmos	18.—	30.—			

XII. Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs.	1080.—	1100.—	Király serfőzde	21.—	22.—
Bpesti villamos.	243.—	244.—	Polgári serfőzde	164.—	166.—
Első magyar serfőzde	2365.—	2380.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. elöj.	2168.—	2175.—
Első magyar sertéskhizl. részv.	495.—	502.—	Magyar villamos	276.—	278.—
Első magy. száll.	450.—	456.—	Nemzetközi vill.	580.—	586.—
Első magy. spódium	305.—	315.—	Nemzetközi waggonkölcsönző	1030.—	1050.—
Geschwindt eszszy.	940.—	950.—	Telefon-Hirmondó	—.—	—.—

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	590.—	592.—	Ujpest-rákospalotai villamos	140.—	150.—
Bpesti közuti vas.	680.—	681.—	Kassa-oderbergi	367.—	369.—
» ideigl. részv.	—.—	—.—	Magyar-galiciai	410.—	415.—
» élv. jegy	420.—	425.—	» nyugoti	430.—	435.—
» villam. vas.	340.—	341.—			
» élv. jegy	120.—	125.—			

XIV. Sorsjegyek.

Bazilika	13.60	13.80	Magyar vörskereszt	20.—	21.—
» osztr. felülb.	13.50	14.50	Ugyanaz osztr. fib.	22.75	24.25
» nyer. jegy.	—.—	—.—	» nyer. jegy.	—.—	—.—
Bécsvárosi	396.—	400.—	Olasz vör. ker.	22.—	23.—
Budavárosi	131.50	134.50	Ugyanaz osztr. felb.	23.—	24.—
» osztr. felülb.	132.—	134.—	Osztrák vör. ker.	42.50	43.50
» részv	6.25	6.5	Osztrák hitelint.	396.—	400.—
» osztr. felülb.	6.75	7.25	Pálffy	132.—	134.—

XV. Pénznemek.

Vert arany	11.44	11.54	Németbankjegy	118.15	118.35
20 frkos arany	19.20	19.33	Olasz lira	80.90	90.10
20 márkás	23.62	23.76			

* Az I—V. alatt jegyzett papirok árfolyamai 100 koronánkint értendők, a VI—XVI. alatt jegyzettekéi pedig darabonkint koronákban.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	200.15	200.50	Olasz piac	89.9C	90.10
London	242.50	242.80	Páris	96.20	96.5C
Német piac	118.25	118.45			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 36.—45.— korona, vörös aprószemü 58.——64.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 68.——71.— korona, nagyszemü 72.—78.— korona. Disznózsir: budapesti 50.50—51.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 43.——44.— korona, 3 darabos 44.——45.— korona, füstölt 48.——49.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50—16.— korona, 120 darabos —.————.— korona, 100 darabos 20.75—21.— korona, 85 darabos 28.——28.25 korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75—14.— korona, 100 darabos 20.——20.50 korona, 85 darabos 27.——27.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.——18.50 korona, szerbiai 16.——16.50 korona azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, február 26. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.)

Buza tavaszra 7.60—7.56—7.57, május—juniusra 7.73—7.68—7.69, buza őszre 7.90—7.89—7.90, rozs tavaszra 6.65—6.63—6.64, rozs őszre 6.70—6.71, zab tavaszra 5.28—5.29, zab május—juniusra 5.41, tengeri 5.37—5.33 repce augusztus-szeptemberre 12.50—12.60.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* ma szilárdabb volt.

Déli tőzsdén Berlinre szilárd irányzatot jelentenek.

Zárlat csendes, változatlan.

Bécs, február 26. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 98.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 141.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.25. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.40. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 125.50. Rimamurányi vasmürészvény 315.50. Magyar koronajáradék 94.05. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 93.30. Magyar hitelbank részvény 187.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 163.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 91.—. Magyar kereskedelmi bank 275.25.

Bécs, február 26. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 99.55. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.75. 1860-iki sorsjegy 137.25. Osztrák hitelsorsjegy 395.—. Angol-osztrák bank 124.25. Bécsi bankegyesület 136.25. Osztrák-magyar bank 125.90. Déli vasut 27.40. Dunagőzhajózási részvény 73.75. Dohányrészvény 142.25. Császári és királyi arany 11.43. Német bankváltók 118.25. 4·2% ezüst járadék 99.50 Osztrák koronajáradék 99.50. 1864-iki sorsjegy 200.50. Osztrák hitelintézeti részvény 237.—. Unionbank 154.50. Osztrák Länderbank 117.50. Osztrák-magyar államvasut 138.—. Elbavölgyi vasut 125.25. Alpesi bányarészvény 272.50. 20 frankos arany 19.26. Londoni váltóár 247.50. Bécsi Tramway 135.25. **Az irányzat csendes.**

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 26. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tőzsde szilárdan indult. A Hibernia és a gelsenkircheni bányarészvénytársaság januáriusi kimutatását kedvezően fogadták, ugyszintén a Disconto-Gesellschaft mérlegét. Erre azután a bánya- és bankértékek meglehetős szilárdak voltak. A járadékpiac csöndes. A vasuti értékek nyugodtak. Később a bányaértékek bágyadtak voltak, mert a Laura-kohó félévi kimutatása nem felelt meg a spekuláció rendkivül feszült várakozásának. A zárlat nagyon csöndes, a spekuláció a londoni jelentésekre vár. Ultimópénz 5%. Magánleszámitolási kamatláb 4 3/4%.

Berlin, február 26. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 100.—. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák-magyar államvasut 141.25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.45. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 198.10. Általános villamossági Edison 255.75. Gelsenkircheni 214.25. Laura-kohó 274.—. 4·2% ezüstjáradék 98.15. 4% magyar aranyjáradék 98.75. Osztrák hitelrészvény 235.25. Déli vasut 30.25. Károly Lajos vasut 100.40. Orosz bankjegy 216.50. 4% uj orosz kölcsön 99.90. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 164.—. Harpeni 232.25. Az irányzat szilárd.

Berlin, február 26. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 98.75. Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák hitelrészvény 237.25. Osztrák-magyar államvasut 141.25. Déli vasut 30.25, Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut 216.50. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, február 26. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 98.40. 1860. sorsjegy 137.50. Déli vasut 30.50. 4% osztrák aranyjáradék 100.—. Osztrák hitelrészvény 237.10. Osztrák-magyar államvasut 141.—. Olasz járadék 94.40. 4% magyar aranyjáradék 99.—. **Az irányzat gyenge.**

Frankfurt, február 26. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 99.30. 4% osztrák aranyjáradék 100.10. Magyar koronajáradék 93.60. Osztrák-magyar bank 126.—. Déli vasut 30.50. Elbavölgyi vasut 125.—. Londoni váltóár 2049. Bécsi bankegyesület 136.J0. Villamos részvény 146.50. 8%-os magyar aranykölcsön 80.60. 4·2%-os ezüstjáradék 98.90. 4% magyar aranyjáradék 98.70. Osztrák hitelrészvény 236.90. Osztrák-magyar államvasut 140.70. Északny. vasut 118.50. Bécsi váltóár 845.16. Párisi váltóár 81.35. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 274.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 26. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 236.50. Osztrák-magyar államvasut 140.70. Déli vasut 30.40. Osztrák aranyjáradék 94.54 Olasz járadék 273.80. Laura-kohó 231.60. Harpeni 197.35. Discont ——.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—.

Páris, február 26. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 101.32. Olasz járadék 93.60. Osztrák-magyar államvasut 703.—. Francia törlesztb. járadék 99.95. 4% magyar aranyjáradék 99.25. Török dohányrészvény 293.—. Osztrák Länderbank —.—. 3 1/2% francia járadék 102.75. Osztrák földhitelintézeti részvény 1230. Déli vasut 168.—. 4% osztrák aranyjáradék 100.50. Ottomanbank 579.—. Párisi bankrészvény 1160. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 26. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 86——88 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 98—109— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 97—98 fillérig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 96——97 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban 96——97 krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 97——99 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 96—98 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 94——97 fillérig.

Sertéslétszám 1900. febr. hó 24. napján volt készlet 22677 darab, 1900. február hó 24. napján felhajtatott 680 darab, 1900. évi február 25. napján elszállittatott 327 darab, 1900. február hó 26. napjára maradt készletben 23030 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 26. —

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter a fogarasi (alsó-szombatfalvi) magyar királyi ménesintézetnél megüresedett orvosi állásra dr. Török János nagy-sinki körorvost; az igazságügyminiszter Holics Béla budapesti királyi büntető járásbirósági és Moldoványi László nagyváradi törvényszéki joggyakornokokat a tenkei járásbirósághoz aljegyzőkké nevezte ki.

Megerősités. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fail Márta és Pillichné Szendrői Ilona szegedi állami felsőbb leányiskolai rendes tanitónőket ezen állásukban véglegesen megerősitette.

Pályázatok. Postamesteri állás Gödön (Pestmegye) március 8-ig. — Hivatalszolgai állás a kassai törvényszéknél 6 hét alatt. — Hivatalszolgai állás a szenici adóhivatalnál április 15-ig. — Pénzügyi titkári, segédtitkári és fogalmazói állás a nyitrai pénzügyigazgatóság területén 14 nap alatt. — Dijas gyakornoki állás a zilahi pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. — Adótiszti állás a veszprémi adóhivatalnál 14 nap alatt. — Aljegyzői állás az ujvidéki törvényszéknél 2 hét alatt. — Irodatiszti állás a zágrábi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Aljegyzői állás a duna-vecsei járásbiróságnál 2 hét alatt. — Járásbirói állás a bánffy-hunyadi járásbiróságnál 2 hét alatt. — Gépészi állás a váci fegyintézetnél március 10-ig. — Fogalmazógyakornoki állás a fiumei pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Irnoki állás a gyula-fehérvári ügyészségnél 4 hét alatt. — Aljegyzői állás a gyulai törvényszéknél 2 hét alatt. — Jegyzői állás a szolnoki törvényszéknél 2 hét alatt. — Segélydijas gyakornoki állás a komáromi pénzügyigazgatóságnál 4 hét alatt.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, február 26.

Bár a biscayai depresszió centruma erősödött intenzitásban, illetve közelebb jött a francia partokhoz, a légnyomás viszonylagos eloszlása mitsem változott és a kontinens legnagyobb részét ma is a maximum boritja, és az idő csakis a nyugati partok mentén vált esősre. Ezenkivül a hőmérséklet eloszlása is a tegnapihoz hasonló.

Nálunk az idő ugyancsak a magas nyomás hatása alatt áll: általánosan száraz, jobbára felhőtlen és a nappali órákban igen enyhe.

Kilátás: Enyhe és száraz idő marad, gyenge éjjeli fagyokkal.

Vizállás.

		feb. 26. méter	feb. 24. méter			feb. 26. méter	feb. 24. méter
Inn	Schärding	0.74	0.70	Tisza	M.-Sziget	0.45	0.48
Duna	Passau	3.07	3.46	»	Tekeháza	0.26	0.30
»	Linz	0.26	0.72	»	V.-Namény	1.46	1.78
»	Bécs	0.56	0.84	»	Tokai	3.64	4.08
»	Pozsony	2.92	3.1	»	Tisza-Füred	5.06	5.40
»	Komárom	3.51	3.70	»	Szolnok	5.46	5.56
»	Budapest	3.48	3.60	»	Csongrád	5.41	5.44
»	Paks	3.19	3.15	»	Szeged	5.24	5.25
»	Mohács	4.55	4.51	»	Török-Becse	3.96	3.92
»	Gombos	4.57	4.50	»	Titel	4.53	4.50
»	Ujvidék	4.15	4.07	Ondova	Bártfa	0.66	0.70
»	Pancsova	4.41	4.42	Topolya	Hoór	0.54	0.37
»	Orsova	4.30	3.80	Bodrog	Zemplén	4.72	5.11
Morva	Magyarfalva	3.26	3.24	Sajó	Zsolca	2.38	3.60
Vág	Zsolna	0.50	0.55	Hernád	H.-Németi	0.59	0.76
»	Trencsén	0.68	0.72	Berettyó	Margita	0.68	0.70
»	Szered	0.78	0.92	»	B.-Ujfalu	0.93	1.38
Rába	Sz.-Gotthárd	0.04	0.10	Körös	Csucsa	0.10	0.—
»	Sárvár	0.59	0.63	»	N.-Várad	0.08	0.10
»	Győr	3.16	3.31	»	Belényes	0.28	0.42
Dráva	Pettau	0.70	0.80	»	Tenke	0.34	0.40
»	Zákány	0.18	0.09	»	Gurahonc	0.46	0.50
»	Barcs	0.30	0.—	»	Borosjenő	0.42	0.68
»	Eszék	2.—	0.—	»	Békés	2.40	2.90
Mura	M.-Szerdah.	0.60	0.—	»	Gyoma	3.72	4.05
Száva	Zágráb	1.06	[illegible]	Maros	Gy.-Fehérvár	0.46	0.43
»	Sziszek	3.45	4.24	»	Branyicska	0.68	0.78
»	Mitrovica	5.30	5.38	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.19	0.—	»	Arad	0.68	0.50
»	Szatmár	1.45	1.60	»	Makó	0.85	[illegible]
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.80	Temes	K.-Kostély	0.80	1.04
Latorca	Munkács	0.16	0.20	Béga	Kiszető	0.93	1.02
Laborca	Homonna	0.15	0.35	»	Temesvár	0.04	0.26
Ung	Ungvár	0.30	0.42	»	Becskerek	0.85	0.82

Nestlé-féle gyermekliszt legjobb alpesi tejet tartalmaz.
Régóta bevált táplálék **csecsemőknek** és gyomorbajosoknak.
A legelső orvostudományi tekintélyek javallják, 30 év óta valamennyi gyermekkórházban használják. Mintadoboz gyermeklisztből kivánatra ingyen és bérmentve.
Központi raktár: F. BERLYAK, BÉCS, I., NAGLERGASSE 1. szám.
Nestlé-féle süritett tej cukorral dobozonként 1 kor., cukor nélkül „Viking" (ujdonság) dobozonként 1 korona.

Oh jaj!

megfojt ez az átkozott köhögés.

Távirat:
Évek hosszu során át kitünő eredménynyel használom az Egger-féle mellpasztillát. Kérem küldjön stb.
Trautenau (Csehország), 1898. junius 17.
Verner Nándor igazgató.

Egger-mellpasztillája gyorsan és biztosan hat köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadoboz ára 25 kr).
Fő- és szétküldési raktár: **Nádor-gyógytár Budapesten.**

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar megszabaditott, éljen!

VI., Váci-körut 17. szám.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumai, az ujkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspora
I. és II. szám.
Legjobb diätetikus szer az étkedv, tehát a sertések hizásának előmozditásához, orbáncnál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Agril-táppor
lovaknak és szarvasmarháknak.
1 csomag 80 kr.
Kitünő pótlék az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, vese-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használandó.

Hotter tréning-fluidja, mosóviz lovaknak és szarvasmarháknak
1 üveg 1 frt 20 kr.
Az inakat és izmokat a legmagasabb korig is friss erőben tartja, az állat, bedörzsölések után, a legerősebb munkát és tréninget kiállja. Megerőltetésekből származó bajoknál mint bénaságnál rheumánál és merevségnél is meglepő eredménynyel használtatik.

Hotter absorbinolja, kozm. mosóviz lovaknak.
1/1 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr.
Eltávolit mindenféle kinövést és zsiros lerakodást, anélkül, hogy a szőrt elpusztitaná. Erősit megtámadott és gyenge inakat, eltávolit és elpusztit az izmokról minden butykot és meggátol minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülökdaganatnál, gumónál, vastag térdeknél, eltávolit butykokat az inakról, vastag bokás, daganatot, a hol azok fellépnek. Elmulik a térd remegése, és gyógyit mindenféle zuzódást.

Főraktár: *Apotheke „zum heil. Josef", Bécs, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182/P.*
Főraktár Magyarország részére: *Török József gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. sz.*
Raktár a legtöbb gyógyszertárban és drogueriában — Tessék a védjegyre vigyázni.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 27-én.

Mignon.

Regényes opera 3 folv. Zenéjét szerzette Thomas A. Szövegét Goethe „Meister Vilmos tanuló évei" cimü regénye után irták Carré és Barbier. Ford. Ormay F.

Személyek:

Meister Vilmos	Arányi	Philine	Szilágyiné
Lothario	Takáts	Antonio	Ney B.
Laertes	Dalnoki	Acrobata	Zolnai
Fridrik	Payer	Zafari	Tóthfalusi
Jarno	Kornai	Inas	Fodor
Mignon	Hilgermann		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 27-én.

Ahol unatkoznak.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Pailleron. Ford. Huszár

Személyek.

Bellac tanár	Császár	Tábornok	Szigeti
Céran Roger	Mihályfi	Révillené	Prielle
Raymond	Dezső	Céranné	Helvey
Toulonier	Hetényi	Raymondné	Molnár R.
Saint Reault	Egressy	Suzanne	Ligeti

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 27-én.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 27-én.

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Tállyay Kálmán	Góth	Napoleon	Hegedüs
Lili	Lánczy	Fülöp	Gál
Baráth Ödön	Tapolczai	Flóra	Delli
Bisotka	Szerémy	Zsuzsi	Makróczyné
Miska	Győző	Guszti	Bárdi
Lizi	Pécsi	Narcisz	Almási

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Kedd, 1900. február hó 27-én.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták Meilhac és Halévy. Forditották Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Offenbach.

Páris	Gábor J.	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Küry	2. Ajax	Szerdahelyi
Agamemnon	Tollagi	Orestes	Bojár T.
Calchas	Németh	Leaina	Radványi

A 3-ik felvon. **Páris almája.** Táncos némajáték.

Kezdete 7 orakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 27-én.

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képben. Irta Hugh Morton. Forditotta Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzette Gustave Kerker.

Személyek;

Bronson	Sziklai	Cora	Dóri M.
Harry	Ráthonyi	Kenneth	Giréth
Kurt	Vidor	Blinky	Rózsahegyi
Snifkins	Mátrai	Kissie	Rózsa L.
Twiddles	Beöthy	Fifi	Ledofsky

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. február hó 27 én.

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula. 206 vetitett képpel, 4 spanyol tánccal és 11 a bikaviadalt ábrázoló mozgó fényképpel.

Kezdete 7½ órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kezdete 8-kor.

Pont 9 órakor:

Fellépte a bibliai operett-társulatnak

Először:

Barkochba,

a csillag fia.

Operett Goldfadentől.

Ugymint utolsó hete a kitünő műerőknek.

Március 1-én egész uj szenzációs műsor.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagytőzsde Károly-körut 26. és a nappali pénztárnál.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.

Budapest kávéház Andrássy-ut 27. sz.

a legmodernebb stylusban ujonnan átalakitva. Ma és mindennap **Banda Marci ès fiai** hangversenyez.

Tisztelettel **Rosenberg Lajos,** kávéház tulajdonos.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma este **Ifj. Oláh Józsi** kedvelt zenekara játszik. Szinház után teljesen friss vacsora. A gyönyörü téli kerten kivül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas diszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

VÉR-PIROS fajnarancs

eredeti ládákban vasuton szállitva 1 láda 150—180 drb legfinomabb **muscat piros narancs** 4½ frt., 1 láda 100 drb válogatott nagy **muscat-piros** 4 frt 25 kr., ugyanilyen láda édes **sárga** faj-narancs 2 forint 75 kr.

Kereskedőknek, gyógyszerészeknek árengedmény.

Vérpiros fajnarancs ... 1.75

5 k. postacsomag:
- Vérpiros muscatnarancs 2.—
- Messinai faj-narancs ... 1.40
- Jaffa, óriás narancs ... 1.40
- Mandarin narancs 50 drb 2.—
- Citrom szép tartós 1.20
- Maróni görzi 1.35
- Carfiol, olasz 5—6 rózsa 1.30
- Oroszhal, 1 hordó 60 drb 1.40
- Alma erdélyi faj 1.60
- Jamaika-rum 5 kl. üveg 5.—

Idei burgonya máltai ... 1.10
1 k. datolya tunisi... ... ... 0.80
1 k. muskát datolya francia 1.30
1 k. cukros gyümölcs „ 1.80
1 k. Malaga-szőllő legszebb 1.40
1 k. Salon-bonbon 1.20 és 1.60
1 k. Csokolád-bonbon créme 1.80
1 k. Francia mandula 1.60
Füge igen finom ... ... —.40
Giardinetto finom vegyes déligyümölcs kilós doboz... 1.40
Csokoládé fin. vanil. félkiló —.70
Szalon-bonbon, kilója 1.20 és 1.60
Szultán-kenyér darabja ... ... —25.
Sardinia, 15, 25, 35, 65 és ... —.90
Tengeri rák (olló és fark) 1 doboz 65 kr., nagy dob. 1.20
100 darab bajor csiga ... ... 1.—
Caviar ¼ üveg doboz 1.50
Dobr. kolbász, valódi klja ... 1.20
Bécsi virstli, val. párja 8 és —.12

Imperialsajt legfin. 6 drb ... 1.20
Gorgonzola, valódi, kilója ... 1.50
Camonbertsajt valódi, 1 drb —.60
Trappista sajt I. kilója 1.60
Liptói turó I. bödön 50 és... —.90
Csiga bajor, hizlalt száza, 1.—

Tea

¼ kilós doboz:
- Orosz családi tea 1.50
- Császár kev. tea legfin. 2.—
- Udvari keverék tea ... 3.—
- Törmelék tea igen fin. 1.—
- Teasütemény 1 doboz ... 1.—

Rum

Rum, finom családi 1 üveg 1.—
Jamaika-rum 3 csillagos ... 1.50
Ananasz-rum legfin. angol ... 2.—
Fejedelmi rum, angol 2.40
Cognac, magyar finom 1.50
Cognac, Martell Medicinal ... 4.—

Kávé

Jamaika, legfinom., kilója 1.25
Cuba-portorico 1.40
Cuba igen finom 1.80
Cuba-Potosi legfinomabb 2.10

Az áruk vegyesen is rendelhetők. Vidékre mindent fagymentesen ingyen csomagolva küldök utánvéttel.

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari füszerkereskedő

Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletoket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kőlóggóval, grammja 85 kr.. masszív arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Ármin Béla

örökösei Budapesten,

IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket **bérmentve és ingyen.**

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

10 órakor! Szenzációs ujdonság!

Sámson és Delila.

Parodisztikus bibliai daljáték. Szövegét irta: **egy filiszteus.** Zenéjét összeállitotta és részben szerzette: **Kmoch** Adolf. Rendező: **Rott** Sándor.

Végül:

„Blonde Bestien."

Bohózat Leitner H.-tól. Zenéje Kmoch A.-tól.

Erkély incognito páholyok.

Kitünő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Eppen most jelent meg:

A magyar szinmüvészet

Szerkesztette:

B. Virágh Géza.

Előszóval ellátta:

Rákosi Jenő.

Gyönyörü diszmü 250 képpel.

A legjelesebb irók cikkeivel és az összes szinészek és szinésznők önéletrajzával.

Ára diszes vászonkötésben 5 frt.

Megrendelhető a

‚Budapesti Napló'

kiadóhivatalában

József-körut 18,

Árverési hirdetmény.

Alulirott tömeggondnok közhirré teszi, hogy vb. **Hevesi Adolf ungvári kereskedő csődtömegéhez tartozó,** s a **csődleltár 1—679. tételéig felvett,** 12826 korona 70 fillérre becsült **diszmüáruk, divatcikkek és játékszerek f. évi március hó 6-án d. u. 2 órakor, vagyonbukott üzlethelyiségében zárt irásbeli, illetve nyilvános szóbeli ajánlatok utján el fognak adatni.**

Az árverési feltételek, leltár és ingóságok alulirott tömeggondnok utján megszemlélhetők.

Ungvárt, 1900. február hó 21-én.

Dr. Virányi Sándor

ügyvéd, tömeggondnok.

Sneidig egyenruhákat

készit

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 17. szám.

Alulirott értesitem igen tisztelt ismerőseimet és barátaimat, hogy a mai naptól kezdve a

Keleti Kávéházban,

Csömöri-ut 14. sz. alatt sógorom

Dankó Kálmán

vezetése alatt álló **zenekarral** és az én közreműködésem mellett naponta **hangversenyezni** fogunk.

Szives támogatásért esedezik

Török Pista, cimbalmos.

FIUME

Mégis csak legjobb a

KÁVÉ

FRATELLI DEISINGER-től

Fiuméből vagy **Triesztből**

közvetlen a tengeri hajóról.

Kávé:
- 5 kg. **Kékjáva** ... ... 7.60 frt
- 5 „ **Kuba** ... ... 7.06 „
- 5 „ **Portoriko** gyöngy 7.50 „

TEA

¼ kg. tea kinai dobozban a kávéhoz csomagolható.

Az összes áruk származásának valódiságáért kezességet vállalunk. **Egy postazsák összeállitható 3 fajta kávéból is.**

Az árak elvámolva, bérmentve minden más költség nélkül értendők.

ARLAP INGYEN.

TRIEST

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üditő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják:

Dr. Korányi és **Dr. Kétly**

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségeknél stb. kitünő sikerrel használtatik. Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállitva

1 láda 30 nagy palack ... ... 17 K. 50 f.
1 „ 30 kis palack ... ... 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatik.

Budapesten kapható minden füszer- és csemege-kereskedésben és poharanként a „Quisisana Automata Buffet"-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDELÉSI HELY:

Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

Durbints sógor

Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lórul is, gyeszńórul is, miért ne löhetne könyv a sógorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatoskodik, benne van a sógor tzethalála is mög más efféle kesörves történetök.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

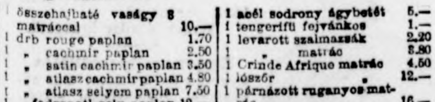

1 összehajható vaságy 8 matráccal 10.—
1 drb rouge paplan 1.70
1 „ cachmir paplan 2.50
1 „ satin cachmir paplan 3.50
1 „ atlasz cachmir paplan 4.80
1 „ atlasz selyem paplan 7.50
1 „ fodros atl. sely. paplan 12.—
1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül 1.20
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő 1.80
1 drb flanel takaró pokróc 1.80
1 drb jó lópokróc 1.50

1 acél sodrony ágybetét 5.—
1 tengerifü fejvánkos 1.—
1 levarott szalmazsák 2.20
1 „ matrác 3.80
1 Crinde Afrique matrác 4.50
1 lószőr „ 12.—
1 párnázott ruganyos matrác 16.—
1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1 ablak tunis függöny 1.50
1 bouret ágyteritő 2.20

Futószőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztalteritő stb. nagy választékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest. Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Most jelent meg!

A polgár, mint esküdt.

Irta: **Dr. Gonda Dezső**

Ára angol vászonkötésben 1 frt 20 kr.

Kapható a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körut 18.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle

injekció és labdacsok

a legjobb és leghatásosabb szerek uj és régi hugycsőbántalmaknál — hugycsőgyulladások és folyásnál. **Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt,** kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos használati utasitás minden megrendeléshez mellékeltetik. Egy adag ára, friss bajoknál ***1 frt 60 kr.,*** idült régi bajoknál ***2 frt 50 kr.,*** postán küldve csomagolásért 25 krral több, portó nélkül.

A valódi készitmények egyedüli megrendelési helye:

Szt.-György gyógyszertár, Wien, V., Wimmergasse 33.

Raktár:

Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.

Sziveskedjék ezen hirdetést kivágni és megőrizni.

■ *A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.* ■

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész **délután 4 óráig,** este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel **válaszoltatik** és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitució.

✤ NEW-YORK ✤

ÉLETBIZTOSITÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeremények a biztositottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből:

Aktivák összege	1.099	millió korona
Évi bevétel	227	„ „
1898-ban a biztositottaknak kifizettetett	107	„ „
1898-ban kötött uj üzletek összege	760	„ „
Tiszta fölösleg 1898. végén	132	„ „

Az 1898-ban a biztositottaknak kifizetett nyereményosztalékok összege **14 millió koronára rugott.**

A New-York a müvelt világ összes országaiban bir fiókokkal.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körut 9—II., New-York palota.

„Reuma-szesz“

orvosi tekintélyek által kit. elis. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatásu, a test bárminemü fájdalmai, u. m. **reuma, csuz, ischias, köszvény, szaggatás, szurás, nyilalás** stb. ellen. **Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.** 1 üveg ára **1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér.** Kapható a főváros és vidék összes gyógytáraiban, ugyszintén a készitő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Főraktár: Török József gyógysz. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszertár a „Nádor“-hoz.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyüjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedrét formában.

A teljes mü 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCSIC GYULA. **A magyar kiadás szerkesztője:** BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörü diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, ***művészi elrendezése és fényes kiállitása,*** valamint nagy, ***pompás és tiszta fényképfelvételei*** által elsörangu alkotásként hódit majd az egész művelt világon.

A műbe felölelt képek, melyek ***teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek,*** az olasz vidék beható ismerete s az ottani ***épitészet, festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása*** alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrét oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkincseinek, ***lebilincselő szöveg*** szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlitható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátlanul nyomott clischével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabásu művet, melynek ***értéke minden időben maradandó lesz*** s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb köreiben éppen ugy, mint ***a művészetet-kedvelők, művészek és tudósok között*** a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legaprobb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyuttal ***nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.***

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsü művészi teljesitmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körut 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre	**7** korona	**20** fillér.	|	**18** füzetre	**21** korona	**60** fillér.
12 „	**14** „	**40** „	|	**30** „	**36** „	— „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Mérleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy ujabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvétetnek a
BUDAPESTI NAPLO
részére
a kiadóhivatalban József-körut 18.,
valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében. Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Édes öregem!
Epedve várom a pillanatot, midőn karjaimba zárhatlak, a jelzett időben ott leszek. Az igért ékszert ne vedd meg, e helyett kérlek hozz nekem egy példányt a
Kereskedelmi Vegyészet
cimü hires könyvből.
Bizonyára fogod tudni, hol szerezhető ez meg. — Ahova megyek, mindenütt ott látom ezt a könyvet, és a hol megvan, oda beköszöntött a jólét. Csodadolgokat beszélnek erről a könyvről. A tanácsosék Emmája 3000 forintnál többet szerzett a mult évben e könyv utmutatásai nyomán, a szőke Jolánka ezzel szerezte egész hozományát (a jövő héten lesz a lakodalma), az adótiszték (akik két év előtt a néni házában laktak és oly szegények voltak), a mióta meghozatták, dusálkodnak minden jóban. És emlékszel-e a sarki szatócsra, az örökön-örökké panaszkodó Weiszra (a kilenc gyerekével), ez az ember dusgazdag lett és csupa megelégedés (a gyerekek sem olyan rongyosak már). Most rendez be egy fényes füszerüzletet, ahol négy segédet fog foglalkoztatni. Maga mondta, hogy ő is mindenét ennek a könyvnek köszönheti.
Számtalan kérdésedre majd személyesen, ha ugyan lesz rá idő, hisz oly régen nem láttalak. Légy pontos és ne feledd a könyvet.
Isten veled, ezerszer csókol Boriskád.

Hivatalszolga,
ki egy nagyobb részvénytársaságnál van alkalmazva, ez uton akar egy csinos, magához illő 18—25 év körüli nővel megismerkedni. Leveleket kér „Ismeretség" cimen e lap kiadóhivatalába. 2802

Vasutashoz
szeretném férjhez adni csinos, fiatal, háziasan nevelt izr. vallásu, Budapesten lakó hugomat. Hozománya 2000 korona és szép kelengye. Házasság esetén az illető jó protektorra tesz szert. Komoly, teljes névvel és cimmel ellátott levelek „Jó gazdasszony" jeligével a kiadóba kéretnek. 3782

Ha.
Ujra kezded a régi játékot. Holnap és mindennap várlak, jőjj, ne tégy szerencsétlenné. 6729

Buda!
Nem! 3. Cs. 5799

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik. 0774

Memo.. Dum..
Nem tudhatom, vajon megelégszik-e, hogy a lelkemtől és erkölcsömtől megfosztott, talán még az eszem is kell? Ezt nem fogom hagyni. Erre vonatkozólag van Önhöz néhány szavam. Három beadványomat ez ügyben nem terjesztették Ön elé kiméletből, mintha rászorulna. Kérje el azokat és intézkedjék, hogy utolsó figyelmeztetésem kezébe kerüljön, azontul védem magam, ahogy tudom. Ezt nem akarhatja. 5800

Babukám!
Édes leveled vettem, K...nalamy is olvasta, ugrált örömében, irj sürübben mindenről, én nem irhatok annál sürübben, gondolok rád. Millió puszi neked és kicsikének. Abbukád. 5801

Titkári állást
keres délutánra, distingvált fiatal ember. Perfect magyar, német, francia levelező és társalgó, kiváló irodalmi, gazdasági és kereskedelmi képzettséggel. Lukács, Andrássy-ut 46. 5790

Házgondnoki
állást keres e teendőkben teljesen jártas, megbizható, intelligens tisztviselő, legjobb referenciákkal és 5000 korona óvadékkal rendelkezik. Csakis komoly ajánlatokat kér, melyeket „Dembinszky" cimen továbbit a kiadóhivatal. 2795

Kereskedelmi
iskolát végzett könyvelőnő, ki jelenleg is ily minőségben van alkalmazva, állását változtatni óhajtja. Cime a kiadóhivatalban. 2804

Mérlegképes
könyvvezető, helybeli elsőrangu részvénytársaság főkönyvelője, elvállal nyilvános számadásra kötelezett társulatok, egyletek, klubbok vagy privát cégek könyveinek vezetését, skontrirozását, mérlegkészitését, szabad óráiban mint mellékfoglalkozást. Szives megkereséseket „Diszkréció" jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 2794

Magyar gyorsirónő, ki a Remington és Yost-gépet kitünően kezeli, hosszabb idő óta irodában müködik, állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket „Szorgalmas" jelige alatt a kiadó továbbit. 2800

Raktárnoki,
pénzbeszedői, üzletvezetői vagy más efféle állást keres intelligens jó megjelenésü kereskedő, esetleg biztositékkal is rendelkezik. Cime a kiadóhivatalban. 2758

Füszerkereskedősegéd, intelligens, jó családból, 15 percnyire a fővárostól felvétetik. Csupán minden tekintetben megbizható ajánlatok vétetnek figyelembe. Bizalmi állás, mely teljes ellátás mellett jó fizetéssel és teljesen önálló müködési körrel jár. Szives ajánlatok „H. F. Alag" alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2798

NINCS TÖBBÉ NÉLKÜLÖZÉS!!!!: NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDELMET,
naponta 20—30 koronát, de évente legkevesebb
5—6000 koronát
szerezhet mindenki könnyü otthoni munkával — társadalmi állásra való tekintet nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyészet" cimü könyv legujabb, kétszeresen bővitett és javitott kiadását megrendeli. Ezer és ezer ember hajhász munkát és mellékfoglalkozást eredménytelenül, pedig csak e könyvet kellene megrendelnie, mert általa 540 oly foglalkozás sajátitható el, melyek bármelyikével, előképzettség és tőke nélkül férfi, nő, gyermek kényelmes és jövedelmező megélhetést biztosithat magának. A könyv első kiadásának bolti ára 6 kor. volt, ennek dacára a legujabb, kétszeresen bővitett kiadást, a mig a csekély készlet tart.
2 kor. 60 fillér kedvezményes árért még pedig az összegnek postautalványoni előzetes beküldése esetén portómentesen küldi meg mindenkinek a
„KERESKEDELMI VEGYESZET"
könyvkiadó hivatala
ÚJPEST,
Lőrinc-utca 24/6. szám.

Házmesternek
ajánlkozik egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 2712

Takaritónő
kerestetik garçonlakáshoz a Népszinház mellett. Cim a kiadóhivatalban. 5798

Irodai
vagy pénztárnoki alkalmazást keres egy széptrásu hölgy. Cim a kiadóhivatalban. 2796

Kitünő szabónő
ajánlkozik házakhoz mérsékelt dijazásért. Cim a kiadóhivatalban. 2775

Mider-varráshoz
leányok, valamint kifutóleány fizetéssel azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2788

Elegánsan
berendezett különbejáratu szoba az Uránia szinházzal szemben, azonnal vagy március 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 2799

Fiatal
füszerkereskedősegéd március hó elsejére vidékre alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2773

Osztálysorsjegy-
üzlet (collectura) ezerkétszáz sorsjegy teljes vevőkörrel együtt eladó. Ajánlatok „H. R." jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 5773

Kereskedő urak figyelmébe.
Kereskedelmi iskolát végzett könyvelőnő, ki a könyvelést egy elsőrendü nagyobb üzletben önállóan végezte, kitünő kiirott irással bir és szolid megjelenése van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szives megkereséseket „Szerény" cim alatt kér a kiadóhivatalba. 2789

Füszerüzlet.
14 év óta fenálló kitünő füszerüzlet azonnal átvehető, az átvételhez 1500—2000 forint szükségeltetik. Az üzlet menetéről személyesen meggyőződhetni. Cim a kiadóhivatalban. 2762

Fiuméból
kitünő természetes dalmáciai és olasz borokat jutányos áron szállit Pauk Ödön. Árlap bérmentve.

---

50 év óta fennálló
nagyforgalmu **uri divat- és norinbergi-üzlet** egy 40.000 lakossal biró városban (megyei székhely) családi okok miatt kedvező feltételek mellett eladó. 5—6000 frt szükséges a vételhez. Venni szándékozók „50 év" jelige alatt e laphoz forduljanak 2792

Osztálysorsjegy
átiratás. 2—400 darab osztálysorsjegy a következő hatodik játékra eladó. Ajánlatokat „K. M." jeligével a kiadóhivatal továbbit. 5772

Egy
nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Cime a kiadóban. 2737

Olcsó telek eladó.
Pest közelében 1500 □-öl telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztható. Cim a kiadóhivatalban. 2537

Uri ellátást
esetleg csak szobát (parkettirozva, tapecirozva, gázvilágitással, fürdőszoba használattal) nyerhet 1—2 ur, előkelő családnál Andrássy és körutak közelében, Uj-utca 37, ajtó 1. 5789

Frakk és szalonöltöny egyenkint 15 forintért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2787

Kossuth Lajos
életnagyságu kitünő mellképe (kézfestés) diszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685

Egy szép
földszinti lakás, mely áll 2 szoba és fülke, fürdőszoba és hozzátartozó, külön bejárattal azonnal vagy május negyedre kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2801

Bolthelyiséget keresek az Erzsébet-köruton
a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J." jeligével e laphoz küldendők. 2713

Disznóhus
füstölt, kilója 30 krajcár, nagyobb vételnél 28 kr. Megrendelés postafordultával eszközöltetik: Perlesz-gyár IX. Soroksári-ut 17. 5785

Csinosan butorozott teljesen különbejáratu tiszta szoba, hölgynek vagy urnak március 1-re olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2740

Óvadékképes
29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnoka, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona." 2723

Gyümölcsfák
és szőlővesszők legnemesebb fajokban megrendelhetők Teleki János faiskolájából, Balaton-Henye, posta Köves-Kálla. Tessék árjegyzéket kérni. 5764

Jó forgalmu kóser füstölthus áruda italmérési engedélylyel, hol intelligens urak étkeznek, elutazás végett azonnal eladó. Cim a kiadóban. 2805

Antiphon
elektro-magnetikus zselatin-fülcsapok álmatlanoknak és idegeseknek, valamint mindazoknak, a kik nyugodtan és egészségesen akarnak aludni.
Számos elismerés!
Direkte szétküldi
Pointner János
Schärding
Felső-Ausztria.
2 doboz próbaküldemény brosurával 1 kor. 80 fillér levélbélyegekben vagy utalványon való beküldése után bérmentve. 6 doboz 4 korona utánvéttel.

ERÉNYI-féle
Ichtiol-Salicyiből egy tégely megszüntet: bőrviszketeget, mindennemü sömörbetegséget, bőrküteget, izzadást. Szagtalan. Ártalmatlan. 1898

Az angyalföldi
rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376□ öl olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalba. 2744

Szegedtől 10 percnyire
az országut és vasutálomás közvetlen közelében 300 hold kitünő termőföld gazdasági épületekkel, esetleg instrukcióval, kedvező feltételek mellett bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. Közvetitők dijaztatnak. 2734

Egy jókarban
levő keveset használt 36 collos kövekkel ellátott kétjáratu malom, valamint egy 17 soros Nicholson-féle teljesen kijavitott vetőgép jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Köhögésnél,
rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Uj személy és podgyászdijszabás életbeléptetése a Hontvármegyei h. é. vasuton.

Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én uj személy és podgyász-dijszabás lép életbe, melylyel a megnyitás napján életbelépett dijszabás érvényen kivül helyeztetik.

Az uj dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1900. febr. 17.
Az igazgatóság.
Utánnyomás nem dijazt.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Személydijszabás életbeléptetésének elhalasztása a Szentes-Hódmező-Vásárhelyi h. é. vasuton.)

A szentes-hódmezővásárhelyi h. é. vasuton f. é. február hó 1-re hirdetett személydijszabás csak március hó 1-én fog életbelépni.

Budapest, 1900. febr. 8.
Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Uri Havelock
7 frttól,
Női Havelock
9 frttól,
Fiu Havelock
4 frttól,
Leány Havelock
5 frttól feljebb.
A legjobb csak
a tirolinál
Justitz Leopold,
lodenruha-specialista
BECS,
IX., Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.
A tanitók egylete házának az osztr. tourista, a touring-club és számos kerékpár-egylet stb. szállitója.

		frt
LODEN	városi öltöny	12.—
LODEN	menesikoff	12.—
LODEN	hajtóköpeny	12.—
LODEN	tourista-öltöny	12.—
LODEN	molnár-öltöny	10.—
LODEN	sütő-öltöny	12.—
LODEN	öltöny malomtulajdonosoknak	12.—
LODEN	erdész-öltöny	16.—
LODEN	erdőkerülőnek	10.—
LODEN	vihargallér	5.—
LODEN	gamasni	2.50
LODEN	viharköpeny	5.—
LODEN	kerékpáros gallér	5.—
LODEN	dress sapkával minden szinben	10.—
LODEN	iskola-öltöny	3.50
LODEN	iskola-köpeny	4.—
LODEN	flu-öltöny	5.—
LODEN	flu felsőkabát	6.—
LODEN	uri öltöny	12.—
LODEN	sacco és mellény	8.—
LODEN	vadászölt.	16.—
LODEN	hegyi kabát	7.50
LODEN	vadászkabát	9.—
LODEN	köpeny	12.—
LODEN	irodakabát	5.—
LODEN	nadrág hosszu	5.—
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	felöltő	10.—
LODEN	zekekabát	7.—

valamint minden elgondolható ruhadarab mindenféle fajta lodenből a lehető legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentnevezett cikk jobb minőségben is és minden árváltozatban készletben tartatik. — Minták képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban elintéztetnek. Nemtetsző akadálytalanul kicseréltetik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold,
lodenruha-specialista,
Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürke, tricot	5.50
Hivatalnok zubbony államzöld	7.—
Tornanadrág, drap, tricot	5.50
Doublé-hálókabát	7.—

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyászdijszabás életbeléptetése a Debrecen-Füzes-Abonyi h. é. vasuton.

Ezen h. é. vasuton f. é. április hó 1-én uj személy- és podgyász-dijszabás lép életbe, melylyel az 1898. évi április hó 1-én életbelépett dijszabás érvényen kivül helyeztetik.

Az uj dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1900. febr. 17.
Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Köznép-osztály
Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKAB
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Baranyamegye nagybirtokosai
által alapitott **Pécsi tejcsarnok** országos hirü tejtermékeiből 3 forint utánvét mellett bérmentesen szállit finoman és gondosan csomagolt:
6 drb csemege, 6 drb imperial, 6 drb pikáns sajtot és 1 kiló **legfinomabb teavajat** ¼ kilós darabokban, csakis édes tejszinből naponta kétszer köpülve.
Megrendelések cimzendők:
Pécsi tejcsarnok, Pécsett.

Gimnáziumi érettségire
előkészitek legalább VI. középiskolával birókat.
Kereskedelmi érettségire
legalább IV. középiskolával birókat.
Bővebb felvilágositást nyujt
Szimányi S.
nyug. tanár és igazgató
BUDAPEST,
VI., Andrássy-ut 51. sz.

Elegánsan és kényelmesen berendezett különbejáratu tiszta, világos szoba alkovval, egy vagy több hölgynek vagy urnak március 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 2790

KÉPES levelező lapok
Magyar müvészek ujabb alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai készitmény.
Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátyoltánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefere és Szerelmi dal.
Neogrády Antal: Vesztett boldogság.
Senyei Károly: Szökőkut, Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem étel.
Telcs Ede: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birák.
Vajda Zsigmond: Kedves iró.
Neogrády Antal: Az erdő titka.
Pechán József: Utols gyufa.
20 darab ára **1 frt** bérmentes küldéssel.
Megrendelhető a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában
VIII. József-körut 18. szám

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.